

serbest

MİMAR

EYLÜL | 2014 | 6
10 TL

Vizyonlar ve İnkırazlıklar Arasında Bükülmüş Bir Mimarlık Kanyonu / Orhan Erdil | Kolektif Duyarlılıklar ve Mimarî Proje Yarışmaları | Bornova Belediyesi Tarih Öncesi Yaşam Müzesi | İzmir Osmarlı Otopark Projesi / İnsansız Bina

Ahşap Panellerde
Aradığınız HERŞEY
Aluç Kontrplak ve Plywood Marketlerde

www.alucahsap.com • www.esnekkontra.com

ALUÇ

ORMAN ÜRÜNLERİ PAZARLAMA VE TİC. LTD. ŞTİ.

Kontrplak Market

Taşdelen Caddesi No: 4
Siteler/Ankara
Tel : 0312. 349 2484-85
Faks : 0312. 353 0548

Plywood Market

Demirciler Sitesi
1.Cad No: 102 Siteler/Ankara
Tel : 0312. 350 0653
Faks : 0312. 350 0690

ekranksreklam.com

Fotoğraf: Cemal Emden

10 yılı aşkın süredir, Türkiye’de ürettiğimiz dünyanın en ince, en büyük ve tek esneyebilen seramiği Kalesinterflex, uzmanlığımız, çözüm ortaklığımız ile mimari projelerin tercih sebebi olmaya devam ediyor.

**Küçükçekmece Belediyesi Yeni Hizmet Binasında
Kalesinterflex’i tercih eden Sayın Mutlu Çilingiroğlu MİAR Mimarlık’a
sonsuz teşekkürlerimizle...**

EYLÜL 2014 16

- 06 masaiüstü**
- 14 yaka resmi**
Mehmet Yiğit Adam
Hans Hollein
- 16 SMD'lerden**
- 20 iyi şeyler**
- 22 PROFİL**
Vizyonlar ve İmkansızlıklar Arasında Biçimlenmiş Bir Mimarlık Kariyeri
Orhan Erdil
- 30 YENİ**
Bağevi Butik Otel
Mi'costa
Urla Şarapçılık Tesisi
İzmir Adnan Menderes Havalimanı Yeni İç Hatlar
- 42 YARIŞMA**
Kollektif Duyarlılıklar ve Mimari Proje Yarışmaları
Kamusalılık ve İzmir Kalkınma Ajansı Hizmet Binası Proje Yarışması
Doç. Dr. Şeniz Çıkış
- 48 YARIŞMADAN UYGULAMAYA**
Bornova Belediyesi Tarih Öncesi Yaşam Müzesi
- 59 DOSYA**
Bornova Kent Arşivi ve Müzesi - Dramalılar Köşkü
Villa Levant - Charnaud Konutu
Key Otel - T.C. Merkez Bankası İzmir Şube Binası
Hümevra Birol Akkurt
İzmir Mimarlık Merkezi - Alsancak Tekel Depo Binası
Hasan Topal
Salhane İş Merkezi Austro - Türk Tütün İşleme ve Depolama Binaları
Hümevra Birol Akkurt
- 80 malzeme / teknoloji**
İzmir Otomatik Otopark Projesi: İnsansız Bina
Baran Uyan
- 82 GÖRÜŞ**
Mimari Proje Yarışmalarına Genel Bir Bakış
Ali Sinan
- 84 ORADAYDIK**
Sivas Divriği - Kemaliye / Eğin - Arapgir
Vedat Zeki Tokyay
- 90 özetler**
(İngilizce, Rusça ve Arapça) . Summary . Содержание . خلاصة

İSTANBUL SMD

Miralay Şefik Bey Sokak 13/2 Gümüşsuyu
34015 İstanbul
+90 212 2924380 (tel)
+90 212 2924382 (faks)
www.ismd.org.tr

TÜRK SMD

TSMD Mimarlık Merkezi
Dumlupınar Bulvarı Eskişehir Yolu 7. Km.
Mustafa Kemal Mah. 2123. Sk. No: 164
Kentpark AVM Arka Cephesi
+90 312 219 94 08
www.tsmid.org.tr

İZMİR SMD

Cumhuriyet Bulvarı 2. Kordon 209/4 Alsancak
35220 İzmir
+90 232 4631630 (tel)
+90 232 4631057 (faks)
www.izmir-smid.org.tr

Yazılarda ifade edilen görüşler yazarlarına aittir.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Reklamlar, reklamı veren firmanın sorumluluğundadır ve serbestMİMAR reklamlarda verilen bilgilerden sorumlu tutulamaz.

16. Sayı Kapak Konusu
Orhan Erdil
Balçova Termal Otel

serbestMİMAR
Üç Ayda Bir Yayımlanır

Sahibi
Yeşim Hatırlı
TSMD Başkanı

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Mehmet Soylu

Editör
Derya Yazman Noyan
editor@tsmd.org.tr

Yayın Komisyonu
Ali Sinan, Aslı Özbay, Aytaç Özen, Cüneyt Kurtay,
Deniz Güner, Derya Yazman Noyan,
Dürrin Süer, Figen Kıvılcım,
Hakan Evkaya, Hasan Özbay, H. Okan Çetin,
Hüseyin Kahvecioğlu, Kadri Atabaş, Kerem Piker,
Kutlu Bal, Mehmet Soylu, Murat Sönmez,
Necdet Beker, Osman Tütal

Yayın Sekreterliği
Serap Sür

Grafik Uygulama
Fikriye Karasu
ANBA Anadolu Basın Ajansı

İletişim
TSMD Mimarlık Merkezi
Dumlupınar Bulvarı Eskişehir Yolu 7. Km.
Mustafa Kemal Mah. 2123. Sk. No: 164
Kentpark AVM Arka Cephesi
+90 312 219 94 08
www.tsmid.org.tr
info@tsmd.org.tr

Abone, Reklam ve Dağıtım

ANBA Anadolu Basın Ajansı
Tunus Caddesi 50A/11 Kavaklıdere 06550 Ankara
+90 312 4675381 (tel)
+90 312 4675383 (faks)

Reklam Koordinatörü
Selver Toprak
selver@anbarapor.com

Baskı
Salmat Basım Yayıncılık
+90 312 341 10 24

SMD Üyelerine Ücretsiz Gönderilir
Fiyatı 10 TL Abonelik 35 TL Öğrencilere 30 TL

Serbest MİMAR var olduğundan bu yana hiçbir zaman bir editör dergisi olmadı. Bu dergide, yazılarıyla, projeleriyle, görüşleriyle ya da eleştirileri ile katkı koyan herkesin bıraktığı bir iz var. Derginin bu zamana dek gelişiminde sayısız kişinin emeği oldu ve bu şekilde de devam etmekte. Başta yayın kurulumuz olmak üzere mimarlık ortamına katkı sağlayan konuları ele almamızda ve sizlere sunmamızda bize destek veren herkese buradan bir kez daha teşekkür etmek istiyorum.

Bu sayımızda da katkıları ile farklı ve nitelikli bir mimarlık gündemi yaratmamızı sağlayan İzmir SMD, sizler için dopdolu bir içerik hazırladı. İzmir mimarlık gündeminin nabzını tutan, farklı projelerle farklı bir bakış açısı sunan bu sayımızı keyifle okumanızı diliyor, bu sayının editörlüğünü üstlenen Deniz Güner'e sözü bırakıyorum...

Derya Yazman Noyan

MODERNLİĞİN ÇEPERLERİ

Bugün içinde yaşadığımız coğrafyadaki mimarlıklar üzerine konuşabilmek gittikçe zorlaşıyor... Değişimin giderek hızlanan ivmesi içinden bakıldığında görülen, özgürleştirici ve heyecan verici olduğu kadar, insanı zeminsiz ve yönsüz de bırakabilen, değişken ve muğlak manzaralar dizisi... Bu manzaraları bilindik bakış açıları ve kavramlarla açıklamak da giderek imkansızlaşıyor. Buradaki dinamiklikleri farklı coğrafyalardaki yaklaşım ve modellerle karşılaştırmak da pek ikna edici sonuçlar doğurmuyor. Yapılabilecek en iyi şey, ortaya çıkan bu yeni durumlara, muğlaklıklara yakından bakabilmek. Ancak bu yakından bakma edimi öyle kolayca gerçekleştirilebilecek bir eylem de değil. Hem bakışın, hem de algılayışın kendisi modern dünyanın en sorunlu olguları arasında. Okuyucunun bakış açısı ile sahip olduğu kültürel, sosyal ve politik anganjanlar bu yakından bakma eylemini masum, doğru ve mutlak olmaktan çıkarıyor. Başka bir deyişle, bakışa hem ideolojik niteliğini veren, hem de anlamını sabit olmaktan çıkararak, onu çoğullaştıran bu öznelilikler, diğer yandan yorum dediğimiz o bitimsiz alanı da oluşturuyor.

Biteviye hızlanarak yepyeni muğlaklıklar oluşturan bu dinamik coğrafyanın zihinsel haritasını görünür kılabilmek, ufkunu çizebilmek amacıyla, “modernliğin çeperi” olarak da tanımlanabilecek İzmir ve ard alanındaki işlere yakından bakmayı hedefledik. Coğrafik ortaklıklarına karşın bu sayıda ele alınan proje ve işlerin birbirleriyle ilişkili olan, görünür herhangi bir organik bağları yok. Bu nedenle de, farklı yazarların ve müelliflerin işleri arasında kurulmasını umduğumuz olası ilişkileri okuyucuların kendi başlarına kurmalarını hedefledik. Her projeyi ve metni yeni durumlara, kaynaşmalara, melezlenmelere ve çağrışımlara açık kalacak biçimde açık uçlu bırakmayı, birbirleriyle ilişkilendirmemeyi ve yönlendirici olmamayı seçtik. Öte taraftan bu yazılar, hepsini kapsayan ve görünmeyen çok daha büyük bir arka planın varlığını işaret etmek amacıyla bu sayı için davet edildiler. Özetle bu sayı, muğlak manzaralar dizisini var eden bu dinamik yapının, yerel ile modern, merkez ile taşra, eski ile yeni gibi tüm ikilikleri daha en başından geçersiz kılan jenerik niteliğine odaklanıyor. Yerinden edilmiş nesnelerin, yine/yeniden tedavüle sokulan imgelerin üzerinde yeşerdiği bu kıraç coğrafyadaki modernliğin, kapitalist sermaye birikim süreçleri ile girdiği değişik ilişkilere ve bunlardan doğan yeni tezahürlere odaklanıyor...

Tarihi olan ve tarihsel olanın, yer-olmayan ile kozmopolitin hatta supermodernin eşzamanlı olarak geçerli olabilirdikleri içinde yaşadığımız bu eşsiz zaman dilimini bir parça daha anlaşılabilir kılmak için, modernlik ve kapitalizm arasındaki dolayimsız ilişkiyi göz önünde bulundurmak, bu kan bağı içinde biçimlenmiş mimarlık pratiğine odaklanmak ve koruma-yenileme kuramları gibi bu durumun yeni evlatlarına daha yakından bakmayı uygun gördük.

“Eski”nin kategorik olarak inşa edilmesi, “eskilik”in bir değer olarak kabul görmesi ve koruma olgusunun modern bir içerikle yeniden biçimlenişi, kısacası günümüzdeki modern koruma kuramı ve pratiklerinin oluşması oldukça yakın bir dönemde, geç 19.yüzyılda gerçekleşir. Endüstrileşmenin ve sermaye birikiminin hızla kapitalist dünya-sistemine evrildiği o çalkantılı dönemde ortaya çıktıkları için hem modern koruma kuramı ve pratiği, hem de merkez ve çevre ikiliği modernitenin evlatlarıdır. Modernliğin her olgu ve nesneyi hızla “eski” kategorisine sokarak gündemden çıkardığını “güncelleyerek” yeniden değerli kılan yenileme pratiği, kapitalizmin devamını sağlayan en önemli mekanizmalardan biridir. Bu mekanizmanın zaman içinde nasıl uzmanlaştığını, çeşitli eskilik ve değer kategorilerini nasıl oluşturduğunu, bunlara yönelik farklı derinlikte müdahale biçimlerini nasıl ürettiğini yenileme pratiğine aşına her mimar bir parça rahatlıkla sayabilir.

Alternatiflerin ve olasılıkların yolunu daha en başından tıkayarak, potansiyelleri sönmülendiren kapitalist dünyanın faydacı zihniyet dünyası, atıl, boş ve işlevsiz kalmış her şeyi kendi işleyişine yönelik bir tehdit olarak algıladığından bir dizi ideolojik argüman üretir. “Boşluk korkusu”yla (*horror vacui*) veya ülke kaynaklarının atıl kalışına yönelik farkına varmadan dile getirilen her serzeniş, tüm dünyayı nakde çevirmeye çalışan, içimize sızmış rasyonalist, faydacı (hatta neo-liberalist) zihniyetin semptomlarıdır. Bu zihniyetin ürettiği sahte-tarihi / tarihselci anomalilerin hızla kabul gördüğü bir zaman diliminde, “tarihi olan”ın yani “otantik olan”ın ömrünü uzatarak diğer nesillere aktarma misyonunu yüklenmiş koruma pratiğinin kendisi de bu *raison d'être* ve onun semptomlarına karşı Don Quixote’luk yapmak zorunda kalmaktadır. Bu nedenle, koruma pratiği bir yandan insanoğlunun eskimeye, yıpranmaya, yok olmaya, kısacası zamana karşı verdiği bir mücadele olarak görülebileceği gibi diğer yandan da “paha biçilemez”, “otantik” gibi nitelemelerle yerinin doldurulamayacağını, benzerinin yapılmayacağını ifade eden bir duruma, yani her şeyin teknolojik olarak yeniden-üretilebildiği bir çağda yeniden-üretilemeyecek olana, özetle insanoğlunun sınırlılığına işaret eder. Modern dünyada tarih ile olan çetrefil ilişkimize yakından bakmak, fiziksel ömrünü tamamlamış veya ekonomik değerini yitirmiş yapıların kapitalist sistemin içine yeniden dahil etme girişimine, bu güncelleme çabasına odaklanan “Yeniden İşlevlendirme” temalı dosyanın editörü Doç. Dr. Hümeysra Akkurt’un ufuk açıcı metinleri, farklı tarihselliklere ve büyüklüklere sahip İzmir’deki dört yapının yeniden işlevlendirme süreçlerini farklı “müdahale derinlikleri” üzerinden ele alıyor.

Günümüzün küresel kapitalizmi içinde neo-liberalist zihniyetin biçimlendirdiği faydacı bakış, her şeyde olduğu gibi tarih ile olan ilişkimizde de belirleyici olmakta, geçmişe ancak bugüne anlam verebildiği ölçüde ilgi göstermekteyiz. Tarih ile kurduğumuz amaca yönelik bu operatif ilişki biçimi nedeniyle geçmiş, ilgi duymadığımız sürece bilgi dünyamızdan hızla uzaklaşmakta. Diğer yandan geçmişe ait her olguyu tarihsel bağlamından kopartarak, güncel sorunlarımızımıza derman olması için anakronik ve çarpık bir biçimde kullanmakta ve geçmiş her seferinde daha da ideolojikleştirilmekteyiz. Bu nedenle de içinde yaşadığımız modern zamanlar, tarihe ilgi duyma, hatta tarih-öncesi dönemleri

anlamaya yönelik duyarlılığımızı giderek kaybettiğimiz, tarihi olan ile aramızdaki zihinsel mesafenin hızla açıldığı bir döneme denk geliyor. “Yarışmadan Uygulamaya” başlıklı bölümde yer alan “Yeşilova Höyüğü Ziyaretçi Merkezi Mimari Proje Yarışması”nı aktaran Evren Başbuğ’un “Bornova Belediyesi Tarih Öncesi Yaşam Müzesi” başlıklı yazısı, geçmişle deneyim yolu ile ilişki kurmayı hedefleyen deneysel arkeoloji çalışmalarına da ev sahipliği yapacak bu müze yapısının tasarım-uygulama-işletme aşamalarını, Türkiye’de ender görülen bir biçimde, sürecin her evresini ve aktör-rünü dikkate alarak aktaran sıradışı bir anlatıya sahip. Tarih öncesi dönemler ile kurulacak ilişki biçimini yeniden tariflemeye çalışan bu tasarım, geçmiş ile didaktik olmayan bir karşılaşma anına imkan vermenin yollarını araması açısından da oldukça ufuk açıcı.

İlerlemeci aklın kendi varlığını kutsamak ve devamlılığını sağlamak üzere var ettiği “teknoloji”, modern dünyayı artık tam anlamıyla hegemonyası altına almış gözükmektedir. Günümüzdeki teknolojiye olan bu aşırı güvenin henüz emekleme aşamasında olduğu 1960’ların ortasında iletişim kuramcısı Marshall McLuhan, duyarımızın ve bedenle-rimizin birer uzantısı olmaya başlayan teknoloji konusunda bizleri uyarmaktaydı. Günümüzde bedenın uzantısı hali-ne gelmiş herhangi bir teknolojik aygıttan çok daha derin anlamlar ve sembolik değerler kazanan otomobillerimiz ve onlarla kurduğumuz sapkın ilişki, genelgeçer nesne fetişizminden çok daha kompleks sorunsalların semptomlarından biri olarak da okunabilir. Bedenimizin uzantısı olmanın yanı sıra kimliğimizin yansıması olarak da tahayyül ettiğimiz otomobilimizi “güvenli” bir yere park etme arayışı da içince yaşadığımız çağın gündelik çilelerinden biridir. “Yapı Teknolojisi” bölümünde yer alan ve BRN Mimarlık tarafından tasarlanan “İzmir Otomatik Otopark Projesi,” kapı-sında arabanızı teslim ettiğiniz tam otomatik katlı otopark yapısı oluşu ile her gün yaşanan bu çileye deva olmayı vaat ediyor. Tasarımcısının “insansız bina”, hatta “makine bina” olarak tanımladığı bu yapı, arabamız ile kurduğumuz ödipal ilişki biçimini de yani, neredeyse her sabah çocuğunu kreşe bırakan ebeveynin biyo-mekanik ilişkisine benze-yen bağımlılığımızı da gözler önüne sermekte. Diğer yandan, içine doğduğu ortamın mükemmel bir yansıması olan bu otopark yapısı yalınkat bir brütalistlik ile modern dünyanın dizginlenemez hızını, metropol hayatının devingen ritmini de dışarısına yansıtmakta, insanlar ile olan ilişkimizi bertaraf eden, nesneler ile aramıza giren teknolojik me-safelenmenin güncel tezahürlerinden biri olarak modern insanın trajedisini de gözler önüne sermektedir.

İzmir’in çeperinde, metropole coğrafik olarak yakın ancak zihinsel olarak uzak bir bölgede, Urla ve Çeşme’de gerçek-leştirilen projelerin yer aldığı “Yeni” dosyasının örtük teması ise “kırsal alanda modern olma” sorunsalı... Urla merkez yerleşiminin dışındaki kırsal alanda yer alan BağEvi Butik Otelı ve Urla Şarapçılık Tesisi, “yerel olanın” keşfi ve yeni-den üretimi açısından oldukça öğretici iki proje. Öte taraftan, yapıların hizmet verdiği kullanıcı profiline oldukça modern, hatta kozmopolit nitelikte olması, müşterilerin beraberlerinde taşıdıkları tüm yargılar, beklentiler, konfor ve otantiklik arayışları nedeniyle mimari ürünler de -istemedikleri halde- neo-liberalist dünyanın herşeyi deneyim üzerinden tüketmeye meraklı turist öznelrinin ilgi odağı olmaktadır. Modernlik ve yerellik sorunsalı arasındaki ka-panmaz yarıktaki konumlanan bu iki proje, “yerel”in ve “modern”in alımlanma biçimleri, turist özne ve post-turist özne gibi bir dizi çatallanan gerilimi de bünyelerinde barındırmaktadır. “Yeni” dosyasında yer alan üçüncü proje ise, 1950’lerden itibaren sayfiye konutları ile başlayan turistik göçebeliğin gelip dayandığı son noktayı, ikincil konut mi-marlığında yepyeni bir türün doğuşunu bizlere muştulamakta... Sahip olduğu ılcaları ile 1950’lerden beri İzmirli’leri kendisine çeken Çeşme’nin derme çatma ahşap kulübeler ile başlayıp, işçi konutları ile ivmelenen, Şantiye Evleri’ni model alan bir sayfiye yerleşimine dönüşme hikayesi, Altınyunus Otelı’nin açılması ile o masumiyetini kaybetmiş ve turizmin hızla istila ettiği bölgelerden birine dönüşmüştür. 1980’lerden itibaren tüm yarımadaya yayılan bitimsiz site yerleşimleri nedeniyle Çeşme yarımadası, benzerleri tüm Türkiye kıyılarında görülen jenerik turizm kolonilerinden birine dönüşmüştür. Bölgenin uzun bir süre İzmir’in sayfiye bölgesi olarak, yani yerlisine hizmet verecek biçimde gelişen hikayesi 1987’de İzmir Adnan Menderes Havalimanı’nın ve 1989’da İzmir-Çeşme Otoyolu’nun açılması ile radikal bir biçimde değişmiş, yerel niteliği hızla kozmopolit bir yapıya dönüşmüştür. Kozmopolit yaşamın tüm kon-for ve lüks beklentisini kıyı bölgelerinde de talep eden bu hızlı dönüşüm, yepyeni mimari türlerin oluşmasını da tetik-lemektedir. Daha önceleri az katlı yoğun site yerleşmeleri, bir kaç tane blok mantığında yapılmış ikincil konut yapısı ve otel yerleşimleri ile biçimlenmiş bakir Çeşme kıyılarında, kozmopolit kullanıcıların konfor ve lüks beğenilerine hizmet vermek üzere otel olarak inşa edilen, yakın zamanda ise işletme açısından bir kısmının rezidans olarak kulla-nılmasının daha ekonomik olacağını keşfedilmesi üzerine, turistik göçebeliği ve sayfiye konut mantığını daha kalıcı hale dönüştüren rezidans türünün de doğumuna şahit olmaktayız. Çeşme’nin Boyalık plajında yer alan Mi’Costa projesinin doğmakta olan “kıyı rezidansı” türünün öncü ve nitelikli örneklerinden biri olması açısından oldukça öğ-retici olduğunu düşünmekteyiz.

İçinde yaşadığımız küreselleşen dünya, merkez ve periferi gibi konvansiyonel coğrafik ayrımları, metropol ve taşra, ge-lişmiş ve geri-kalmış gibi dikotomik düşünce sistemlerini hızla geçersiz kılmakta. Her olgu ve kavramın özgüllüğünü anlayabilmek için diyalektik bir ilişkiye sokacak “karşıtını” bulma arayışı da bu nedenle hızla geçerliliğini yitirmek-te. Her türlü geleneksel kavram ikiliğini, düşünce kalıbını, kabul ve tanımları hızla dönüştürerek melez, muğlak ve belirsiz kılan bu süreçte, bildiğimizi sandığımız her türlü olgu, kavram ve düşünce sistemini yeniden sorgulamamız gerekiyor... Bu sorgulamayı İzmir gibi bir coğrafyadan yapmak, genelgeçer kalıpların, katılaşmış yargıların, bilindik şablonların çoktandır geçersiz olduklarını göstermek açısından da önemli... Gündelik pratiklere, jenerik üretimlere yakından bakmak, bu topraklarda yaşanan modernlik ile kapitalist sermaye birikim süreçlerinin girdiği değişik ilişki-lere ve bunlardan doğan yeni tezahürlere odaklanmak bu yüzden bizler için anlamlı gözüküyor. Zihinsel ufkumuzu yeniden biçimlendirecek bu “yakından bakış”ların çoğalması ve yepyeni anlam örüntülerinin oluşması umuduyla...

01

02

03

04

İNSAN ODAKLI MEKANLAR TASARLAMAK

Can Elmas, Çağla Akyürek Elmas

01 Halkalı Meydan Projesi, İstanbul

Mimari Tasarım: Akyürek Elmas Mimarlık /
Can Elmas, Çağla Akyürek Elmas
İşveren: Küçükçekmece Belediyesi
Peyzaj Projesi: Peyzaj Tasarım/Arzu Nuhoğlu
Proje Tarihi: 2013-2014
Arsa Alanı: 26,200 m²
Toplam İnşaat Alanı: 19,000 m²

Halkalı'da, Küçükçekmece Belediyesi tarafından yapılması planlanan Halkalı Meydan Projesi, tarımsal bir yerleşimin, zamanla bir "Kültür ve Kent Merkezi" olarak kazandığı kimliğinin vurgulanması ve ilan edilmesini amaçlayan bir "Kentsel Tasarım Projesi"dir. Projede ilçe içinde meydanın bir odak noktasına dönüştürülmesi, çevresindeki konut ticaret ve eğitim alanlarını birbirine bağlayan, günün her saati kullanıma açık kamusal bir yaşam merkezi yaratılması hedeflenmiştir.

Bölgedeki kentsel problemlerin tanımlanması ve bunlara yönelik çözüm önerilerinin getirilmesi tasarım kararlarının belirleyici unsurlarıdır.

Bu problemler; bölgedeki trafik yoğunluğunun çok olması, yayalar için güvenli geçitlerin olmaması, çevre sakinleri için her yaşa hitap eden toplanma, sosyal ve aktivite alanlarının eksikliği gibi sıralanmaktadır. Bu problemlerin çözümü ile birlikte; çevresel verilere duyarlı, insan ölçeğinde tasarım anlayışı olan, kolay okunabilir, kolay erişimli, her noktadan algılanabilir, yeşilin sürekliliği fonksiyonel değişimle devamlılığı sağlanan niteliklerde bir yapı hedeflenmiştir.

Binanın farklı boyuttaki üçgen formların bir araya gelmesiyle oluşan morfolojik yapısı, mekanlara farklı biçimsel yaklaşımlar kazandırmıştır.

02 Yeşilova Mahallesi Hizmet Binası, İstanbul

Projenin Adı: Yeşilova Mahallesi Hizmet Binası
Mimari Tasarım: Akyürek Elmas Mimarlık /
Can Elmas, Çağla Akyürek Elmas
Statik Proje: TG Proje
Mekanik Proje: Soem Mühendislik
Elektrik Projesi: Sıcak yüz Elektrik
İşveren: Küçükçekmece Belediyesi
Alınış Yöntemi: İhale
Proje Tarihi: 2013-2014
Arsa Alanı: 546 m²
Toplam İnşaat Alanı: 556 m²

Yeşilova Mahallesi Hizmet Binası, Küçükçekmece Belediyesi'nin gerçekleştirmeyi planladığı

mahalle muhtarlığı ve sağlık ocağı hizmetindeki yapıdır. Yapının arazi üzerine yerleşiminde peyzaj ile bir bütün olarak düşünülmüş ve tasarım kararları alınırken yapı ve peyzajın birbirini tamamlayıcı nitelikte olması amaçlanmıştır. İç mekanlarda olduğu kadar dış mekanlar; yeşil alanlar, çocuk oyun alanları, dinlenme ve buluşma alanları en verimli şekilde kullanılması hedeflenmiştir. Bunun için sert zemin yumuşak zemin oranı dengeli bir şekilde araziye yayılmıştır. Bunların fonksiyonel olarak işlevleri birbiri ilke etkileşim halindedir.

İnsan ölçeğinde olan kamusal yapı kütle olarak dinamik olmasına rağmen kolay okunan planlara sahiptir. Bodrum kat ve zemin kat sağlık hizmetinde bulunurken, 1.kat muhtarlık hizmetinde işlemektedir.

TASARIMDA YERELİ VE GELENEKSELİ ARAMAK

Ahmet Sayar, D. Turgut Çıkış,
Xavier Bohl, Aykut Mutlu

03 Port Alaçatı, İzmir

Projenin Adı ve Yeri: Port Alaçatı 2. Faz 2. ve 3. Kısım Projeleri / Alaçatı, İzmir
Proje Müellifi: Ayyapı İnşaat Turizm
Tasarım Ekibi: Xavier Bohl&Aykut Mutlu - Master Planlama, Ahmet Sayar&D. Turgut Çıkış |Ayyapı
Statik: Murat Pehlivanoğlu - Koza Proje
İşveren: Alaçatı Turizm Yatırım ve İşletme A.Ş.
Projenin Alınış Yöntemi: Teklif
Proje Yılı: 2013
İnşaat Alanı: 10.000 m²

Kıyı yerleşimleri arasında farklı bir örnek olması nedeniyle dikkatleri üzerine toplayan Port Alaçatı Projesi, kentsel tasarımından başlayarak en küçük detayına kadar bütünlük oluşturmayı amaçlıyor. Özel mülk arsaların, kanallar oluşturularak kıyı haline getirilmesi ve bu kanalların çevresinde su ile iç içe bir yerleşme oluşturulması, başlı başına Port Alaçatı yerleşkesinin hayatı zenginleştiren tasarım kararıdır. Bu tasarım kararları doğrultusunda, Port Alaçatı 2. faz 2. ve 3. kısım projelerine devam edilmektedir. Bu kısımların tamamlanmasıyla yeni kanallar etrafında yeni perspektifler oluşturulacaktır.

60 bağımsız birimden oluşan yeni etap projesinde, sıra evler ve kondominyumların harmanlanmasıyla kanal evleri yaratılacaktır. Projede, her eve bir tekne park yeri ve 1-2 otopark ayrılmıştır. Projede ortak yüzme havuzu, rekreasyon amaçlı ortak kullanım alanları ve peyzajı ayırca ele alınmıştır.

04 Antteras, İstanbul

Projenin Adı ve Yeri: Antteras-Üsküdar, İstanbul
Proje Müellifi: Ayyapı İnşaat Turizm
Tasarım Ekibi: Ahmet Sayar, D. Turgut Çıkış-
Ayyapı
Peyzaj: No:236 Peyzaj
Statik: Serap Babuş - İsmet Babuş Mühendislik
Mekanik: İsiso Mühendislik
Elektrik: Kaver Mühendislik
İşveren: Ant Yapı A.Ş.
Projenin Alınış Yöntemi: Teklif
Proje Yılı: 2013
İnşaat Alanı: 54.200 m²

Antteras Projesi her şeyden önce, Boğaziçi'nde dik yamaçlara, araziye şekillendirerek usulca yayılmış yapılar, setler, yokuşlar oluşturmak; boğazın eski yerleşmeleri gibi kendiliğinden ve hep oradaymış hissini yaratan zamansız bir mahalle oluşturma denemesidir.

Geniş ve büyük açıklıkları, büyük payandalar ve saçaklarla denize doğru uzanan çıkmaları ve cesur renkleri ile mimari üslup olarak Boğaziçi'nin 18. yüzyılına göndermelerde bulunmak isteniyor. Kadim taş duvarlarla şekillendirilen yamaçlar, yamaçların üzerinde oluşturulan setler ve setlerin üzerinde hafif ve şeffaf bir yerleşme yaratılıyor.

05

06

07

08 ▲ masaüstü

08

DOĞADA MODERN

YAKLAŞIMLAR

Hüseyin Egeli, Özgür Gökmen, Ahmet Çökelek

05 Servili Bahçe Derslik ve Kantin, İzmir

Ovacık – Çeşme

Proje Müellifi: Hüseyin Egeli

Tasarım Ekibi: Hüseyin Egeli,

Özgür Gökmen, Ahmet Çökelek

Statik: İhsan Çalış

Elektrik: Egefer

Mekanik: Saadettin Doyran

İşveren: İbrahim Çağlar

Projenin alınış yöntemi: Teklif

Proje Yılı: 2013 – 2014

İnşaat alanı: 200 m²

Organik tarım ürünlerinin satış ve pazarlanmasına yönelik kantin ve bu üretim süreci ile ilgili eğitim, seminer, toplantı gibi faaliyetlere ev sahipliği yapacak kapalı ve açık derslikler bütününden oluşan bir yapıdır. Lineer formda düzenlenen yapı, arazinin üst kotundan başlayan bir yaya rampası ile tüm manzaraya açılan kamusal bir alana dönüşmektedir. Yapının genelinde, lineer formunu vurgulayan brüt beton ve ahşap kullanılmıştır. Zemin kat, 28m²lik ve 23m²lik iki derslik ve 35m²lik satış ünitesi gibi birimlere hizmet vermektedir. Üst kat ise, rampa, 35m²lik satış ünitesi terası ve 170m²lik bir giriş plazası ile otoparka hizmet etmektedir. Yapının güneydoğu çeperinde, alt kota bağlanan bir doğal rampa ve sıra serviler ile çevrili doğal peyzajlı bir açık kamusal etkinlik alanı, kuzeybatı çeperinde açık hava aktiviteleri için bir amfi bulunmaktadır. Çeperini, doğal bir servi sırasının oluşturduğu etkinlik/performans alanı, yarım kot aşağı basamaklarla, 300-400 kullanıcı kapasiteli bir amfiye dönüştürülmüştür. Kantin basamaklarının üzerinde kuleleşen ve metal levhalar ile kaplanmış birim, hem ufak çaplı daha özel performanslara olanak sağlarken, hem de büyük organizasyonları üst kottan izleme imkanı sunan bir seyir terasıdır.

06 Günbatımı Evi, Ovacık – Çeşme

Proje Müellifi: Hüseyin Egeli

Tasarım Ekibi: Hüseyin Egeli, Özgür Gökmen,

Ahmet Çökelek

Statik: İhsan Çalış

Elektrik: Egefer

Mekanik: Saadettin Doyran

İşveren: İbrahim Çağlar

Projenin alınış yöntemi: Teklif

Proje Yılı: 2013 – 2014

İnşaat alanı: 180m²

Adını araziye çevreleyen servilerden alan ve dört ayrı parsel ve bunları bölen derenin bir

araya getirilmesinden oluşan “Servili Bahçe” perma kültür ve organik tarıma odaklanan işlevleri gerçekleştirmek için tasarlandı. Bahçede restore edilerek kullanıma geri dönen taş evler, ürün tasarımı yapılacak işlikler, koku odası, satış ve eğitime yönelik kantin, ahırlar, bekçi evi ve misafirler için tasarlanan bir günbatımı evi bulunuyor. Çelik konstrüksiyon ve ahşap malzeme ağırlıklı dinamik tasarım dili, mevcut taş yapıların mimari özellikleriyle kontrast üreten bir ilişki kurmayı amaçlamaktadır. Komplekste yer alan binalar araziden algılanabilen en iyi manzaralara yönlendirilmiştir. Arazi yerleşimi alanı deneyimleyenlerle doğa arasında yakın bir diyalog kurmak amacıyla planlanmıştır. Doğal eğim kullanılarak oluşturulmuş bir baza üzerine oturan Günbatımı Evi’nde, ahşap, çelik ve doğal taşın uyumu göze çarpmaktadır. Arazinin kuzeyine yerleşen yapı, şeffaf güney cephesi ile Sakız Adası üzerinde günbatımının keyfini yaşatırken, iç mekânda maksimum doğal ışık kullanımına elverişlidir. Yapının terası, manzaraya ve çiftliğin görsel hâkimiyete olanak vermektedir. Yapı, 58m²lik bodrum katta odalar ve diğer servis birimlerini, 50m²lik zemin katta geniş ve ferah bir yaşam alanı ve 37m²lik çatı katında teras birimini barındırmaktadır. Kuleleşen teras gölgeliği, yapının yüksekteki konumunu vurgulayarak çiftlikteki algısını güçlendirmektedir.

07 İşlikler, Ovacık – Çeşme

Proje Müellifi: Hüseyin Egeli

Tasarım ekibi: Hüseyin Egeli, Özgür Gökmen,

Ahmet Çökelek

Statik: İhsan Çalış

Elektrik: Egefer

Mekanik: Saadettin Doyran

İşveren: İbrahim Çağlar

Projenin Alınış Yöntemi: Teklif

Proje Yılı: 2013 – 2014

İnşaat alanı: 112 m²

Organik tarım ürünlerinin imalatı ve işlenmesi amacıyla projelendirilen işlikler, bünyesinde 43m²lik bir laboratuvar, 18m²lik bir çalışma kabini, 13m²lik kurutma odası, taban alanı 11m² olan bir bekçi odası(kulesi), 18m²lik açık zeytin işleme alanı ve servis birimlerini barındıran yapılar bütünüdür. Yapı, bir baza üzerinde yükselen, monoblok ahşap bir duvarda kurgulanan kitle-boşluk ilişkisi ile hayat bulmaktadır. Doğu-batı doğrultusunda lineer formda düzenlenen yapı, zemin katta kesintisiz devam eden döşeme ve duvar içerisinde patlayan birimlerin eşliğinde, yüksek bir taş kule ile sonlanmaktadır. Kurutma kabininin işlevlerini karşılayacak ahşap mertekler duvarın devamı olarak yapıyı çatı üzerinden kavramaktadır. Doğal, lineer bir hat boyunca uzanan devasa servilerin eteğin-

de kurgulanan yapı, formunu bu lineer hatta öykünüp bir harmoni yakalamaya çalışmasıyla almıştır. Bu birlikteliğin, serviler ve yapı arasındaki avlu ile daha kuvvetli hale getirilmesi amaçlanmıştır.

EVDE DENİZE NAZIR YAŞAMI KURGULAMAK

Burcu Özen Kundak , Hande Uğur Balçu

08 Selimoğlu Ayayorgi Villaları / Çeşme

Proje Müellifi: Burcu Özen Kundak /

Hande Uğur Balçu

Tasarım Ekibi: Burcu Özen Kundak /

Hande Uğur Balçu

Statik: Nilgün Atabay

Mekanik: Hüseyin Atabay

Elektrik: Ali Safi Öztürk

İşveren: Netto Mimarlık

Proje Yılı: 2013

İnşaat Alanı: 980 m²

Selimoğlu Ayayorgi Villaları Projesi, Çeşme’nin Ayayorgi koyunda yer almaktadır. 15 adet villadan oluşan konut sitesinde 2 ayrı tip konut tasarlanmıştır. Her ev için özel bir yaşam alanı amaçlanmış ve her biri kendine ait bahçesi ve havuzuyla bütünleştirilmiştir. Plan kurgusunda mekan çözümleri kütsel olarak da ayrılmış, dış cephede de bu anlayış vurgulanmaktadır. Bütün evler deniz manzarasına yönelecek şekilde tasarlanmıştır.

09

10

11

12

ILIMAN İKLİMDE

ALIŞVERİŞ YAPMAK

Uğur Onur, Devrim Soylu, Deniz Batuhan Aral, Serpil Şaşmaz, Kerem Dumlu, Volkan Ayvalı

09 Odeion - Gürcistan Alışveriş Merkezi

Yer: Gürcistan/Tiblis

Tasarım Ekibi: Uğur Onur, Devrim Soylu, Deniz Batuhan Aral, Serpil Şaşmaz, Kerem Dumlu, Volkan Ayvalı

Danışman: Prof. Dr. Necati Şen

Yıl: 2013

Arsa Alanı: 30.000 m²

İnşaat Alanı: 30.700 m²+10.000 m² (Otopark)

Fonksiyonlar: Hipermarket, sinema ve eğlence merkezi, mağazalar, kafe ve restoranlar+otopark.

MTKVARI nehri kıyısında DİRSICHALA bölgesinde yapılmakta olan çok katlı düşük maliyetli sosyal konutlara ve çevreye hizmet etmesi amaçlanan alışveriş merkezi, nehir kenarından ana yola bir aks üzerinde konumlandırılmış ve aksın iki ucunda çekim noktaları oluşturularak dolaşımın hareketliliği hedeflenmiştir. Yola yakın kısımda hipermarket ve sinema-eğlence binası, orta bölümde mağazalar, nehir kenarında da kafe ve restoranlar bulunmaktadır. Binalar iki katlı olup üst katlarda aksın kolları arasındaki bağlantılar köprüler ile sağlanmıştır. Böylece, zemin kat ve birinci kat kullanımında görsel temasın sürekliliği sağlanmıştır. Açık alışveriş merkezi anlayışında düzenlenen projede Tiflis'in ılıman ikliminin avantajı değerlendirilmeye çalışılmakta ve çatılar yeşil çatı olarak planlanmaktadır.

Otopark ve zemin kat bağlantısı mağaza alanları ortasında oluşturulan meydanlara çıkan yürüyen rampalar ile sağlanmaktadır. Rampalar için oluşturulan döşeme boşluğu genişletilip otoparkın kısmen ışık alabileceği bir düzenleme planlanmaktadır.

Restoranların üst kat kullanımlarında nehre uzanan teraslar tasarlanmıştır.

MİMARİ KİMLİĞİ PİŞMİŞ

TOPRAK MALZEME İLE ARAMAK

Vedat Zeki Tokyay, Erman Özkocaman, Günsel Özer

10 Menemen Pişmiş Toprak Merkezi ve AVM, İzmir

Projenin Yeri: Menemen

Proje Müellifi: Vedat Zeki Tokyay-Mimar

Tasarım Ekibi: Erman Özkocaman- Mimar / Günsel Özer- Mimar

Statik: İsmail Saka-İnşaat Mühendisi

Mekanik: Kadir Akgüzel- Mak. Müh.

İşveren: Menemen Belediyesi

Alınış Yöntemi: Teklif

Proje Yılı: 2013-2014

İnşaat Alanı: 25.693 m²

İzmir'i Çanakkale'ye bağlayan yolun üzerindeki Menemen ilçesinin hemen girişinde yer alan otobüs garajının yeraltına alınmasıyla ortaya çıkan alanda, birbirine bağlı iki yapı yapılması hedeflenmiştir. Öncelikli ihtiyaç programı, Menemen'in geçmişinden beri çok önemli olan pişmiş toprak sanatını ortaya çıkarmayı gözetken bir ticari merkez ile pişmiş toprak sanatı müzesinin yapılması ve bu merkezin, içinde mağazalar, yeme içme yerleri, sinemalar ile spor merkezinin yer aldığı Menemen AVM ile birleştirilmesidir. Mevcut durumuyla, Menemen ilçesinin girişinden itibaren verdiği "kimliksiz kaotik bir taşra kasabası izlenimi" projenin yenmesini düşündüğü en önemli olumsuzluk unsuru olmuş, bu yüzden projenin en önemli hedefi, kasabaya kimliğini verecek tasarım öğelerinin ön plana çıkarılması haline gelmiştir.

Bu AVM'de tasarımda önemli olan vurgu, insanın ticari merkeze yaklaşımında yarı açık ve açık alanlara azami derecede önem verilmesi, alışveriş sirkülasyonunun da açık alanların birbirleriyle olan bağlantılarının güçlendirilmesi; ayrıca, tüm kabuğun ve iç duvarların pişmiş toprak yapı malzemeleriyle kaplanması projenin en önemli kimlik bildirilerinden birisi olmuştur.

KENT MERKEZİ DIŞINDA YAŞAMA DAİR ÇÖZÜMLER ÖNERMEK

A.Tufan Arkayın

11 On Evler Sitesi, Güzelbahçe, İzmir

Proje Müellifi: Arkayın Mimarlık

Tasarım Ekibi: A.Tufan Arkayın,

Meltem Nasöz Ülker, Ali Akgün, Melis Kırloğlu

Statik: Deniz Alkan

Mekanik: Ayten Öznel

Elektrik: Ednan Arslan

İşveren: E.Sevinç

Alınış Yöntemi: Teklif Yöntemi

Proje Yılı: 2013

İnşaat Alanı: 3.500 m²

Parsel Alanı: 4.900 m²

İzmir'in şirin bir ilçesi olan Güzelbahçe, son yıllarda şehir yaşamından kaçıp bahçeli evlerde yaşamak isteyenlerin gözdesi olmuştur. Site arazisinin çok hareketli topografik yapısı ve bina aralarının minimum 10 metre olması koşulundan dolayı işleyiş şemaları aynı olan iki tip plan geliştirilmiştir. Sitede 10 adet konut yer almaktadır. Kuzeye bakan dört konut uzaktan deniz manzarasına karşı konumlandırılırken, diğer konutlar iki sıra arasında oluşan 10 metrelik bantta oluşturulan havuz şelale görüntüsü ve peyzaja yönelmektedir. Çatı katlarındaki teras-

lardan çok geniş bir çevre görüntüsüne ulaşmak mümkün olmaktadır.

12 Yunusoğlu Ofis Binası, Narlıdere, İzmir

Proje Müellifi: Arkayın Mimarlık

Tasarım Ekibi: A.Tufan Arkayın ,

Meltem Nasöz Ülker, Ali Akgün, Melis Kırloğlu

Statik: Ergun Dinçer

Mekanik: Ayten Öznel

Elektrik: Ednan Arslan

İşveren: Yunusoğlu İnşaat

Alınış Yöntemi: Teklif Yöntemi

Proje Yılı: 2013

İnşaat Alanı: 680 m²

Arsa Alanı: 630 m²

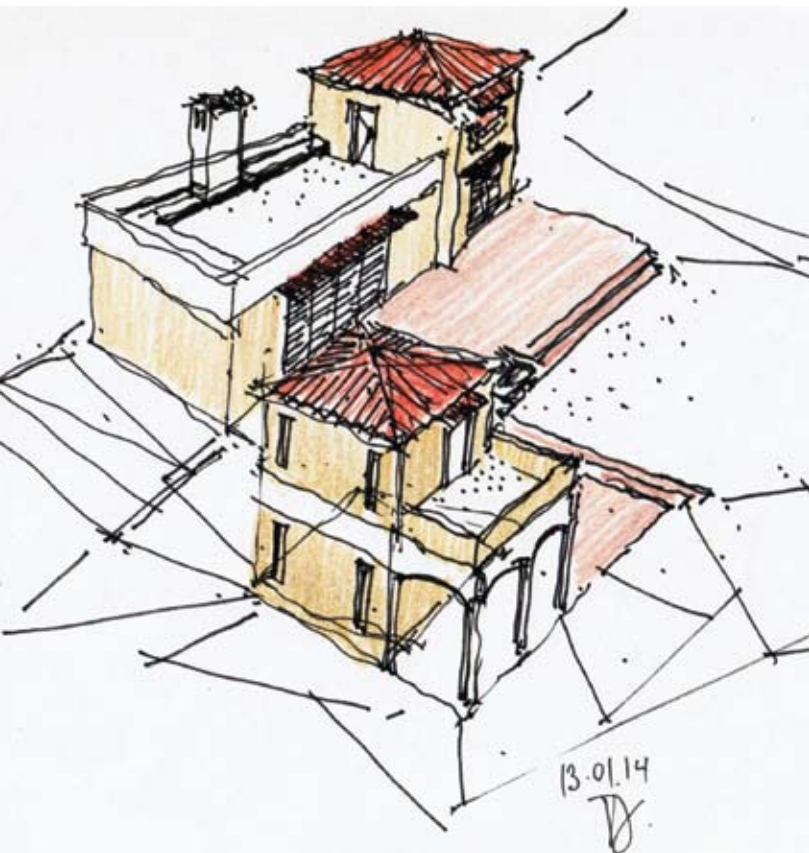
Yunusoğlu İnşaat firmasının Narlıdere'de kendilerinin inşaatını yaptıkları apartman katındaki ofislerini şehrin karmaşasından uzakta bağımsız bir ofis olarak kullanabilecekleri, yine Narlıdere'nin bir bölgesi olan Limanreis'deki arsalarına taşımak istemeleri üzerine bu ofis projesi hazırlanmıştır. Proje, Mithatpaşa Caddesi'nde yol üzerinde yer almakta olup, yolun diğer tarafında deniz mevcuttur.

Ana fikir olarak deniz manzarasının olabildiğince görülmesi için bina cephesi boylu boyunca şeffaf düşünülmüştür. Yol cephesini bozmadan yandaki yoldan binaya giriş verilmiştir. Binanın ön tarafı havuzun üzerine oturmakta ve bahçeden bir köprüyle binaya girilmektedir. Girişte rahat ve ferah bir karşılama mekânından sonra yarı şeffaf bir çelik merdiven ve ortasında yer alan panoramik bir asansörle üst kattaki ofislere bağlanmaktadır.

13

14

15

16

ÇEVREYE DUYARLI KENDİNE YETERLİ BİNALAR TASARLAMAK

Tamer Aksüt, Mustafa Erinaç, Cem Serbest

13 TEOS Yemek Okulu, İzmir

Proje Müellifi: Tamer Aksüt

Tasarım Ekibi: Mustafa Erinaç-Cem Serbest

Statik: Diljen Oğuz

Mekanik: Erhan Karahan

Elektrik: Merve Özbatur

İşveren: Seferihisar Belediyesi

Projenin Alınış Yöntemi: Teklif

Proje Yılı: 2013-2014

İzmir Seferihisar da Teos Marina yakınında bulunan belediyeye ait 60 Dönüm kıyı arazisi üzerinde geleneksel Ege mutfağına ait lezzetlerin hem eğitiminin hem de sunum ve satışının yapıldığı bir Yemek Okulu planlanmıştır.

Belediye ye ait alan içerisinde yine belediye ilgili birimi tarafından mevcut dere kanalları korunarak ve mevcut bitki örtüsü zenginleştirilmiş gezi alanları, bisiklet yolları, tema park, heykel ve sergi alanları ile satış üniteleri ile geniş bir rekreasyon alanı tasarlanmıştır.

Bu alan içerisinde yöresel yemeklerin satış ve sunumunun yapıldığı bir okul ve restoranlar grubu yine Ege mimarisinden izler taşıyan bir planlama ile düzenlenmiştir.

Aynı anda çalışabilecek dört mutfak derslik olarak kullanılabilir, aynı zamanda ana salondan mutfak mekanları izlenebilir. Mutfaklardan çıkan yemekler yine ana salonda servis edilecektir. U planlı ve arastalı bir kurguya sahip yapı, kapalı ve açık alanları ve farklı lezzetleri geleneksel doku içerisinde sunmaktadır. Tesis, kıyı silüetine antik kale ve marinayla birlikte kuvvetli bir bağlantı sağlayacaktır. Yapı malzemesi olarak doğal taş ve tuğla ile ahşap kullanılacaktır. Bunun yanında bina çatısı üzerindeki PV paneller ile elektriğini kendisi üretecektir. Yapının, Cittaslow Seferihisar, yeşil kimliğini öne çıkarması düşünülmüştür.

14 Tire'de Hotel, İzmir

Proje Müellifi: Tamer Aksüt

Tasarım Ekibi: Mustafa Erinaç- Cem Serbest

Statik: Diljen Oğuz

Mekanik: Erhan Karahan

Elektrik: Merve Özbatur

İşveren: Tahir Demir

Projenin Alınış Yöntemi: Teklif

Proje Yılı: 2013-2014

İzmir Tire ilçesinde artan otel ihtiyacını karşılamak üzere L planlı bir yapı tasarlanmıştır. Bina arsa konumu gereği en üst kotta geniş

panoramik manzarayı karşılayacak şekilde konumlanmıştır. Giriş katında, ana giriş kapısından giren ziyaretçi iki kat yükseklikteki lobi içine alır. Lobi aynı zamanda tüm panoramik manzarayı sergiler. L planlı yapının bir kolu rahat ve konforlu odalar olarak planlanmıştır, diğer kolu geniş bir restoran olarak düşünülmüştür.

Üst kat tamamen odalara ayrılmıştır. Tüm odalar yine panoramik manzaraya yönelmiştir ve koridor arka yüzde planlanmıştır.

Bodrum kat depo servis otopark çamaşırhane olarak kurgulanmıştır.

Yapı Tire antik kent bölgesinde olduğundan çevre yapı dokusunu bozmayacak şekilde geleneksel çizgilerin gözetildiği doğaltaş tuğla ve ahşabın kullanıldığı bir uygulama olacaktır.

15 Seferihisar'da Konut, İzmir

Proje Müellifi: Tamer Aksüt

Tasarım Ekibi: Mustafa Erinaç-Cem Serbest

Statik: Diljen Oğuz

Mekanik: Erhan Karahan

Elektrik: Merve Özbatur

İşveren: Aysel Topcam

Projenin Alınış Yöntemi: Teklif

Proje Yılı: 2014

Özel bir yapı alanı içerisinde bulunan parselde planlanan yapı, (green) özellikleri ile ön plana çıkmaktadır. Yapı farklı işlevleri olan küçük yapı gruplarının bir meydancık oluşturacak şekilde yerleşmeleri ile tamamlanmıştır. Ana yapı günlük yaşam alanıdır salon açık mutfak ve yatak odasından oluşmuştur. Üst kata bağlanan merdiven ile bir oda da yukarıda düşünülmüştür. Bu yapının üzeri teras çatı olacak şekilde tasarlanmış ve hayat (açık yaşam alanı) olarak kullanılacaktır.

İkinci yapı altı üstü iki adet banyolu misafir odasından oluşmaktadır.

Üçüncü yapı üst örtülü açık planlı bir yapıdır ve yoga alanı olarak planlanmıştır.

Tüm yapılar rüzgar ve güneş pozisyonları gözetilerek doğru açılarda yerleştirilmiştir. Orta avlu kuru peyzaj ile düzenlenecek endemik bitkiler kullanılacak ve avlu merkezine büyük bir zeytin ağacı taşınarak dikilecektir.

Yapılarda mümkün olduğunca geri dönüşümlü malzeme kullanılacaktır. PV paneller ile elektrik üretecek atık gri suyunu arıtarak ve yağmur suyunu depolayarak bahçe sulamasında kullanılacaktır. Yine doğal taş ahşap ve tuğla kullanılacaktır. Bu özellikleriyle yapının yeşil bina olması kurgulanmıştır.

YENİ NESİL EĞİTİM KAMPÜSÜ

Yavuz Selim Sepin

16 Terakki Vakfı Okulları Tuzla

Tepeören Kampüsü, İstanbul / Tuzla

Proje Müellifi ve Tasarımı: Yavuz Selim Sepin

Statik: Ömer Altuğ Akçaylı

Mekanik: Cüneyt Tanyeli

Elektrik: Emsaş Elektrik

İşveren: Terakki Vakfı

Projenin Alınış Yöntemi: Davetli Yarışma

Birinciliği (2008 Yarışma Ortaklığı Tit İle)

Proje Yılı: 2008 Davetli Yarışma 2012-2014

İnşaat Alanı: 68.166 m² Arsa Alanı

43.658 m² İnşaat Alanı

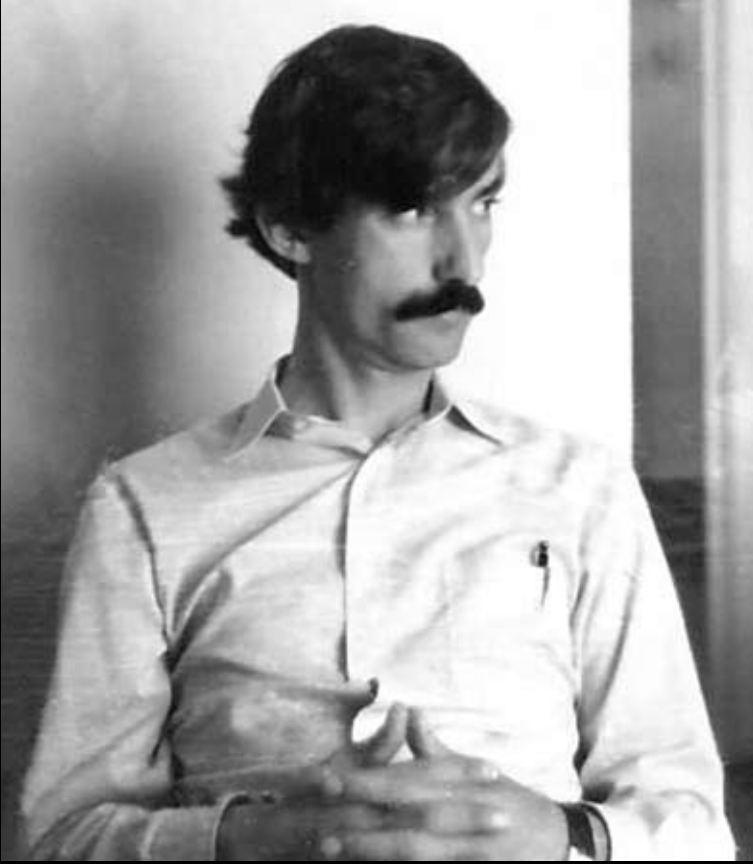
54.379 m² Açık Alan (Oyun Alanları,

Yeşil Alanlar vb.)

Tasarım; lise, ilköğretim, anaokulu blokları ile bunların yemekhanelerini, açık ve kapalı spor ve aktivite alanlarını, içerisinde büyük bir spor salonu, yüzme havuzu ve squash salonlarını barındıran spor merkezini, servis ve hizmet birimlerini, teknik hacimleri, personel hizmet alanlarını ve 650 kişilik kültür merkezini kapsar. Her birimin kendine ait, kendisiyle aynı kotta bulunan özelleşmiş açık alanları ve kendi girişleri mevcuttur. Proje kapsamı değişen/gelişen eğitim sistemine uyum gösterecek şekilde ve esneklikte düşünülmüştür. İhtiyaç programı oluşturulurken bütünden ayrıntıya kadar her detay vakıf yönetimi, işletmeciler, eğitimciler ve konusunda uzman her danışmanla paylaşılarak onların da katılımını sağlamıştır.

Proje ile geniş kapsamlı bir eğitim kompleksinin, arazide hem birbirleriyle ilişkili hem de bağımsız bir şekilde çalışabilen birimler tarafından oluşturulması sağlanmıştır. Bu veriler ile birlikte bölge iklimi, çevre verileri, topografik yapı ve yerleşim kriterleri doğrultusunda konseptin arsaya yerleşimi; kuzeybatıdan güneydoğu yönüne, yaklaşık 8 m olan arazi eğimi kademelendirilerek iki zemin katta planlanmıştır.

Kampüs meydanı girişinde misafirleri kampüse girmeden karşılayan danışma ve güvenlik binası da çevreleyen, ilk bakışta tasarımın kimliği ve doğal prestijini yansıtan yüksek bir tag bulunmaktadır. Yine yağmurlu havalarda öğrencilerin ıslanmadan altından yürüyerek okullarına ulaşabilecekleri yaklaşık 4.5 m eninde ahşap sundurma bir saçak da tüm blokları birbirine bağlamaktadır. Bu saçağın devamında bulunan ve meydanın belirleyici bir öğesi olarak tüm kampüs meydanına hakim olan çok amaçlı bir projeksiyon imkânı tag da planlanmıştır.

Mehmet Yiğit Adam (1940-2014)

“MEHMET YİĞİT ADAM”

Akın Atauz

Mehmet için bir yazı yazmak o kadar zor ki...

Ama Mehmet benim için özel bir arkadaş.

Ne çok yakın olmaya cesaret edebileceğim, ne de kendimden uzak olduğunu ve araya bir mesafe koymak gerektiğini düşündüğüm bir insan. Bir çeşit erişilemezlik özellikleri taşıyan, ama durduğu yeri de, çevresindeki herkes için çok eşitlikçi ve demokratik olarak tanımlamayı doğallıkla sağlayabilen biri. Bu duyguyu belki en çok, daha sonra Mehmet’in arkadaşı olmuş eski öğrencileri hissetmişlerdir.

Ben Mehmet’i daha çok, mimarlık ikinci sınıf öğrencisiyken tanıdım. O zaman Mehmet 4. sınıftaydı. Bu sınıf farkı, stüdyolu eğitimler için, az bir fark değildir. Bu nedenle aşağıdan doğru baktığımızda, bu tür arkadaşlıklarda, hem olmak istediğiniz öğrenciyi, hem erişilemezlikleri, hem de bu yakınlıktan doğan tatminleri birlikte duyumsarsınız. Mehmet, benim için böyle, erişilemez ama harika bir insan örneği gibi duruyordu önümde.

Başka mimarlık öğrencileri de vardı, bu tür “erişilemezlik” duygusuyla baktığım, ama Mehmet, sanki insana biraz daha umut veren ve saygılı davranan bir özelliğe daha sahipti.

Sonra uzunca yıllar hiçbir yakın ilişkimiz olmadı. Ama İngiltere’den döndükten sonra, ODTÜ’deki o korkunç karışık ama bir o kadar da direncin pekişmesiyle oluşan o kıvamlı dostluk ve dayanışma zamanlarında, yeniden karşılaşma fırsatlarımız oldu. Bunlar çok uzak karşılaşmalardı gerçekte, ama Mehmet’in düşüncemdeki yeri giderek yakınlaşmaya başlamış, bir çeşit “yol arkadaşlığı” anlayışına dönüşmüştü.

Benim Mimarlar Odası Yayın Sekreterliği yaptığım yıllarda Mehmet’le daha çok karşılaşıyorduk. Mehmet de yayın kurulundaydı sanırım. Sonra, ODTÜ’den uzaklaştırıldığı dönemde, 1979 yılında, Mehmet’in “Almaşık Yeniden Üretim Süreçleri için Konut Alanları” adlı çalışmasını kitap olarak yayınladık. Bu kitap, o zaman için zor ve okuması kolay olmayan bir kitaptı. O zamana kadar Türkiye’de sadece konutu konu alan (benim bilebildiğim) o kadar az kitap vardı ki. Bu önemli bir kitaptı. Ek bölümlerinden birinin başlığının “Konut Sorunu ile İlgili Bir Görüş ve Anarşizm” başlığını taşıyor olması, bana özellikle çekici geliyordu. Bu başlığı cesur, yenilikçi ve ilginç buluyordum. Ama kitabın bütünü de öyleydi. Kitaba şimdi baktığımda bile (aradan 35 yıl geçmiş), kitabın aşılmış ve eskimiş olmadığını düşünüyorum. Özgün bakış açısı, arayışının özü, tazeliğini koruyor bence. Hatta belki bunca TOKİ evi ve müteahhit sitesi (kentsel geliştirme projesi / “gated communities” vb) sonrasında, bu kitap daha da ilham verici olabilir.

Mehmet’le asıl birlikte çalıştığımız ve ürettiğimiz dönem daha sonra, Ankara’da bir avuç saçma-sapan insan, Güvenpark’ın otopark olmasını önlemek için bir araya geldiğimizde ve 12 Eylül sonrasının ilk “cansiperane” kentsel mücadelesini vermeye çalıştığımız sırada oldu. Güvenpark direnişçileri, tamamen “ad-hock” denilebilecek tarzda, kendiliğinden ve yerinde/ sokakta oluşmuş bir direniş grubuydu. Her yaştan, her türden insan, 12 Eylül’ün ağır suskunluk kurşun perdesini delmek ve nefes alabilecek, söz söyleyebilecek bir gedik oluşturabilmek için çabalarırken, rastlantısal olarak bir araya gelmişti.

Benim için Güvenpark mücadelesi, inanılmaz derecede doğurgan, öğretici ve yenilikçi bir mücadele alanı olarak gelişti ve birlikte olduğum insanların hepsi, bir kenti ve insanlarını bilebilme kapasiteme inanılmaz derecede katkıda bulundu. Mehmet de, katkıda bulunanlardan biriydi ve belki de en önemli olanlarından biriydi.

Bu mücadeleyi bir sokak mücadelesi ve dolayısıyla herkesin yapabileceği bir kentsel mücadele olarak düşündüğümüzden, mahkeme (Danıştay) aşamasında hem bütün mahkeme masraflarımızı sokakta Güvenpark rozeti satarak kazandık, hem de avukat, ya da hukukçu kullanmaksızın davayı kendimiz savunduk. Mahkemede, belediye onlarca avukat tarafından temsil ediliyordu. Onların karşısında ise sadece biz, (Mehmet Adam, Aydan Bulca ve ben) vardık. İnanılmaz ve şaşırtıcı, o zamana kadar görülmemiş bir savunma yaptık. Aydan, Güvenpark yerine otopark yapılmasının planlama açısından, ben ulaşım sorunu açısından ne tür sakıncaları olabileceğini anlattık. Mehmet ise, kentin belleği ve kentte sahip olduğumuz anılarımızı kaybetmenin ne anlama gelebileceği üzerinde durdu. Oradaki çocuk parkında kısa pantolonla oynadığını anlattı. Bunlar gerçekten, belki hiçbir Danıştay duruşmasında söylenmiş sözler değildi. Bizler hukuki hiçbir şey söylemedik. Belediye avukatları birçok numara ve yasa maddesi sıraladılar. Bu ortamda zayıf kaldığımızı zannediyorduk. Ama sonuç olarak davayı biz kazandık. Bu Türkiye’deki kentsel mücadeleler tarihinde bir ilkti ve belki hala da biricik olma özelliğini koruyordur.

Daha sonra Mehmet, Aydan Bulca ve Güvenpark direnişinde doğan/ gelişen Çevre Duyarlığı Grubu ile birlikte, kent için daha kapsamlı bir ekolojik mücadele programı hazırlamaya giriştik. Belediye seçimleri yakındı ve Ankaralı hemşeriler için, oylarını neleri düşünerek ve neleri isteyerek kullanabilecekleri konularında yardımcı olmak amacıyla bir broşür hazırlamaya karar verdik. Sanıyorum Mehmet o sıralarda TÜBİTAK'ta çalışıyordu. Broşür çalışmasında esas üs, Mehmet'le Emine'nin eviydi. Çok ilginç bir çalışma yöntemimiz vardı: Bu gruptaki ya da çevredeki herkes, kentle ilgili olarak gördüğü her sorunu ya da öneri veya düşüncesini, hatta yaşarken bulunmuş ve kullanılan yerel çözümlerle ilgili gözlemlerini, kent içinde gezerken rastladıkça, bir küçük kağıt parçasına (gerçekten küçük, bazıları kibrit kutusu kadar küçük kağıtlardı) yazıyordu. Bu kağıt parçaları Mehmet'in evinde toplanıyordu. Herkes inanılmaz bir iştahla, birçok örüntü topladı kentten. Sonra Mehmetler'in evinde oturup, bunca öneriyi nasıl bir araya getireceğimizi ve formatlayacağımızı tartışmaya başladık. Bu parça parça önerileri yine parça parça ve buna uygun bir formatta sunmaya karar verdik. Metnin editörlüğünü Mehmet yapıyordu. Mehmet'le Emine'nin oğlu Ozan, sanıyorum o zaman ilkokuldaydı, o da bu metinler için resimler, vinyetler çiziyordu. Bu da ilginç bir broşür oldu, ama etkisi ne oldu, bilmiyorum. Belki yaptığımız her şey gibi, onun da ya hiç etkisi olmamıştır, ya da çok marjinaldir.

Bu çalışmadan sonra, Mehmet'le bir daha sıkı bir çalışma ortamı içinde beraber olmadık. Ama zaman zaman karşılaştık ve hep bir şeyler yapmayı konuştuk, durduk. Epey bir zaman geçti aradan ve bu zamanı keşke daha çok işi birlikte kotarmak için kullanabilseymişiz diye düşünüyorum. Sonra Kıbrıs'a gitti. Oradan uzun uzun (belki saatler süren) telefon konuşmaları yapıyorduk.

Arkadaşlığımız bunca geliştikten ve pozisyonlarımız neredeyse bu kadar eşitlendikten sonra bile, Mehmet'in çok tekil, çok kendisine özgü olduğunu bildiğim için, onun erişilmez olduğunu hala düşünüyorum.

Mehmet, beni kendi düşüncemde, inşa eden ve geliştiren, bazen onaran ve özgürleştiren bir varlık olarak bulundu her zaman. Onun varlığı, ne olunabileceği hakkında hep bir esin kaynağı olarak değerini korudu ve bugün de aynı biçimde koruyor.

Dolayısıyla diyorum ki, henüz Mehmet Adam'a veda etmeyeceğiz. Yapabileceğimiz şeyler var...

Hans Hollein (1934-2014)

PRITZKER ÖDÜLLÜ MİMAR, TASARIMCI, TEORİSYEN VE AKADEMİSYEN HANS HOLLEIN

Hans Hollein, 1956 yılında Viyana'da bulunan Güzel Sanatlar Akademisi'nden mezun olduktan sonra, Illinois Institute of Technology (IIT)'de mimarlık ve University of Berkeley, California'da yüksek lisans programı okuyarak eğitim hayatına devam etti. 1964 yılında Viyana'ya geri dönene kadar İsveç ve ABD'deki çeşitli şirketlerde çalışmalarını sürdürdü. 1963 yılından 1999 yılına kadar Washington, St. Louis, Yale, New Haven, UCLA ve Ohio State gibi önemli üniversitelerde dersler verdi.

1985 yılında Hans Hollein'a, en prestijli mimarlık ödüllerinden birisi olan Pritzker Mimarlık Ödülü verildi.

Önemli Çalışmaları

- 1964 - 1965: Abteiberg Müzesi, Mönchengladbach, Almanya
- 1972: Schullin Mücehver Dükkanı, Viyana, Avusturya
- 1972 - 1982: Abteiberg Müzesi, Mönchengladbach, Almanya
- 1983: Rauchstrasse, Berlin, Almanya
- 1983 - 1991: Museum für Moderne Kunst, Frankfurt am Main
- 1990: Haas Evi, Viyana, Avusturya
- 1992 - 2002 : Niederösterreichisches Landes Müzesi, St. Pölten, Avusturya
- 1996 - 2001: Avusturya Başkonsolosluğu, Berlin, Almanya
- 1997 - 2002: Centrum Bank, Valduz, Avusturya (Bargetze+Partner ile birlikte)
- 1997-2002: Vulcania, Avrupa Volkan Merkezi, Auvergne, Fransa

TSMD'den Haberler

VÇMD - 4'ün Kitabı "Kültür ve Kongre Yapıları"nı Ele Alacak

Farklı yapı türlerini eksen alarak, Türkiye çağdaş mimarlık ortamını belgelemeyi, tartışmayı ve yeni çalışmalar için zemin oluşturmayı hedefleyen Vitra Çağdaş Mimarlık Dizisi'nin 4. kitabı için çalışmalar başladı. Vitra ve Türk Serbest Mimarlar Derneği'nin (TSMD) hayata geçirdiği ve bugüne kadar ticari, turizm ve rekreasyon, eğitim yapılarının ele alındığı proje kapsamında hazırlanacak yeni kitap, 2000 yılından sonra inşa edilen kültür ve kongre yapılarına odaklanacak.

Kitapta, Türkiye'deki mimarların yurtiçi ve yurtdışı çalışmalarının yanında, yabancı mimarların Türkiye'de hayata geçirdiği projelere yer verilecek. Mimarlar Odası üyesi mimarlar; kültür ve sanat etkinliklerine ev sahipliği yapan müze, konser salonu, sergi mekânı, sinema, tiyatro gibi yapıların yanı sıra, toplantı ve kongre merkezleri projeleriyle, kitapta yer almak üzere başvuruda bulunabilecek. Vitra ve TSMD'nin görevlendirdiği Seçici Kurul tarafından belirlenecek 50 proje kitaplaştırılırken, başvuran ve kriterlere uygun olan projelerin tamamı, internet sitesinden geniş kitlelerle paylaşılacak.

"The Architecture of A Tasarım Mimarlık"ın Lansmanı TSMD Mimarlık Merkezi'nde Yapıldı
A Tasarım Mimarlık'ın yeni kitabı "The Architecture of A Tasarım Mimarlık"ın lansmanı yoğun bir katılımımla 29 Mayıs Perşembe günü TSMD Mimarlık Merkezi'nde yapıldı.

Lansmanda Celal Abdi Güzer, Süha Özkan ve Ali Osman Öztürk kitabın ortaya çıkışını ve içeriğini izleyiciler ile paylaştılar.

Ankara'yı Değiştiren Projeler Forumları'nın Sonuncusunda "Şeffaf Planlama" Tartışıldı

Ankara'yı Değiştiren Projeler 10/10 Forumları'nın sonuncusu "Şeffaf Planlama" teması ile 5 Haziran 2014 tarihinde TSMD Mimarlık Merkezi'nde yapıldı. Forumun moderatörlüğünü Şehir Plancısı Zafer Şahin ve Mimar Cana Bilsel yaparken, foruma davet edilen ve katılacaklarını belirten 7 Ankara İlçe Belediyesi yetkililerinden sadece Mamak Belediyesi İmar Müdürlüğü Proje Şefi Nuray Kumbaroğlu katıldı. Açık oturum formatında yapılan forumda katılan herkes görüşlerini paylaştı.

Yeşim Hatırlı, derneğin aylık üye yemeğine katılan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı temsilcileri ile yapılan görüşmeler sonucu, derneğin Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği konulu toplantıya davet edildiğini, bunun olumlu bir gelişme olduğunu söyledi.

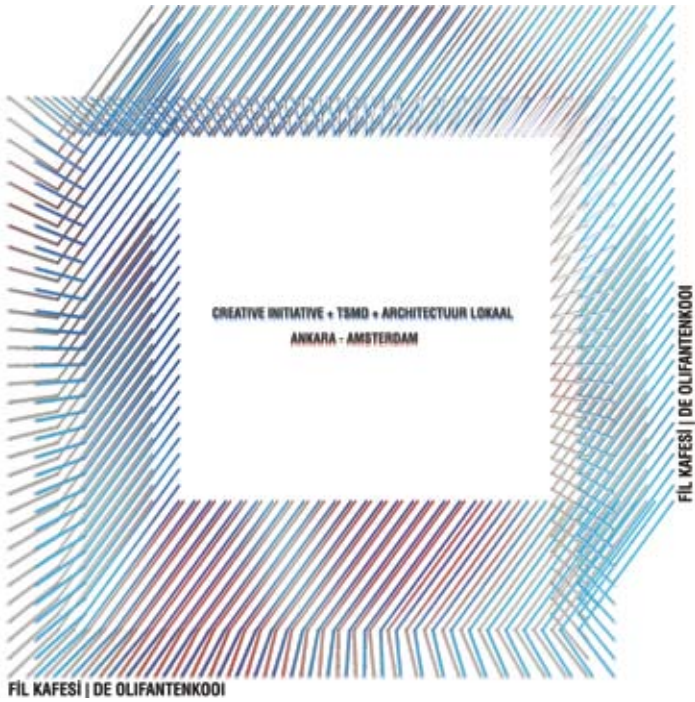
Cana Bilsel'in "Katılımcı bir planlama nasıl olabilir?" sorusu ile başlayan tartışmada söz alan Hasan Özbay, planlamanın yasal boyutundaki eksikliklerden bahsetti. Tip İmar Yönetmeliği'nin Türkiye'yi tek tip haline sokmaya çalıştığını vurgulayan Özbay, öncelik olarak plana uyma iradesinin ülkemizde gelişmesi gerektiğini söyledi. Aslı Özbay, meslek temsilcilerinin idareler ile iletişim kurmayı beceremediğini söyleyerek bir öz eleştiride bulundu. Rantın her yerde olabileceğinden, önemli olan onun nasıl kullanıldığı olduğundan bahsetti. Neşe Gürallar ise duruma farklı bir boyutta yaklaşarak, parselasyonun kalkması gerektiğini, kent topraklarının bu kadar bölünmemesi gerektiğini savundu. Önder Kaya, tüm yetkilerin büyükşehir belediyelerinde olduğu sürece ilçe belediyelerinin bir şeyler yapmasının çok zor olduğunu söyledi. Zafer Şahin, "Makroekonomik politikanın çökmesi ile emsallerin artmaması gerektiğini öğreneceğiz," diyerek, konut stokunun oldukça fazla olduğunu belirtti. Bülent Batuman, katılım konusunun şimdilerde boyutunun değiştiğini, karar alıcılar ile aynı fikirde olduğunuz sürece katılım olabileceğini, ilçe belediyelerinin direnişe geçmesi gerektiğini ifade etti. Ekin Turhan, meslek temsilcileri ile idarelerin oturup bir model oluşturması gerektiğini vurgularken, Onat Öktem de sürekli idareyi eleştirmek yerine bir şeyler yapmak gerektiğini söyledi. Mimarların, şehir plancılarının ve diğer meslek temsilcilerinin bir araya gelerek bir "think tank" yapmaları gerekliliğini vurguladı.

Forumun tamamının videosunu tsmd.org.tr'den izleyebilirsiniz.

Koleksiyon / TSMD Mimarları Ağırıyor Sergileri

Koleksiyon / TSMD Mimarları Ağırıyor sergileri Mayıs ve Haziran aylarında da farklı mimarlar ve projeler ile devam etti. Gazi Üniversitesi'nde Günday Mimarlık, TH&İdil Mimarlık, Tanart Mimarlık sergileri; ODTÜ'de Gökhan Aksoy Mimarlık sergisi; Eskişehir Anadolu Üniversitesi'nde MTK Mimarlık ve SAYKA Mimarlık sergileri açıldı. Koleksiyon Merkez'deki 29. sergiye ise Yakup Hazan Mimarlık ev sahipliği yaptı. Dönemin son sergisi olan Yakup Hazan Mimarlık Sergisi 26 Haziran'da sona erdi. Ekim ayı itibarı ile yeni sergiler ile karşınızda olacağız.

8. Yapı Sektörü Buluşması

Sektörler arası bir iletişim noktası oluşturan ve 2011 yılından beri düzenlenen Yapı Sektörü Buluşması'nın 8'incisi **25-26 Eylül 2014 tarihlerinde TSMD Mimarlık Merkezi'nde** düzenleniyor. Son 2 Yapı Sektörü Buluşması'nın ilk gününde sektör temsilcileri kamu kurumları yetkilileri ile, 2inci gününde ise TSMD üyeleri ile bir araya geldi. 25-26 Eylül 2014 tarihinde 8incisini düzenlenen etkinlikte ise ilk günde sektör temsilcilerini kamu ve özel yatırımcı kuruluşlarla bir araya getirmek hedefleniyor. Etkinliğin 2inci gününde ise her zaman olduğu gibi üyelerimizle ikili görüşmelerin yapılması planlanıyor. Detaylı bilgi için: info@tsmd.org.tr

Fil Kafesi -Kapitalizm ve Kamusal Alan Uluslararası Çalıştay

TSMD, Creative Initiative ve Architectuur Lokaal iş birliği ile düzenlenecek olan **Fil Kafesi -Kapitalizm ve Kamusal Alan Uluslararası Çalıştay** 10-14 Aralık 2014 tarihleri arasında Ankara'da yapılıyor.

Çalıştayın amacı, bir diyalog kurmak; geliştiriciler ve tasarımcıları bir araya getirerek, Hollanda ve Türkiye'de mekansal planlamanın dinamik süreçlerinin iç yüzünü anlamak. Her iki ülkedeki mevcut planlama sorunlarına yönelik tasarımlar yapmak ve bunları yansıtmak.

Çalışmaya başvurmak için son tarih 1 Ekim 2014. Detaylı bilgi için www.tsmd-mimarlikmerkezi.com adresini ziyaret edebilirsiniz.

TSMD'nin 7 İklim 7 Bölge Yarışması Değerlendirmesi

Türk Serbest Mimarlar Derneği olarak TOKİ ve Emlak Konut GYO tarafından açılan "7 İklim 7 Bölge Gelenekten Geleceğe Ulusal Mimari Proje Yarışması"na yönelik değerlendirmemiz şu şekilde:

"Türk Serbest Mimarlar Derneği kurulduğu günden bu yana sonuç ürün üzerinden yatırımcıya seçme hakkı veren, mimari ürünler üzerinden tartışma açarak niteliksel gelişmeyi sağlayan kurumsal bir yapı olan Mimari Proje Yarışmalarını destekleyen, izleyen ve yarışmalar geleneğini korumaya çalışan bir tutumu sürdürmektedir. Bu yaklaşımla 28 Mayıs 2014 tarihinde TOKİ-EMLAK KONUT GYO.A.Ş. tarafından açılan '7 İklim 7 Bölge Gelenekten Geleceğe Ulusal Mimari Proje Yarışması' şartnamesinde gördüğü aşağıdaki konuları kamuoyu ile paylaşmaktadır.

İlan edilen yarışma herhangi bir yönetmeliğe dayandırılmadığı için şartname içeriği üzerinden yarışma hukukuna dair bir inceleme yapmak mümkün değildir. Bu nedenle yarışma sürecinin hazırlık aşamasından başlayarak jüri oluşumu, jüri hazırlık çalışmaları, şartnamenin hazırlanması, ilanı, jüri değerlendirme çalışmaları, sonuçların ilanı, yarışma sonrası süreç ve işin kazanana ne şartlarla verileceği konuları katılımcıları tarafından bilinmeyen bir sisteme, ülkemizdeki teamüller açısından hukuken yarışma denmesi mümkün olamamaktadır. Bu tür bir oluşumun mimarlık ortamına ve yarışma kurumuna getireceği telafi edilmez şekildeki zarar ortamın keyfilğe ve kuralızsızlığa doğru evrilmesine neden olacaktır. Kamu sorumluluğuna sahip piyasa düzenleyicisi konumunda bulunan yarışma açan kurumun mimar ve mimarlık öğrencilerine vaat ettiği yüksek meblağlı ödüller ise bir yandan kalitesinin ve gücünün artırılması istenen mimari tasarım sektörünün zafiyetlerinin test edildiği bir durum olarak gözlenmektedir. Aynı tavrın mesleğin geleceğini oluşturan öğrencilere yönelik olması da meslek etiği açısından problemli bir tavrı içermektedir. Katılımcıların müelliflik haklarının devredilmesinin talep edilmesi de yine benzer şekilde teamüllerin dışında bir istek olarak dikkat çekilmesi gereken bir konudur.

Yarışma şartnamesinin amaç bölümünde belirtilen; günümüzde oluşmakta olan yapı çevrenin bağlamdan uzak kimliksiz tavrının tartışılıp ürün bazında ortaya çıkacak fikirler ile zenginleştirilmesi olumlu bir talep olarak görülebilir. Bununla birlikte günümüzde fazlaca yüzeysel bezeme tavrılarının ortaya konduğu bir ortamda önce akademik tartışmaların yapıldığı ve ardından yarışmacılardan sonuç ürünlerin istenebildiği bir düzenlemenin daha verimli olabileceği dikkate alınmalıdır. Aynı yaklaşımla gelecek ürünlerin tip proje yaklaşımı ile bölge bazında uygulanmasının da farklı bir şekilde bölge içi yapı zenginliğini ortadan kaldırarak bölgeyi kimliksizleştirecek bir şekilde dönüşme riski gözden uzak tutulmamalıdır. Talep edilen konut alanı yoğunluğunun halen idare tarafından uygulanmakta olan yapılaşmaya göre nispeten düşük tutulması da olumlu bir yaklaşım olarak dikkati çekmektedir.

Sonuç olarak ülkemizde kamu eli ile oluşturulan yeni yapılaşmanın önemli bir bölümünü kontrol eden idarenin böylesi önemli bir konuda aceleyle gelmiş bir teklif alma yöntemi yerine amaçlanan iyi niyetli hedefe daha uygun bir tartışma ortamının açılacağı ve bu ortamdan da hepimize örnek olacak sonuçların çıkacağı bir düzenlemeye geçeceğine umarız."

7 iklim 7 BÖLGE

İstanbul SMD

Mimarlar Bu Ay Neyi Konuşuyor

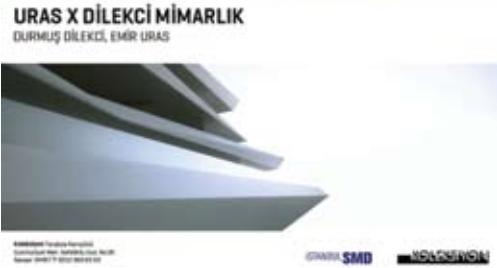
“Kent’in Özneleri ve Etik” Prof. Betül Çotuksöken

İlki 2013 yılında düzenlenen Mimarlar Bu Ay Neyi Konuşuyor adlı konferanslar dizisi kapsamında bir yıl içinde 9 konferans düzenlendi.

Bu konferans dizisinin son konuğu Prof. Betül Çotuksöken oldu. Felsefeci Prof. Betül Çotuksöken ahlak ve etik, toplumsal-tarihsel-kültürel özne olarak “kentlilik”, özgürlük ve sorumluluk, akılla olan ilişkiler, topluluk-toplum-kamu ayrımı kavramlarını da irdelediği konuşmasının sonunda kentli insanın dünya, bilgi ilişkisini etik, insan hakları, hukuk bağlamında kurmasının öneminin altını çizdi.

Genç Mimarlar Toplantısı

Genç mimar üyelerle iletişimi güçlendirmek amacıyla İstanbul SMD yönetim kurulu Ersen Gürsel, Kerem Erginoğlu, Ayşe Hasol Erkin, Aydan Volkan, Cem Sorguç, Yavuz Selim Sepin, Yalçın Türkdoğan ile dernek genel sekreteri Dilek Safer ve iletişim danışmanı Lale Tayla’nın katılımıyla 29 Nisan Salı günü yönetim kurulu toplantısından sonra Maçka Pop Up Cafe’ İstanbul SMD’nin genç üyelerini ağırladı. Sohbet havasında geçen toplantıya katılan Ahmet Alataş, Brigitte Weber, Alişan Çırakoğlu, Ayşe Hasol Erkin, Ertuğ Uçar, Durmuş Dilekçi, Mehmet Emin Çakırkaya ve Sibel Bozer dernekten beklentilerini aktardılar.

Koleksiyon & İstanbulSMD Mimarları Ağırılıyor - 12

Uras & Dilekçi Sergisi

Koleksiyon iş birliği ile düzenlenen Uras & Dilekçi Sergisi’nin açılış kokteyli 30 Nisan Çarşamba gerçekleşti.

Mega Projeler: İstanbul Nereye Paneli

Derneğin 6 Mayıs 2014 tarihinde düzenlediği “Mega Projeler: İstanbul Nereye” paneline Prof. Haydar Karabey, şehir plancısı Orhan Demir, Prof. Zekai Görgülü ve Y. Mimar Doğan Hasol panelist olarak katılırken, moderatörlüğü Doç. Dr. İpek Akpınar yaptı.

Açılış konuşmasını yapan İstanbulSMD Yönetim Kurulu Başkanı Ersen Gürsel, derneğin hazırladığı Mega İstanbul adlı web sitesinde mega projelerin yer aldığı İstanbul haritasını anlattı ve “Siyaset, inşaat ve emlak ekseninde kenti arsa olarak gören zihniyetle İstanbul’un pazarlanması, kenti nereye götürecektir. Soru budur. Cevabını hep birlikte aramamız gerekiyor.” dedi.

Haydar Karabey ise konuşmasında hangi projelerin mega olarak adlandırılabilirliğini tanımlarken; finans kaynağı, çevreye etki, insan ve toplum yaşamına etki, ideolojik etki, şeffaflık/meşruiyet, rant/yolsuzluk, iktidar gösterisi/ego, sayısal azamet, uluslar arası yarış/ulusal gurur gibi kriterlerin önemli olduğunu belirtti.

Panelistlerden Orhan Demir ulaşım konusuna ağırlık verdiği konuşmasında İstanbul’un Moskova’dan sonra dünyada trafiğin en yoğun kent olduğunu, oysa nüfus ya da araç sahipliği açısından en yüksek kentler arasında olmadığını vurgulayarak, yanlış ulaşım politikalarının trafiğe etkilerini anlattı.

Prof. Zekai Görgülü, Türkiye’de kent planlamasının geçirdiği evreleri ülke siyaseti ile bağlantılı olarak anlattı ve “kentlerin ihtiyacı çağdaş ve yenilikçi bir planlamadır,” dedi. Mimar Doğan Hasol ise İstanbul’da yanlış yapılanma örnekleri üzerinde durarak, özellikle kent silüetinin nasıl olumsuz etkilendiğini sergiledi.

İzmir SMD

2014 Yılı Bahar Buluşması Yemeği İzmir SMD Üyelerini Bir Araya Getirdi

İzmir Serbest Mimarlar Derneği üyeleri, “2014 Yılı Bahar Buluşması” yemeğinde bir araya geldi. Bornova’da bulunan Hotel Villa Levante’de düzenlenen yemekte Yönetim Kurulu’nun bir yıllık çalışmaları hakkında da üyelere bilgi verildi.

Üyelerinin daha sık bir araya gelmesini sağlamak ve dernek çatısı altındaki birlikteliği pekiştirmek için çeşitli etkinlikler düzenleyen İzmir Serbest Mimarlar Derneği (İzmir SMD), “2014 Yılı Bahar Buluşması Yemeği”yle üyelerini bir araya getirdi.

28 Nisan Salı akşamı, Bornova’da bulunan Hotel Villa Levante’de, Bien Seramik sponsorluğunda düzenlenen yemeğe, ev sahibi olarak Yönetim Kurulu Başkanı Metin Kılıç, Genel Sekreter Alpay Demirci, Sayman Hande Uğur Balçu; Yönetim Kurulu Üyeleri Ahmet Sayar, Burcu Özen Kundak, Burçin Demirci, Tamer Aksüt, Emre Öztürk ve Yaşar Ata Kurtel ile eşleri; Üyeler Ahmet S. Tükel, Boğaç Alpuğan, Dürrin Süer, Emre Kaynak, Erdal Kemahlioğlu, Mehmet Hamuroğlu, Necdet Ulema, Öznur Turan, Prof. Dr. Orcan Gündüz, Salih Seymen, Seçil Şavklı, Şükrü Kocagöz, Tarkan Oktay, Turgut Çıkış ve Uğur Onur ile eşleri; misafirler Aytül Yaşarol, Ali Eren Alibeseoğlu, Hümeysra Birol Akkurt ve Deniz Güner; Bien Seramik firmasından Seçkin Gültekin Ali Uzluer, Gün Şekerci, Ebru Uzluer ve Ayfer Taşman katıldı.

Yönetim Kurulu adına gecenin açılış konuşmasını yapan Başkan Metin Kılıç, 2013 yılında göreve gelen 5. Dönem Yönetim Kurulu olarak, bir yılı geride bıraktıklarını hatırlatarak, gerçekleştirdikleri çalışmalar hakkında davetlilere bilgi verdi.

“Koleksiyon / İzmir SMD Mimarları Ağırlıyor” Sergilerinin 14.sü Can Şimşek / Emre Kaynak Proje Sergisi Açıldı

“Koleksiyon / İzmir SMD Mimarları Ağırlıyor” sergilerinin 14.sü, CAN ŞİMŞEK MİMARLIK / Can Şimşek ve KAYNAK MİMARLIK / İsmail Emre Kaynak proje sergisi, 28 Mayıs 2014 Çarşamba günü Koleksiyon İzmir Merkezi’nde açıldı. İzmir SMD ve Koleksiyon Mobilya’nın ortak çalışması sergi 23 Temmuz’a kadar açık kaldı.

Başarılı Mezunlara İzmir SMD’den Plaket

Dokuz Eylül Üniversitesi Mimarlık Fakültesi mezunlarına, İzmir SMD Yönetim Kurulu Başkanı Metin Kılıç tarafından plaket verildi.

Dokuz Eylül Üniversitesi (DEÜ), Mimarlık Fakültesi 2014 Yılı Mezuniyet Töreni ile genç mimarlar mesleklerine ilk adımı atarken, İzmir Serbest Mimarlar Derneği (İzmir SMD) Yönetim Kurulu Başkanı Metin Kılıç tarafından da tebrik edildi.

DEÜ Tınaztepe Kampüsü Mühendislik Fakültesi Konferans Salonu’nda, 11 Temmuz Cuma günü yapılan törene, DEÜ Mimarlık Fakültesi Dekanı Prof.Dr. Atilla Orbay’ın davetlisi olarak katılan İzmir Serbest Mimarlar Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Metin Kılıç, dereceye giren öğrencilere plaket verdi.

“İzmir SMD Ofis Toplantıları”nın Haziran Ayı Ev Sahibi MTU Mimarlık Oldu

1993 yılından bu yana Dr. Erdal Kemahlioğlu öncülüğünde çalışmalarını sürdüren MTU Mimarlık, “İzmir Serbest Mimarlar Derneği Ofis Toplantıları”nın Haziran buluşmasına ev sahipliği yaptı. Toplantının sponsor firması ise BYKS oldu.

Toplantıda BYKS Satış Sorumlusu Mimar Melike Köroğlu ve Rıza Elhan, BYKS ve ürünleri hakkında katılımcılara detaylı bir sunum yaptı.

26 Haziran Perşembe günü düzenlenen toplantıya başta Dr. Erdal Kemahlioğlu olmak üzere, İzmir SMD Yönetim Kurulu Başkanı Metin Kılıç, Yönetim Kurulu Üyeleri Hüseyin Egeli ve Tamer Aksüt ile üyeler Boğaç Alpuğan, Necdet Ulema, Nüvit Uyar, Vedat Zeki Tokyay ve MTU Mimarlık çalışanları katıldı.

VEN Mimarlık'a “Green Good Design” Ödülü

Ven Mimarlık'ın 2013 yılında, T.C. Ulaştırma, Haberleşme ve Denizcilik Bakanlığı için hazırladığı proje, “The Chicago Athenaeum: Museum Of Architecture And Design and The European Centre For Architecture Art Design And Urban Studies” tarafından düzenlenen Good Design Awards kapsamında, GREEN GOOD DESIGN ödülüne layık görüldü. Kurum, GREEN GOOD DESIGN ile önemli sürdürülebilir tasarım örneklerini vurgulamak ve belirlemek, böylece toplum bilincini arttırmayı hedeflemiştir. Dünya'nın çeşitli ülkelerinden önemli tasarımcı ve mimarların bulunduğu ödül listesinde VEN Mimarlık Ulaştırma Bakanlığı projesi ile yer aldı.

İki Ödül Daha Geldi

VEN Mimarlık, T.C. Ulaştırma, Haberleşme ve Denizcilik Bakanlığı Binası ve Keypark projeleri ile 2014 European Property Awards'ta iki ayrı ödül aldı. Her kategori ve ülkeden sadece 6 yapının seçildiği European Property Awards'ta VEN Mimarlık, iki projesi ile ödül kazandı.

01

02

01/ T.C. Ulaştırma,
Haberleşme ve Denizcilik
Bakanlığı Binası
02/ Keypark

OUTWEAR®

DIŞ CEPHE LEVHASI

Yüksek performanslı hızlı duvar çözümleri...

Outwear dış cephe sistemleri, geleneksel yöntemlerle yapılan duvar tiplerine göre çok daha ince kesitli duvar çözümleri ile iç mekân alanını artırır, binanın toplam yükünü azaltır, işçilik maliyetini düşürür, imalat kalitesini artırır.

Outwear her türlü hava koşullarında uygulanabilir. Darbelere dayanıklıdır. Sağladığı izolasyon sayesinde binanın ses ve ısı konforunu artırır. Bir sene boyunca üzerine kaplama yapılmasa da performansını düşürmez.

VİZYONLAR VE İMKANSIZLIKLAR ARASINDA BİÇİMLENMİŞ BİR MİMARLIK KARIYERİ

ORHAN ERDİL

İzmir’de mimarlık pratiğini yaklaşık 45 yıldır sürdüren Orhan Erdil ile Amerika Birleşik Devletleri’nde başlayan mimarlık eğitimi ve kariyerinden başlayıp, vizyoner fikirlerin bu coğrafyada neden yeşeremediği ile devam eden bir söyleşi yaptık

A.B.D.’nin düşünce dünyasına hediye ettiği pragmatizm ile onun bireyleri ve fikirleri yarıştırarak en iyiye ulaşmayı hedefleyen, yeniliği ve girişimciliği yücelten, her anı ve durumu analiz ederek potansiyeller üzerinden yeni fırsatlar yaratmayı teşvik eden kültürel ortamının “büyük düşünceler”in ve vizyoner kişiliklerin yeşermesinde ne denli etkili olduğu sıklıkla dile getirilen bir olgudur. Mimarlık eğitimine ve kariyerine böylesine özgürleştirici ve teşvik edici bir ortamda başlamış agonist mizaçlı bir mimarın, bireysel farklılığı ve her türlü vizyoner düşüncüyü daha en başından dışlayan bir kültürel coğrafyada, kanaatkar olmakla yetinmeyi ve vasatlık kültürünü yüceltmeyi meziyet sayan, modern görünümüne karşın yalnızca kendinden türeyen şeylere izin veren, kısacası taşralaşmış bir zihniyet dünyası içinde mimarlık yapma çabasının, hatta varolma savaşının ne kadar yıpratıcı ve yıldırıcı olabileceğini, benzer yurtdışı deneyimleri yaşamış herkes rahatlıkla tahmin edebilir.

Bildiği ve inandığı doğruların peşinde koşabilmek, her daim öncü ve yalnız olmanın getirdiği o yorucu baskı altında bile yola devam edecek inancı kendinde bulabilmek, hatta “iyi” ve “doğru”yu gerçekleştirmek adına mimarlığın yetmediği zamanlarda politikaya girmeyi göze alacak kadar cesur olabilmek için, müthiş bir özgüvene ve sarsılmaz bir iradeye sahip olmak gerekiyor. Tüm imkansızlıklara, politik engellemelere, tehdit ve hüsranlara rağmen yılmaz bir koşucu olan Orhan Erdil’in her şeye ve herkese rağmen gerçekleştirebildikleri üzerine konuşmanın, vizyoner düşüncelerin görünmez olduğu, ufukumuzun giderek daraldığı, müşterekler üzerine konuşabilmenin giderek zorlaştığı günümüz mimarlık ortamında hepimiz için ümit verici olacağını umut ediyoruz....

Deniz Güner & Dürrin Süer

Dürriin Süer: İsterseniz eğitiminiz ile başlayalım...

Orhan Erdil: Önce mühendislik okumaya başladım, ardından mimarlık ve şehircilik'e geçtim. Hepsini de bursla okudum. Aslında sporcuydum ben, spor bursuyla Amerika'ya gittim, ondan sonra ise skolastik bursa çevrildi.

Deniz Güner: Amerika'ya sporcu bursuyla gittim dediniz. Peki mimarlığı seçmenizde etkili olan neydi? Sanırım biraz da babadan gelme bir ilgi var...

OE: Tabii ben iyi bir sporcuydum. Rekorlar falan kırdım ve bu sayede de Amerika'dan burs aldım. Ama, mimarlığa eğilimim ise babadan gelme... Babam Devlet Demiryolları'nda İnşaat Bölümü Başkanı idi. Çocukluğumda oradaki atölyelere giderdim; tuğladan duvarlar yapardım. Hatta daha ilkokul 2. sınıfa giderken -ki o zaman harp zamanıydı- babam bir dinamo bulmuş, şöyle bisikletlerdekinden biraz daha büyük. Devlet Demiryolları Atölyesi'nde şu kadarlık bir dinamoya kocaman bir pervane yaptırdım elektrik üreteceğim diye, anlayacağınız meraklıydım elektrige... Tavana astım, yanımda da 5-6 yaşlarında çocuklar var, tabii ben de o yaşlardayım.

DS: Lise eğitiminizi de İzmir'de mi tamamladınız?

OE: Evet, İzmir Namık Kemal Lisesi'nde. Anlayacağınız doğma büyüme İzmirli'yim.

DG: Bursu sanırım spor üzerine aldınız, galiba ağabeyiniz de etkili oldu bu süreçte?

OE: Evet, ağabeyim vasıtasıyla spor bursuyla gittim Amerika'ya. Orada beni petrol mühendisliği'ne yazmışlar. Gittim, laboratuvarları falan gezdim. Oradan çıkmış giderken modern bir bina gördüm. Bu arada Teksas çok sıcaktır, 50 metre yürüsen sıırıslıklam olursun. "Bu modern binada serinleyeyim de öyle gideyim" dedim. Baktım jüri var, talebelerin projelerini değerlendiriyor, not veriyorlar. O kadar güzel bir ortam ki, dalıp gitmişim orada. Jüri falan bittikten sonra, yaşlı bir bey geldi. "Siz burada bir buçuk saat oturuyorsunuz. Hasta mısınız?" dedi. "Yok..." dedim, "...projeleri seyrederim". "Nereye gidiyorsunuz, hangi bölümdesiniz?" dedi. "Henüz başlamadım, petrol mühendisliği, ama beni burası daha çok sardı, mimari daha çok çekti, o yüzden oturuyorum" dedim. "Gel, bakayım" dedi, babacan bir insandı. "Sen o zaman mimariye geç, merakın varsa" dedi. O sayede mimarlığa başladım. Boyuna burs verdiler tabi, skolastik burslar, Columbia Üniversitesi'nde öyledir. Asistan oldum, dünyanın en büyük mühendisi vardı, Teknik Üniversite'de de çalışıyordu, onun asistanıydım.

DG: Siz, mimarlık okumaya başlamıştınız, ama mimarlık-mühendislik eğitimi mi veriliyordu orada? Şehir ve Bölge Planlama'yı master olarak mı yapınız?

OE: Mühendislik eğitimi kuvvetli bir mimarlık eğitimi vardı orada, ilk önce onu bitirdim. Daha sonra da mimarlık bölümünden doktora-mı aldım. Ardından da Dallas ve Houston'ın şehir planlama çalışmalarında bulundum.

DS: Bu çalışmalarda üniversitedeyken mi bulundunuz, yoksa?

OE: Evet, üniversitedeyken bulundum. Hatta şeref doktorası falan vermişlerdi o zamanlar. Sonra Marcel Breuer vardı, onun yanına gittim ve bir süre onunla çalıştım. Çok sevdiğim bir insandır.

DG: Siz mi gittiniz, yoksa o sırada orada bir iş falan mı yapıyordu? Nasıl bir tanışma oldu?

OE: Okula gelmişti, konferans vermeye. Orada konuştuk; "Mümkünse sizinle çalışmak istiyorum" dedim. "Olur" dedi. Herhalde referanslarımı aldı, hocalarımdan ve arkadaşlarımdan. "Gelin" dedi.

DG: Houston'ı bıraktınız mı?

OE: Houston'ı bıraktım, yani aslında hocalığı da bırakmış oldum. New York'a taşındım ve Breuer'in ofisinde çalışmaya başladım. Bildiğiniz gibi Marcel Breuer, Bauhaus'un kurucularından biridir ve benim için çok önemli bir kişidir.

Fotoğraf: Nurçin Şener

- 01/ Çağdaş Sanatlar Müzesi Yarışması Önerisi, 1959, Orhan Erdil Arşivi
 02/ Ege Üniversitesi Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu, 1988, Orhan Erdil Arşivi
 03/ Çeşme Turizm Meslek Yüksek Okulu, 1994, Orhan Erdil Arşivi
 04/ Delta Hava Yolları Kargo ve Eğitim Merkezi, 1965, Orhan Erdil Arşivi
 05/ "Yenidünyada Aranan Bir Türk Mimarı Var!", Hayat Dergisi, 1966, Orhan Erdil Arşivi
 06/ "Türkiye'nin İlk Metrosunu İzmir'de Yapacağız", Hürriyet Gazetesi, 1984, Orhan Erdil Arşivi
 07/ İstanbul Ataköy 5-6 Kısım, Orhan Erdil Arşivi
 08/ Balçova Termal Oteli, 1984, Güncel Fotoğraflar: Deniz Güner

DG: Breuer ile birlikte bir çok projede çalıştınız. Ne kadar süre yanınızda bulundunuz?

OE: İki sene çalıştım. Sonra, bir firmanın baş dizaynırı olarak büyük bir teklif aldım ve orada çalışmaya başladım.

DS: Yine New York'ta değil mi?

OE: Evet, evet... New York'ta Kennedy Havaalanı'nda. Dünyanın ilk otomatik Kargo Terminali ve Eğitim Tesisleri projelerini yaptım. Hatta ismimi de oraya yazmışlardı. O zamanlar PanAmerican'dı ismi, şimdi Delta Airlines oldu. Güzel bir çalışma yürüttüm, çok çalıştım, çok yoruldu, halen de çalışıyorum.

DG: Ama çok da güzel işler çıkmış; hepsi de karşılığını bulmuş. Marcel Breuer'in yanında iken hangi projelerde çalıştınız?

OE: Fransa'nın İsviçre sınırındaki Flaine Kayak Merkezi Projesi'nde çalıştım.

DG: Brüt beton kullanımı nedeniyle bu proje döneminde epey bir ses getirmişti galiba?

OE: Evet, yapımı iki sene sürmüştü. Yerinde döküm beton ile yapıldığından, tüm malzemeler ve beton teleferikle aşağıdan yukarıya taşınmak zorunda kalmıştı!

DG: Buckminster Fuller ile de bir bağlantınız olmuştu değil mi? Hocanız mıydı kendisi?

OE: Evet, Buckminster Fuller da Houston'da hocam olmuştu. Ünlü Christoph Tunnard'da hocalarımdan biriydi. Bir de, Columbia Üniversitesi'nin İnşaat Mühendisliği bölümünde, daha sonraları Ordinaryus Profesör olan ünlü strüktür tasarımcısı Mario Salvadori vardı hocam olan...

DG: New York'dayken bir üniversiteye gitmiş miydiniz?

OE: Tabii, Colombia Üniversitesi'ne de burs alarak gitmiştim.

DG: Orada ne okumuştunuz?

OE: Şehircilik.

DG: Orada tanınmış hocalardan kim vardı?

OE: Tunnard vardı.

DG: Hem şehirci, hem de peyzaj mimarı olan Christopher Tunnard mıydı?

OE: Evet, o vardı. Ayrıca bir sürü tanınmış hoca daha vardı. Bir de Amerika'nın bana katkısı, dönemin bütün bu meşhurları ile tanışma olanak sağlamış olmasıdır. Bir ara Frank Lloyd Wright Houston'a

08

gelmişti. Talebeydik o zamanlar. Kendini çok beğenmiş, ama gösterişli bir beyefendi idi. Hocalar da soru sormaları için talebeleri kışkırtıyorlardı. Talebelerden biri “Dünya’nın en iyi mimarı kimdir?” diye sordu. Baktı ve “ben” dedi. Ardından da bir çok hikaye anlattı. Fallingwater Evi (Şelale Evi/Kaufmann Villası) adlı bir bina yapmıştı. Dediler ki “Çok zorluk çekmişsiniz”. “Zorluğu ben binalardan da, yapımdan da, projeden de çekmedim. Ben zorluğu mal sahibinden çektim!” dedi. Hikayeyi siz de bilirsiniz. Bina bitiyor. Ev sahibi Amerika’nın bütün meşhurlarına yeni evinde yemek veriyor. Şanssızlık bu ya, tam o sırada tavandan tıp tıp tıp su damlıyor. Kaufmann diyor ki, “Bulun bana Frank’i!”. Telefonda “Tam oturduğum yere su damlıyor” diyor, o da “yerini değiştir” diyor! Yani böyle bir adam. Ama, Amerika’daki modern mimarının en önemli figürü aynı zamanda.

DG: Amerika’dan Türkiye’ye geri dönüşünüzde de sanırım bir davet, bir hükümet çağrısı etkili olmuş?

OE: Amerika’da iken, Columbia Üniversitesi’ni temsilen New York Times’a da Herald Tribune’e de, televizyona da çıktım. 2000’li yıllarda şehirler nasıl olacak diye. Sene 1962! Oradan gelmeyi de düşünmüyordum aslında. Süleyman Demirel’in çok iyi dostu olan Büyükelçi

Orhan Eralp, 1966’daki Varto Zلزlesi sonrasında Türkiye’deki konut problemini çözmek için beni davet etti. Geldim tabii, bir şeylere faydam olsun diye... O dönem, hem ODTÜ’de hocalık yapıyorum, hem de Devlet Planlama Teşkilatı’nda çalışıyorum. Öyle bir zaman ki 1970’ler, 1972 filan, böyle hocaları sopayla bekliyorlardı ODTÜ’de! Ben de orada hocayım, ama iki sene sonra öğretim üyeliğinden ayrıldım, çünkü talebelere bir şey öğretemiyorduk. Öyle bir noktaya gelmişti ki, böyle jüride oturuyoruz -master programı diploması vereceğiz- parkalarla falan geliyorlar, bir kız talebe renkli tebeşiri alıyor eline, tahtaya çiziyor birşeyler... Ben de o zaman konuşulan bu yeni politik terimleri bilmiyorum; 15 sene hiç gelmemişim Türkiye’ye... Hem benim gördüğüm eğitimle burada gösterilen eğitim de bambaşka! Baktım benim bildiğim master programına göre hiçbir şey yok, her hangi bir veri yok; sırf konuşma var. “Hadi ya...” dedim; “Böyle bir eğitim olmaz!” ve iki senenin sonunda bıraktım, memlekete geldim.

DS: Ankara’dan sonra İzmir’e dönüş yaptınız yani?

OE: Evet, Ankara’dan sonra İzmir’e döndüğümde, babamın 1952’de kurmuş olduğu şirketi devam ettirmeye başladım.

DG: Babanız o esnada inşaat yapıyor muydu?

09

OE: Yapıyordu, evet. Ben onu aldım biraz daha ileriye götürdüm.

DG: İlk projeniz neydi? Amerika'daki eğitiminiz ve gerçekleştirdiğiniz bir dizi yapıdan sonra Türkiye'deki ilk işiniz neydi?

OE: İlk projem, Ataköy 5. ve 6. kısımlardı. Öte yandan önerdiğim bir çok proje ya iptal edildi ya da döneminde tepki ile karşılandı. Mesela Türkiye'nin ilk 45 katlı binasını yapmaya kalktım ve "olmaz, İzmir taşımaz" diyerek, bizim projeyi hemen iptal ettiler. Şimdi bakıyorum da İzmir kenti, çok güzel bir laboratuvar aslında. Şehirciliğin ilk ilkelerinden bir tanesi zemindir ya, şehre doğru esen hakim rüzgarın önüne kirlenici sanayinin kurulmaması da bir başka önemli kuraldır. Bu yüzden, batıdan esen rüzgarın önüne kurulan Atatürk Organize Sanayi'sine karşı çıktım ve bu yüzden tehdit bile edildim. O zamanlar askeri hükümet vardı. Atatürk Organize kuruldu, ardından, hayvanat bahçesi ve arıtma tesisini de oraya koydular. Şimdi de çamur kurutma tesisini kurdular. Tüm bu olumsuzlukları gidermek üzere, aşağı yukarı 350'ye yakın proje ürettim, koşu pistleri yaptım Kültürpark'ta... Onun için sevmesler İzmir'de beni!

DG: Bence bunlar sizin vizyoner olduğunuzu gösterir. İzmir için fazla gelen fikirler önermişsiniz, İzmir yetişmemiş sizin fikirlerinize...

OE: Evet, öyle söylenir. Mesela İzmir Valisi Hüseyin Ögütçen benim büromdan çıkmazdı; mimariye de çok merakı vardı ve "Napiyorsun bakalım, hangi projeler var" derdi. Hüseyin Bey "Bana fikir ver, Balçova'yı adam edelim" dedi ve Balçova'daki Termal Tesisleri Projesi'ni bedava yaptım. Öbür taraftan, Çeşme'de Koç Holding için Alaçatı yatırımlarını yaptım.

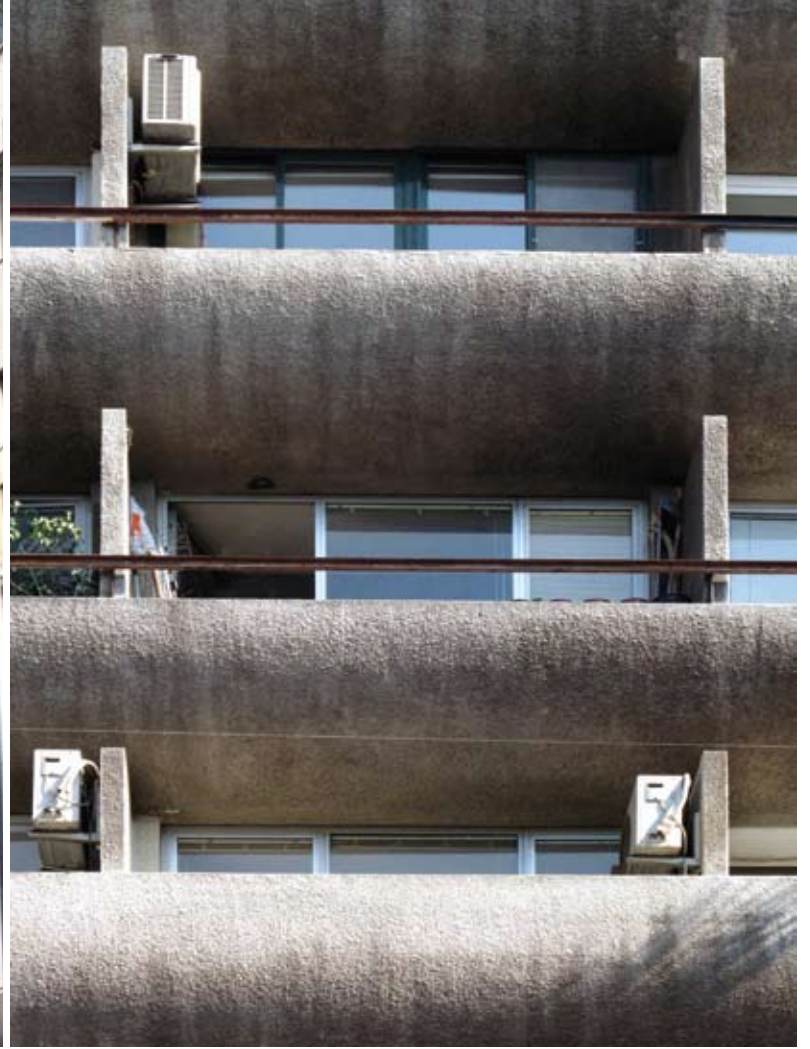
DG: Bir de aldığınız ödülü konuşalım. Teksas Mimarlar Odası'nın açtığı Çağdaş Sanat Müzesi Yarışması'nda birincilik almışsınız.

OE: Evet talebeyken. O bina şimdi taklit ediliyor. New York'ta yapıldı bir tane. O çapraz prekast taşıyıcılı binadır.

DS: İzmir için de bir çağdaş sanat yapısı projeniz vardı değil mi?

DG: Tasarladığınız bir Çağdaş Sanat Galerisi var...

OE: İzmir'e geldim galeri yok, bir tek resim galerisi yok! Yalnızca müze olarak kullanılan Atatürk'ün evi var. Orada ince, sol tarafta bir oda var; dediler galeri! Kentte resim satan hiç bir yer yok. Ama kentte ressamlar var, en azından tek tük çalışanlar var. Ben de, bu binanın (Alyans Apartmanı) altında İzmir Modern Sanatlar Galerisi isminde bir sanat galerisi açtım. New York'taki Modern Sanatlar Müzesi'nden resim çerçeveleri, özel ışıklandırmalar getirttim. Hatta, şimdi alüminyum

çıtalar var ya onların kalıbını falan yaptırttım İstanbul'da. Türkiye'nin her yerinden öğretmenler, ressamalar bir sürü resim yolladılar. Cevat Şakir'e, Halikarnas Balıkcısı'na açtırdım galeriyi. Yıl 1973. "Sen" dedi. "Bir basamak atlatmadın İzmir'e, yüz basamak atlattın" dedi. "Amerika seviyesinde galeri yapmışsın" dedi. O dönem bir sürü özel okul açıldı, güzel sanatlar okulları seviyesinde. Oradan da ressamaların eserlerini satın aldım. Ancak sağ-sol hikayesi çok güçlüydü o zamanlar. Politik görüş nedeniyle birbirlerine girdiler ve galeriyi yıktılar.

DS: Türkiye'nin politik olarak hayli karışık olduğu bir dönemde dönmüşsünüz Türkiye'ye...

OE: Çok kötüydü. Geri dönmek istedim, ama bırakmadılar. Açıkçası Türkiye'ye döndüğüme de pişman oldum; ama asıl İzmir'e dönmem büyük hataydı!

DS: Mesleki tatmin açısından değil mi? Mimari açıdan beslenmeniz mümkün olmadı galiba...

OE: Mümkün değil! Çok davet edildim, güzel projeler için İstanbul'a, bilhassa Vehbi Koç, Erol Simavi tarafından, ancak bırakıp da gidemedim.

DG: Ziya Nebioğlu'nu tanıyor muydunuz? O da A.B.D.'de eğitim görmüştü ve sizin gibi vizyoner fikirleri, Nebioğlu Tatil Köyü gibi sıradışı uygulamaları vardı.

OE: Evet, ama maalesef o da fazla yaşamadı. Benim Çeşme'deki kendi evim de sıradışı niteliktedir. Modern görünümlü bir evdir; çok abartılı da değildir. Ama, Türk evi tipindedir. Geleneksel Türk evleri vardır ya böyle, avluya girersiniz; sağ tarafta bir blok vardır, karşıda da dış sofa filan. Ben o fikri modernleştirerek yaptım. Avlunun üzerini de cam ile kapladım, avlu hem tropikal bahçeye döndü hem de aynı zamanda salonun içi oldu.

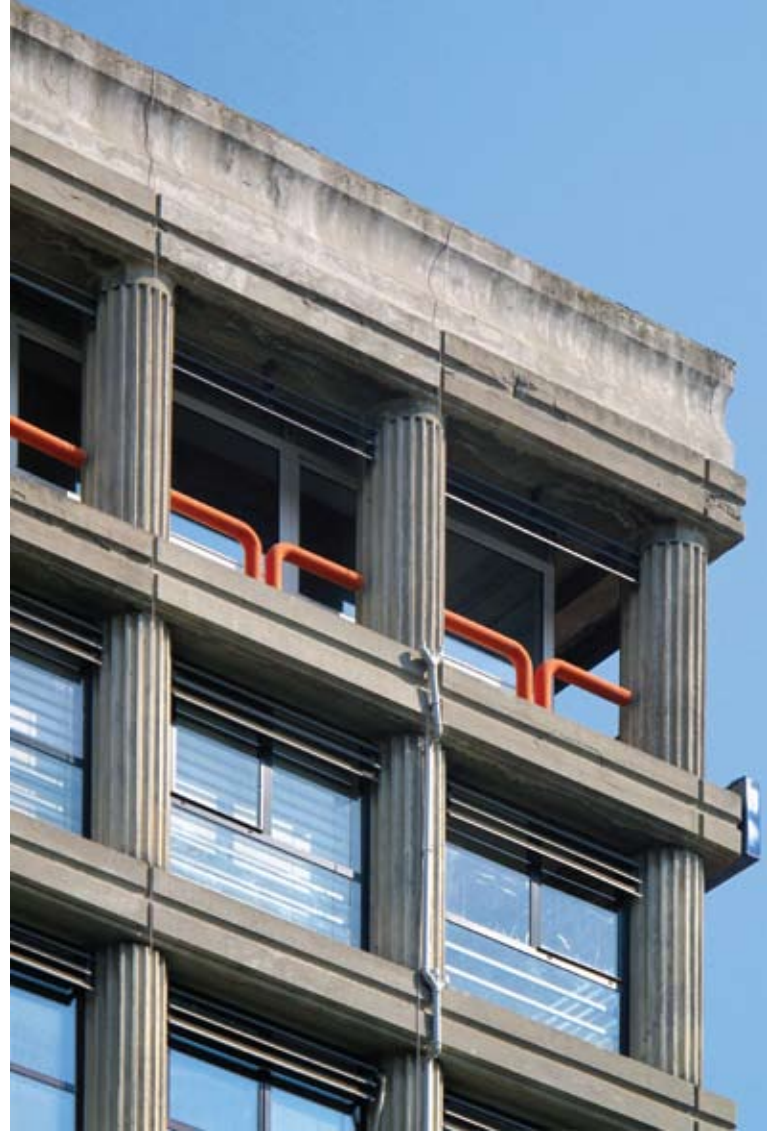
DG: Yaptığınız Yeni Asır Binası'nı oldukça heyecan verici bulurum, hem dil olarak hem de yaklaşım olarak Türkiye'deki brütalist tavrın yetkin örneklerinden biri olarak görüyorum.

OE: O binayı 1974 yılında yaptım. Sonra İtalya'ya gittiğimde Roma'da benzerini gördüm, ama daha yüksekini, 20 katlısını yapmışlar. Tabii mimaride rastlantı da oluyor, eklektik mimari de oluyor.

DG: Sizin Efes İş Hanı da oldukça etkileyici bir bina. Hem formuyla hem de üzerindeki dokusuyla oldukça dikkat çekici.

12

13

12-13/ Taner İşhanı, 1980, Güncel Fotoğraflar: Deniz Güner

OE: İzmir'deki ilk brüt beton binadır o. Herkes "Simsiyah bina mı yapılır, böyle betondan bina mı olur?" diyordu. "Serpme sıva yapmayacak mısınız?" diye sorup duruyorlardı. Tarak sıva vardı o zamanlar ve "Tarak yapmayacak mısınız?" diye sorarlardı. Bazı binalarımda tarak sıva da vardır. Çok karışan olduğu zaman işi bırakıyorum. En kötüsü Heykel'de var bir tane....

DG: Heykel'de mi, hangisi?

DS: Merkür Oteli ile Efes Oteli arasındaki bina...

OE: Efes Oteli'nin karşı köşesindeki, çok güzel bir binaydı. O zaman mühendis yaşlı bir abimizi getirdiler. "Yok, yapamazsın brüt beton" dedi. Mal sahiplerinin de ahabıydı. İkna edilemedi. Sonra dedim ki oradaki çalışan arkadaşlara ve kalfaya, "Bakın" dedim, "Mühendis bey benden tecrübeli, o ne söylerse öyle yapın" dedim. Öyle yapıldı, tarak sıva falan...

DG: Bir de sizin Çankaya tarafında, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü'nün arkasındaki sokakta, köşelerinde yivli kolonları bulunan brüt betondan bir binanız daha var. Oldukça ilginç bir mimari ifadeye sahip. Yivli oluşuyla bir yandan arkaik ama diğer yandan da oldukça modern bir dili bünyesinde barındırıyor.

DS: İki bina vardı değil mi orada, bir sokak oluşturan, oldukça da güzel yaşayan bir sokak....

OE: O sokağı zaten ben kapattım, babamın hatırı için. İzmir'in ilk yalastırılmış caddesi oldu. Erdal Saygın rektör yardımcısıydı o dönemde Ege Üniversitesi'nde, sonra İYTE'ye rektör tayin edildi, kurucu rektör olarak. Erdal, beni çok sever. Şimdi sorun bakalım neden sever?

DG: Vizyonersiniz...

OE: Hayır. "Şimdi hemen gel, şunu bana çiz" derdi de ondan. Orayı yaptık, ardından Balçova Termal'deki yüzme havuzunu falan da gerçekleştirdik. Havuzun açılışında Vali Bey beni çok methetti, benim de ağzım kulaklarıma gitti. Havuzun üzerine 38 metre çapında ufak bir kubbe yaptık. Ucuza da çıkıyordu o zamanlar. Zaten kubbe formunu en ucuza inşa etme biçimi de kablolar, profiller ile yapılıyor. Ege Üniversitesi'nden Sermet Hoca geldi bana dedi ki "Bunun 3 misli büyüğünü yapabilir misin? Ama paramız yok" dedi. Zaten proje için de para almıyorum. "Ne kadar paranız var?" dedim. İşte, 100 bin lira falan; sembolik bir paraları var. "Biz bunu resmi ihale ile yapamayız. Temeli bir atalım, yardımlarla çıkarırız" dedi. Hakikaten de Çimentaş'tan bedavaya çok çimento aldık. Borusan'dan da yok

pahasına kutu profiller aldık. Ancak bu çelik kontrüksiyon projesini yapacak adamı bulamadık.

DG: Hesaplayacak kişiyi mi, uygulayacak kişiyi mi?

OE: Hayır, hayır hesapları falan yaptık.

DS: Yoksa imalatçıyı mı?

OE: Evet, evet, imalatçıyı... Ankara'ya gittik, o zaman böyle büyük imalatçı müesseseler yoktu. Ben dedim "şimdi ne yapacağım?" Adam bulamadım, kimse kubbenin üzerine dahi çıkmak istemiyor. Mühendisleri bile çıkaramıyordum tepesine, kendim çıkıyordum kot almaya. O zamanlar gencim tabii. O tarihlerde Bulgaristan'dan göçmenler geliyordu. Onlar için izin aldım, demir kaynağı için bir sürü makine aldım ve neredeyse kendim yaptım her şeyi. Böyle enteresan bir durum oluştu anlayacağınız. Bu arada, Ege Üniversitesi ile mahkemeliğim biliyorsunuz. Hiç gereği yok iken ve bana sormadan söktüler, bir de bambaşka bir malzemeyle değiştirdiler.

DS: Kubbeyi söktüler onu diyorsunuz değil mi?

OE: Yeniden, baştan yapmışlar başka bir malzeme ile hiç gereği yok iken. Neyse, oradan sonra Erdal Hoca kurucu rektör olunca İYTE'ye "atla gel" dedi bürosuna. Bir kampüs projesi vermişler İtalyanlar, rezil bir proje. Beş kuruş para almadan hepsini elden geçirdim. Sonra Erdal Hoca dedi ki "sen de mimarlık hocası ol burada." Ben dedim ki "burada Güzel Sanatlar Fakültesi kuralım, arkadan da teknoloji girsin". Bütün o projeleri yaptım, bana da hocalık verdiler.

DG: Gerçekten de vizyonlarınız ile fazla gelmişsiniz İzmir'e. Ancak sizin bu vizyoner yanınızı politikacılar da fark etmiş ve 2 defa da aday olmuşsunuz...

OE: İstanbul farkına vardı. Vehbi Koç Bey, buraya gelip eşimle beraber beni, "illa gel, buraya üniversite binası yapılıyor, gel onun başına geç" dedi. Ama nedense İstanbul'a gidemedim, basireti bağlanıyor insanın. Hayatta insan diyemiyor ki ben böyle olacağım, şöyle gideceğim; giderken ters bir şeyler oluyor.

DG: Hayallerinizi, vizyonlarınızı gerçekleştirebilmek için siyasete girme çabanız oldukça ilginç. Kente dair o kadar şaşırtıcı tespitleriniz, öngörüleriniz var ki, mesela 20-25 yıl önce Balçova-Konak arasında önerdiğiniz tramvay projesi şu anda hayata geçiriliyor. Basından da takip edilebileceği gibi, kente dair önemli analizleriniz var ve bunları da çeşitli ortamlarda dile getirmişsiniz. Ama çok az bir kısmı hayata geçebilmiş, çoğunluğu ise geçememiş...

OE: İzmir öyle bir şehir ki, birisi biraz yükselmeye, bir şeyler yapmaya başladığı zaman hemen çamur atılır. Ben onlarla baş edemiyorum artık! Mesela Erol Simavi ve Hürriyet Gazetesi ile birlikte Türkiye'nin ilk 45 katlı binasını İzmir'de yapacaktık. Ama "Yok, İzmir'de 45 katlı bina olmaz" denildi.

DS: Basmane'deki bina bu değil mi?

DG: Dünya Ticaret Merkezi...

OE: Evet, halbuki o zaman projesini bile bitirmiştik. Yok taşımazmış da...

DG: Hep ilerici fikirleriniz var, ama tarihin koruması konusunda da bir o kadar hassassınız. Mesela şu anda Konak Pier olarak bilinen Balık Hali'nin açılacak yola gitmemesi, yıkılmaması için de bir o kadar direnç göstermişsiniz...

OE: Birçok yerde söyledim, yazdım. Ama Allah'tan yıkılmadı...

DG: İlginç ki siz İzmirli'nin farkına varmadığı şeyleri 15-20 yıl öncesinden söylüyorsunuz, ama hayata geçmesinde sanırım problemler oluyor.

OE: Bakın bir örnek vereyim. Bir atlet, sporcu olarak kentin birçok yerine koşu pistleri yaptırdım. Mesela Kültürpark'taki tartan kaplı koşu pistini ben kendi cebimden para vererek, o zamanki belediye başka-

nına jest olsun diye yaptım. Bu, Türkiye'nin ilk sentetik koşu pistidir. Benim zamanımda sentetik pist yoktu. İyi sporcularımızın yetişebilmesi için bütün sahaları, Ankara 19 Mayıs, İstanbul ve İzmir'deki koşu pistlerini hiç para almadan yaptım. Öte taraftan, İzmir Mavişehir'de deniz ile iç içe, körfezdeki deniz akıntısına göre tasarlanan kanal evlerini, yani Venedik Sitesi'ni yaparken de birçok sorun ile karşılaştım. İzmir'i marka şehir yapmak amacıyla başlattığımız bu Venedik Evleri Projesi hem İzmir'i marka yapacak, hem de körfezi temizleyecekti. Suyun sıcaklık farkından ve rüzgarın yaratacağı basınçtan yararlanarak, su akıntısı oluşturmayı ve körfezi temizlemeyi öngörüyoruz. Ancak binalar bittikten sonra projeye dahil edilen danışman bütün bu su kanallarını kapattırdı! Ardından oluşan durgun su tabii ki sıhhi olmayan sonuçlar doğurdu. O alanları da doldurdular, üzerine bir de kocaman havuz yaptılar!

DG: Bütün ana fikriniz, konsept çöktü yani....

OE: Maalesef Türkiye'de durum bu. Halbuki Amerika'da, Teksas'ta da Dallas'ta da Türk olmama rağmen herkes beni destekledi. Ama burada hiç bir zaman destek görmedim.

DG: İyi fikri herkes destekler...

OE: İyi fikre orada "bir daha yap" derler. Ama sanırım bizim bu konuda daha çok yol almamız lazım.

DG: Bize vakit ayırdığınız için çok teşekkür ediyoruz.

DS: Çok teşekkürler.

Başlıca Eserleri:

- 1958 Havuz İçinde Yürünebilir Heykel Tasarımı Birincilik Ödülü, Houston, A.B.D.
- 1961 Dallas Şehir Merkezi ve Çevre Yolu Projesi, Dallas, A.B.D.
- 1963 Houston Çevre Yolu Projesi, Houston, A.B.D.
- 1964 Macy's Albany, New York, A.B.D.
- 1965 Delta (Pan-Am) Kargo ve Eğitim Merkezi, Kennedy Havaalanı, New York, A.B.D.
- 1966 Macy's L.I, New York, A.B.D.
- 1969 İzmir Modern Sanat Galerisi, Alsancak, İzmir
- 1973 Döner Gazino Projesi, Pasaport, İzmir
- 1974 Yeni Asır İşhanı, Çankaya, İzmir
- 1974 Tayyare Apartmanı, Alsancak, İzmir
- 1976 Efes İşhanı, Çankaya, İzmir
- 1978 Alaçatı (SETUR) Yat Limanı, Çeşme, İzmir
- 1979 Alyans Apartmanı, Alsancak, İzmir
- 1980 Taner İşhanı, Pasaport, İzmir
- 1980 Renault-Mais İstanbul ve İzmir Şubeleri
- 1981 Galata Köprüsü Proje Teklifi, İstanbul
- 1982 Çeşme Lagun Projesi, Çeşme, İzmir
- 1982 İzmir Çiğli Askeri Havaalanı, Çiğli, İzmir
- 1984 Erdil Sitesi, Çeşme İzmir
- 1984 İstinye Turistik Otel ve Yat Limanı Projesi, İstinye, İstanbul
- 1984 İzmir Atakent Lagun Mavişehir Planlaması ve Uygulaması, Mavişehir, İzmir
- 1984 Balçova Termal Oteli (İzmir Valiliği Balçova Kaplıca Projesi), Balçova, İzmir
- 1986 Orhan Erdil Yazlık Ev, Çeşme, İzmir
- 1988 Ege Üniversitesi Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu, Bornova, İzmir
- 1989 Anadolu Kulübü Yenilemesi, Basmane, İzmir
- 1994 Ege Üniversitesi Çeşme Turizm Meslek Yüksek Okulu, Çeşme, İzmir
- 2004 İzmir Adnan Menderes Havaalanı Teklif Projesi, Gaziemir, İzmir
- 2007 Aksoy Residence ve Galleria, Alsancak, İzmir
- 2012 İzmir Körfezi Expo Öneri Yerleşim Planı, İzmir

BAĞEVİ BUTİK OTEL

Otelin, sadelikten hiç ayrılmayan mimari anlayışı, yığma taş, ahşap konstrüksiyon gibi yerel yapım olanakları ile modern detayları ve teknolojik çözümleri bir araya getiriyor

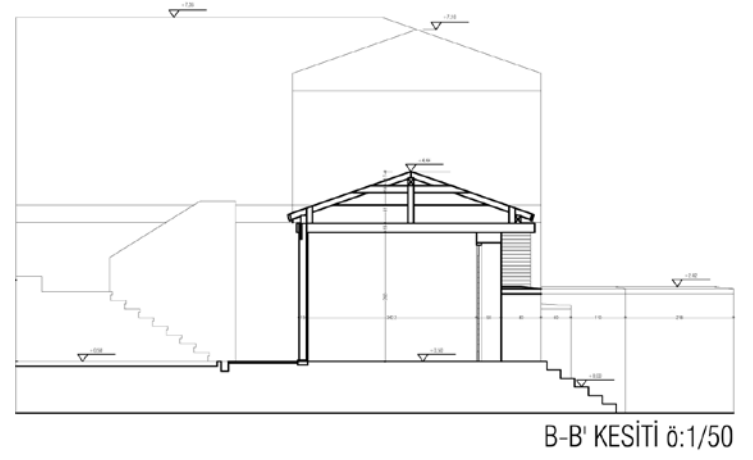
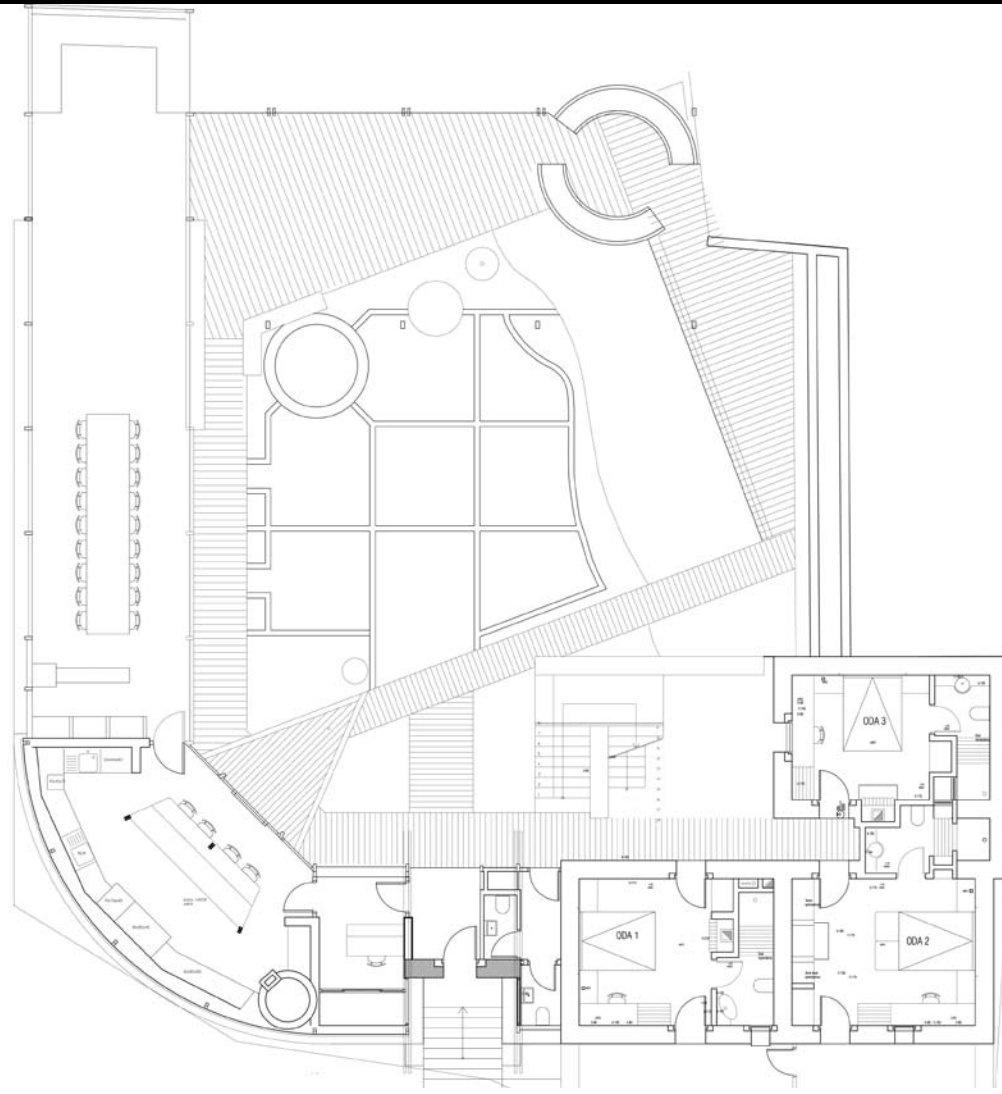
Urla'nın çam ormanı içinden geçilip varılan Yağcılar Köyü'nde yeni bir durak Urla Bağevi Otel...

6 odalı otel, bulunduğu yörenin Urla taşı, çam ağacı gibi yerel malzemeleriyle inşa edildi. Her türlü ahşap imalatı, yine köyde kurulan atelyede gerçekleştirilip, yerel ustalar tarafından bir araya getirildi.

Otelin sadelikten hiç ayrılmayan mimari anlayışı, yığma taş, ahşap konstrüksiyon gibi yerel yapım olanakları ile modern detayları ve teknolojik çözümleri bir araya getiriyor. Yaşlandıkça daha da güzelleşecek taş duvarlar ile beton yüzeylerin kaba dokusu ve endüstriyel seramiğin pürüzsüzlüğü, kaba sıva ile cilalı ahşabın kontrast içindeki bir aradalığı birbirlerini tamamlıyor.

Otelin bodrum ve üzerindeki iki katta yer alan yatak odalarını içeren bölümü yığma taş olarak inşa edilmiş olup; mutfak ve restoran bölümü ise tek katlı ahşap konstrüksiyon olarak inşa edilmiştir. Bu iki yapının tanımladığı iç bahçe köyden soyutlanarak bir tarafta bağlara ve ormana, diğer tarafta Sığacık Körfezi boşluğuna bakmaktadır.

Yapının mimari dili, gereklilikler ve yeterlilikler üzerine kurulmuştur. Geçmişin görgü ve bilgisine, abartısız biçimde bugünden bir taş eklemeyi hedeflemektedir. Bu anlayış ve samimi dil, Bağevi'ni yalnızca otel yapıları arasında değil, günümüz Türkiye mimarlığı içinde de özlenen, kişilikli bir örnek haline getirmektedir.

Proje Adı: Bağevi Butik Otel
Proje Yeri: Yağcılar Köyü, Urla, İzmir
Tasarım Ekibi: Serhat Akbay
Yardımcı Mimarlar: Azize Andıç, Onur Çakıroğlu
Mimarlık Ofisi: Serhat Akbay Mimarlık Bürosu
İşveren: Serhat Akbay / Sema Akbay
Proje Tarihi: 2008
Yapım Tarihi: 2010-2013
Arsa Alanı: 614 m²
Toplam İnşaat Alanı: 330 m²
Statik Projesi: Onur Kutlukaya
İç Mekan Tasarımı: Serhat Akbay
Proje Yöneticisi: Serhat Akbay
Proje Tipi: Konaklama Yapıları
Yapım Türü: 185 m² Yığma-145 m² Konstrüksiyonel Ahşap
Engelli Erişimine: Uygun
Fotoğrafları Çeken: Serhat Akbay, 2013

MI'COSTA

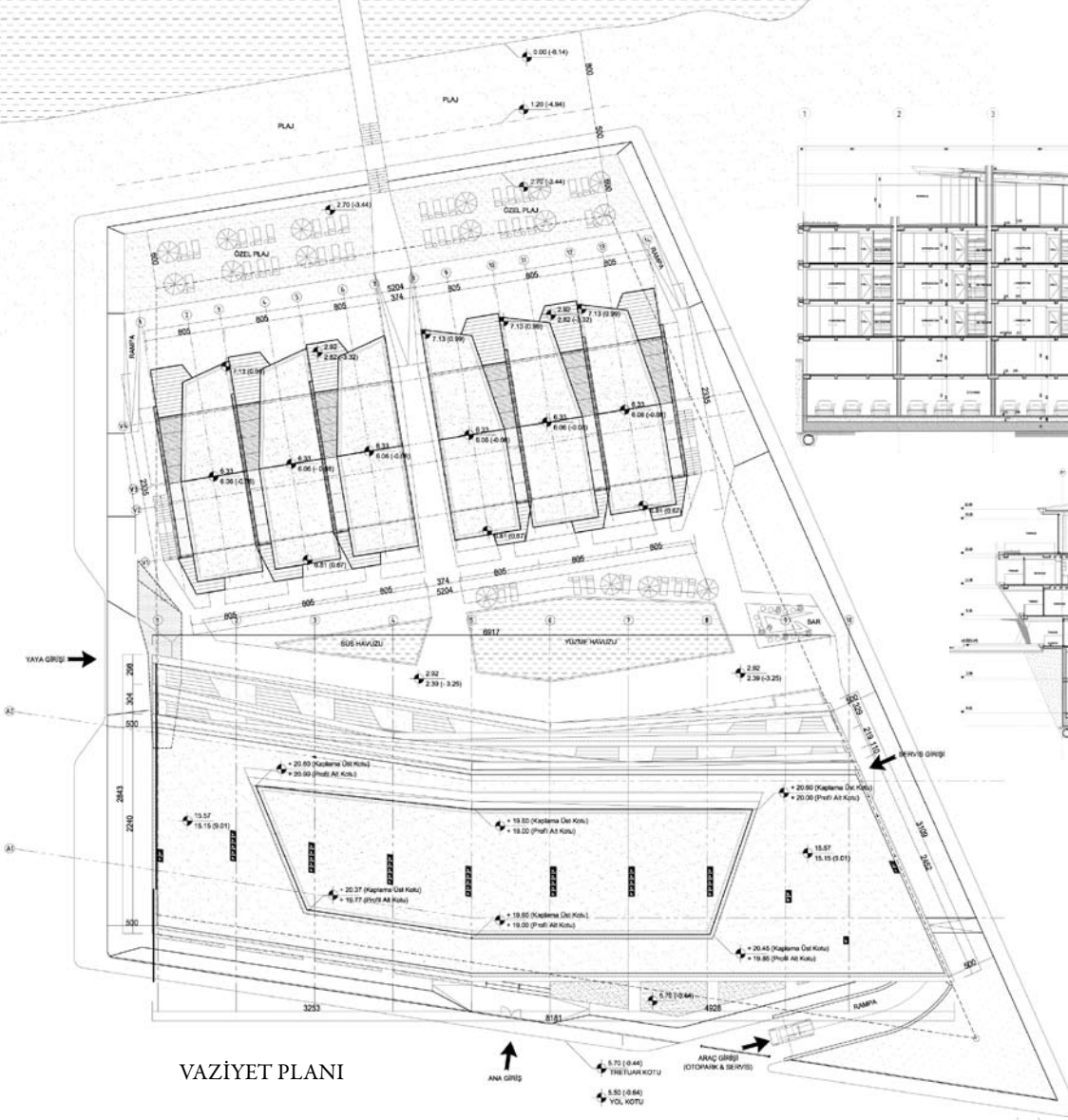
Proje, ekolojik ve sürdürülebilirlik kriterleriyle tasarlanmıştır
Pasif iklimsel verilerin kullanımına önem verilmiştir

Mi'costa projesi, İzmir Çeşme Yarımadası'nın en güzel plajlarından biri olan Boyalık Plajı üzerindedir. Çeşme yarımadası denizi, iklimi ve termal su kaynaklarıyla öne çıkmaktadır. Bölgede genel olarak otel ve konut yapılaşması vardır.

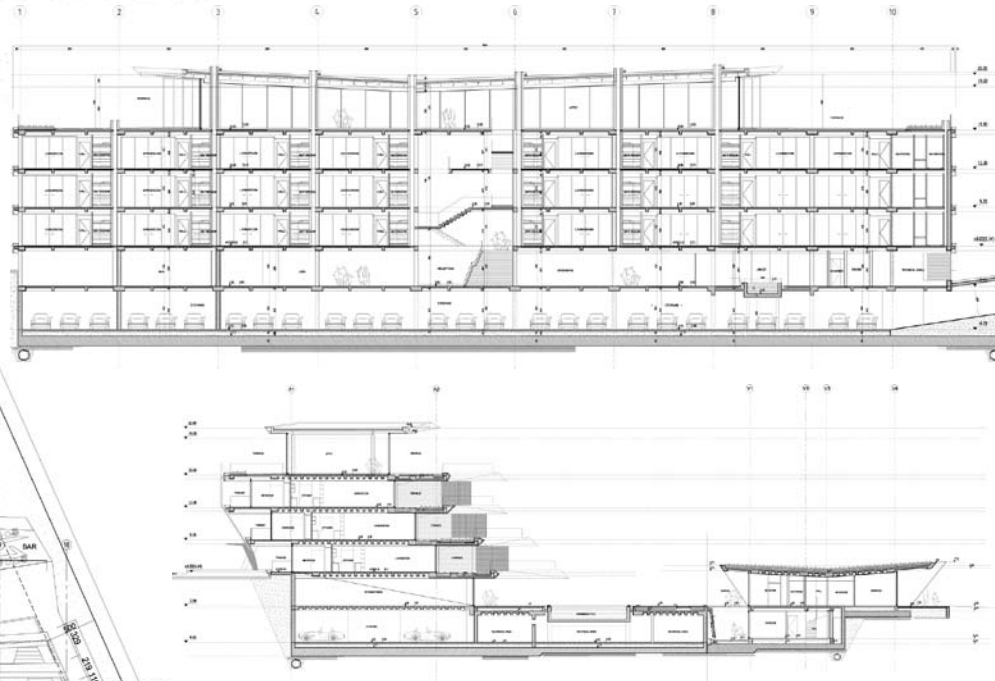
Mi'costa, tüm ünitelerin denizi kesintisiz görebileceği bir şekilde tasarlanmıştır. Proje alanı denize daha yakın alçak yapılar (aynı zamanda rüzgarı kesmek için) ile arkadaki yüksek yapıdan oluşur. Alçak yapılar iki cephede de kullanılabilir dış alanlara sahiptir. Alt katları ise güney yönündeki güneşi alabilen iç bahçelerle aydınlık ve ferah bir kurguya sahiptir.

Etkin güneş yönü (güney) projenin arkasında kalmaktadır. Sıcak ve rüzgarlı iklim için bu faktörler belirleyici unsur olmuştur. Her ünitenin açık alan kullanımı için geniş bahçe-teraz alanları oluşturulmuştur. Bu alanların gökyüzü ve ufukla buluşmasını istediğimizden, güneşin ortadaki avluya daha fazla gelmesini sağlamak amacıyla yapı her katta 2 m güney yönünde geriye doğru kaydırılmıştır. Bu kayma aynı zamanda güney yönünden gelen etkin güneş için avantajlı gölge alanların yaratmasını sağlamıştır. Bu sayede üniteler, farklı hava durumlarına göre kullanılabilecekleri iç-dış mekan geçişliliğine olanak veren bir kurguya sahiptirler.

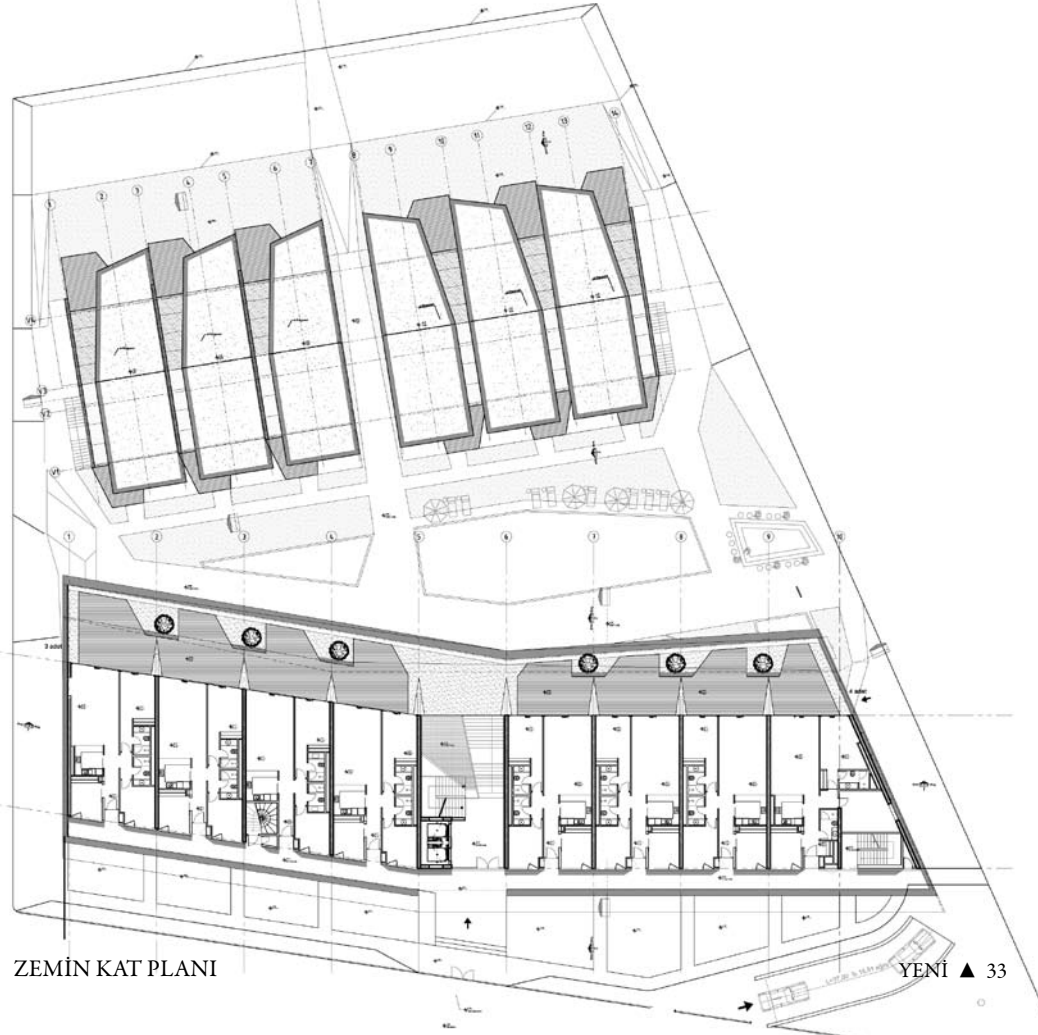
Proje denize sıfır bir konumda olmasının yanı sıra denizden gelen kuzey rüzgarları için korunaklı bir iç avlu da oluşturulmuştur. Bu avlu aynı zamanda ön ve arka ünitelerin birbirleriyle ortak buluşma ve dağılma noktasını oluşturmaktadır.

VAZİYET PLANI

Proje Adı: Mi'costa
Proje Yeri: Çeşme, Boyalık
Proje Tarihi: 2012
Mimar: Uras & Dilekci Mimarlık
Mimari Tasarım Ekibi: Durmuş Dilekci,
 Emir Uras, Salih Küçüktuna, Evren Alpay,
 Aylin Ayvaz, Zeynep Ekinci
İş Veren: Suv Yapı A.Ş.
Proje Alanı: 10.085 m²
Peyzaj Tasarımı: Nesil Peyzaj
Fotoğrafçı: Özgür Arı
Elektrik Projesi: Nükleer Mühendislik
Mekanik Proje: Nükleer Mühendislik
Statik Proje: Nu Mühendislik

ZEMİN KAT PLANI

Bu alandan, giriş lobisi, sosyal merkez, restoran, spa gibi kapalı birimlere geçilebildiği gibi açık alandaki havuz ve termal havuz alanlarına da ulaşım sağlanmaktadır. Proje alanının iki girişi vardır. Bunlardan orta alandan olanına ana giriş holü ile erişim sağlanırken, ayrıca kuzey cephesinden de bir üst kottan giriş yapılabilmektedir.

Ekolojik ve sürdürülebilirlik kriterleriyle tasarlanan projede pasif iklimsel verilerin kullanımına özel bir önem verilmiştir. Ünitelerin yönlendirilmesinde, güneşin geliş açılarından yararlanılarak gölgeli alanlar oluşturulmuş, kuzey ışığının olumlu etkilerinden de istifade edilmiştir. Üniteler iki cepheli olarak kurgulandıklarından, rüzgarın iç mekanların havalandırmasına katkıda bulunması sağlanmıştır. Üniteler aynı zamanda kuzey ve güney yönlerinden doğal havalandırma imkanı da bulabilmektedirler. Yapının kış dönemlerinde ısıtılmasında, jeotermal enerjiden yararlanılmaktadır. Diğer yandan, yapıdaki yangın suyu depoları ve havuz suyu ise *reverse osmosis* yöntemi ile denizden elde edilmektedir. Yapıda kullanılan elektrik enerjisi ise Çeşme bölgesinin genelinde yaygın olarak kullanılan rüzgar türbinlerinden elde edilen enerjilerden temin edilmektedir. Yapısal sistem betonarme iskelet sistemidir. Cepheelerde yüksek performanslı cam ve GFRC (Cam Elyafı Prekast Beton) kullanılmıştır.

Yapılarda yeşil devir başladı!

Yılların deneyimli çimento yonga levha üreticisi
yapıları yeşille tanıştıyor, TepePAN ile yapılar
Fibercement'e kavuşuyor.

0212 110 00 00

www.betopan.com.tr

TepePAN, bir Tepe Betopan ürünüdür.

URLA ŞARAPÇILIK TESİSİ

Yetiştği topraklardaki öykülere gönderme yapacak şekilde yerel taş malzeme ve işçiliklerden yararlanılarak, kitle kompozisyonunda, günümüz malzeme ve işçilikleri ile yeniden yorumlandı

Geçmişi M.Ö. 3000 yüzyıla dayanan Urla yerleşiminde keşfedilen Bizans bağlarında, tekrar hayat bulan tesis, yatırımcılarının idealleriyle harmanlanarak kurgulandı.

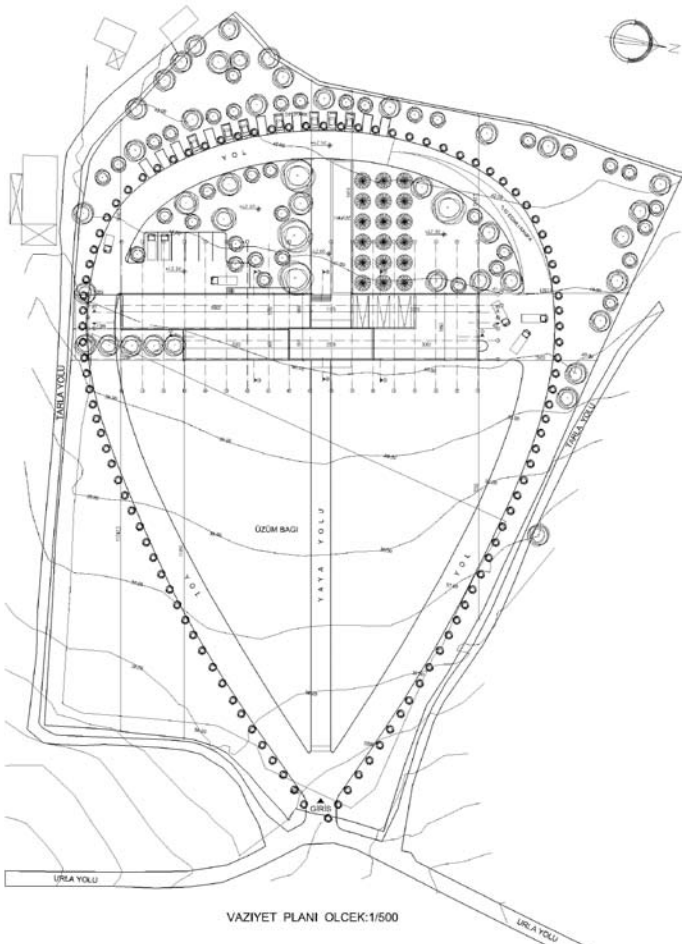
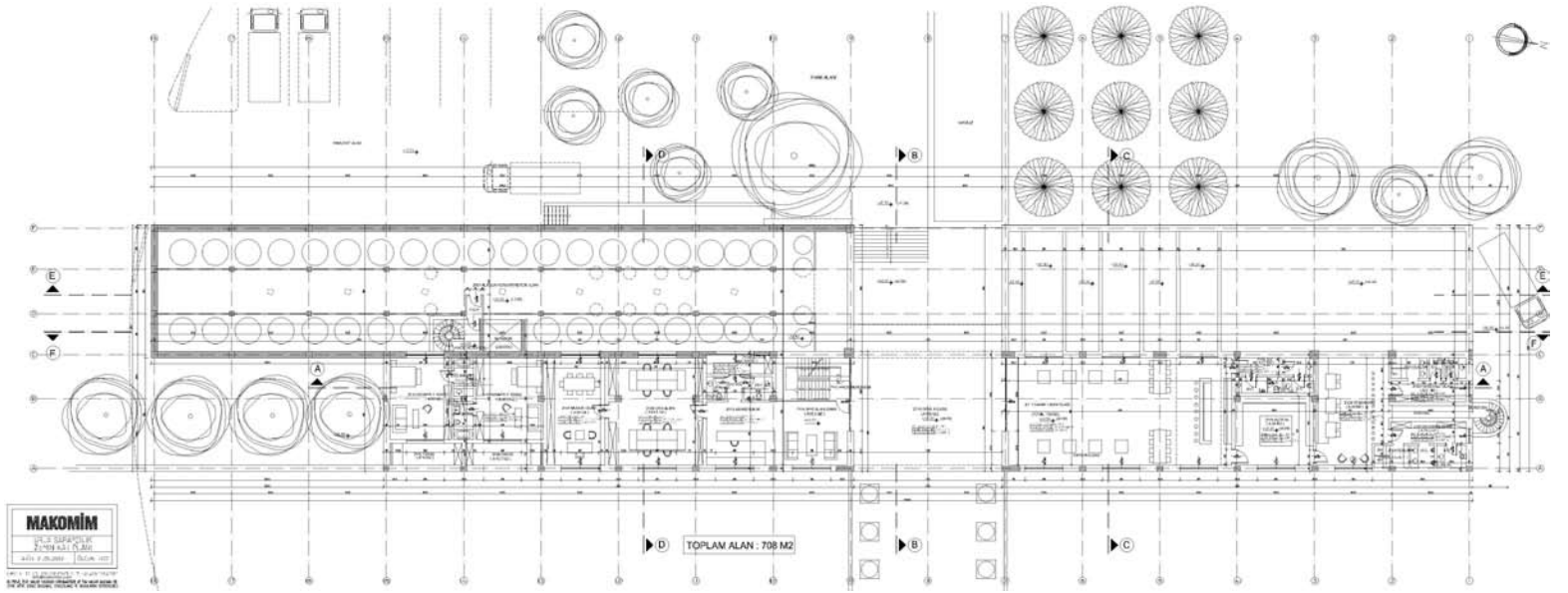
Yatırımcının üretimden duydukları heyecanı, fabrikalarına da yansımaları ve hikayelerinin binada da yaşatılması isteği projenin hareket noktası oldu.

Üretim sürecinde pompa kullanılmadan, tamamen doğal alışkanlıkla üzümün şaraba dönüşmesi ve yıllandırılıp, şişelenip satışa sürülmesi sürecinde, “pompa kullanılmayacak” prensibi yapıdaki kotlama ihtiyacını ve çözümünü belirledi.

Doğal akışkanlığa göre belirlenen kotlar arazinin üst kotundan üzüm kabul, fermantasyon, dinlendirme, şişeleme ve sevkiyat ayrı kitlelerle yeraltında, minimum iklimlendirme ihtiyacı olacak şekilde kurgulanırken, zemin üstünde ofis, tadım ve misafirhane kitlesi yapının görünen silüetini oluşturdu.

Yetiştği topraklardaki öykülere gönderme yapacak şekilde yerel taş malzeme ve işçiliklerden yararlanılarak, kitle kompozisyonunda günümüz malzeme ve işçilikleri ile yeniden yorumlandı.

Arazi genelinde vurgulayıcı bir peyzaj kurgulanarak marka kimliğine kalıcı bir katkı sağlanmaya çalışıldı.

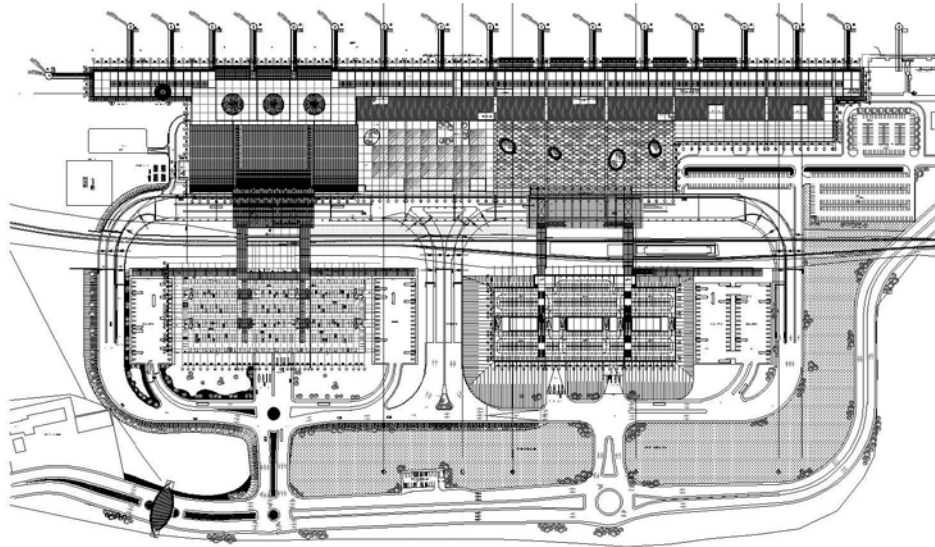
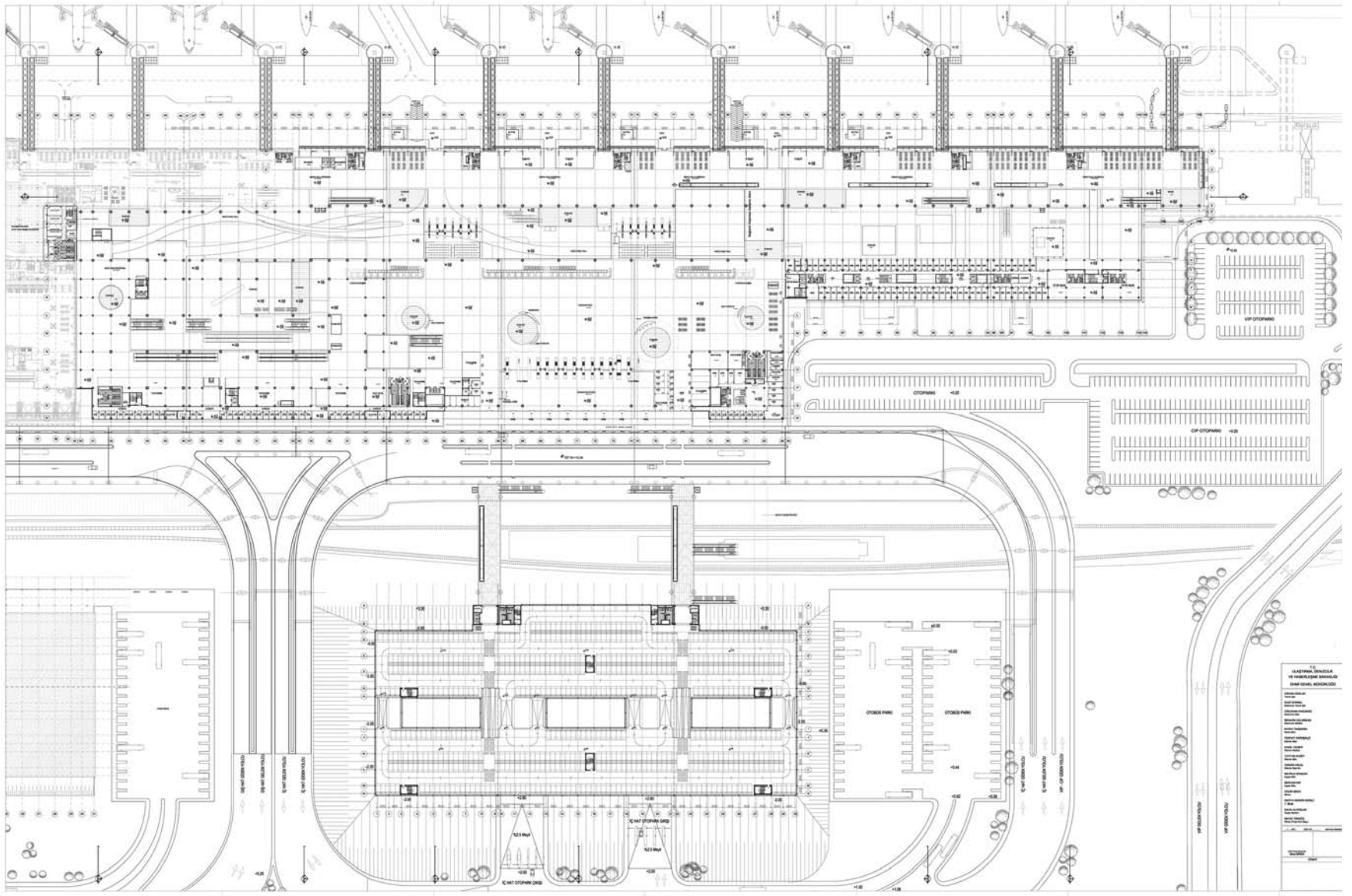
İşveren: Urla Şarapçılık
Mimari Proje: Makomim Mimarlık Ltd.
Mimarlar: Derya Akdurak - Liane Bencuya
Proje Yılı: 2007-2009
Proje Alanı: 2819 m²
İnşaat Alanı: 886 m²
Yer-Mevkii: Urla - Kuşçular Köyü
Betonarme-Statik: Zafer Başbuğ
Tesisat: İzterm İnşaat-Tesisat-İmalat
Proje Danışmanı: Alain Rousse

İZMİR ADNAN MENDERES HAVALİMANI

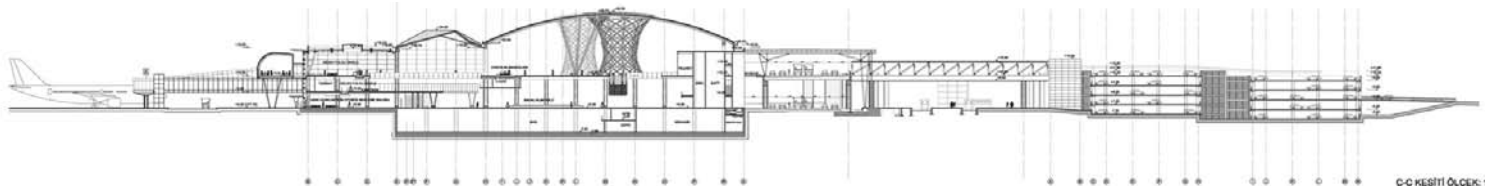
YENİ İÇ HATLAR

Terminal içinde önerilen şeffaf mekan peyzaj alanları ile birleştirilmiştir. Peyzaj mekanın yorulduğu yerde yeni bir nefestir. Çizgi çizgi, yüzey yüzey ve hacim hacim şeffaf mekana tutunur.

Kara tarafı ve hava tarafı arasındaki görüşü engelleyen her şey kaldırılmıştır. Check-in bankolarının arkasındaki destek ofisleri alt kata indirilmiştir. Yolcular check-in işlemlerini yaparken hava tarafı ile iç içedir.

Hava tarafından terminale girildiği zaman apronda, köprüde ve pistte uçaklar görünür. Terminalin iç mekanları şeffaftır. Birbirinden galeri boşlukları ile ayrılmıştır. Terminal binası hücrelere ayrılmış tek bir mekandır ve içinde şeffaf bir görsellik hakimdir.

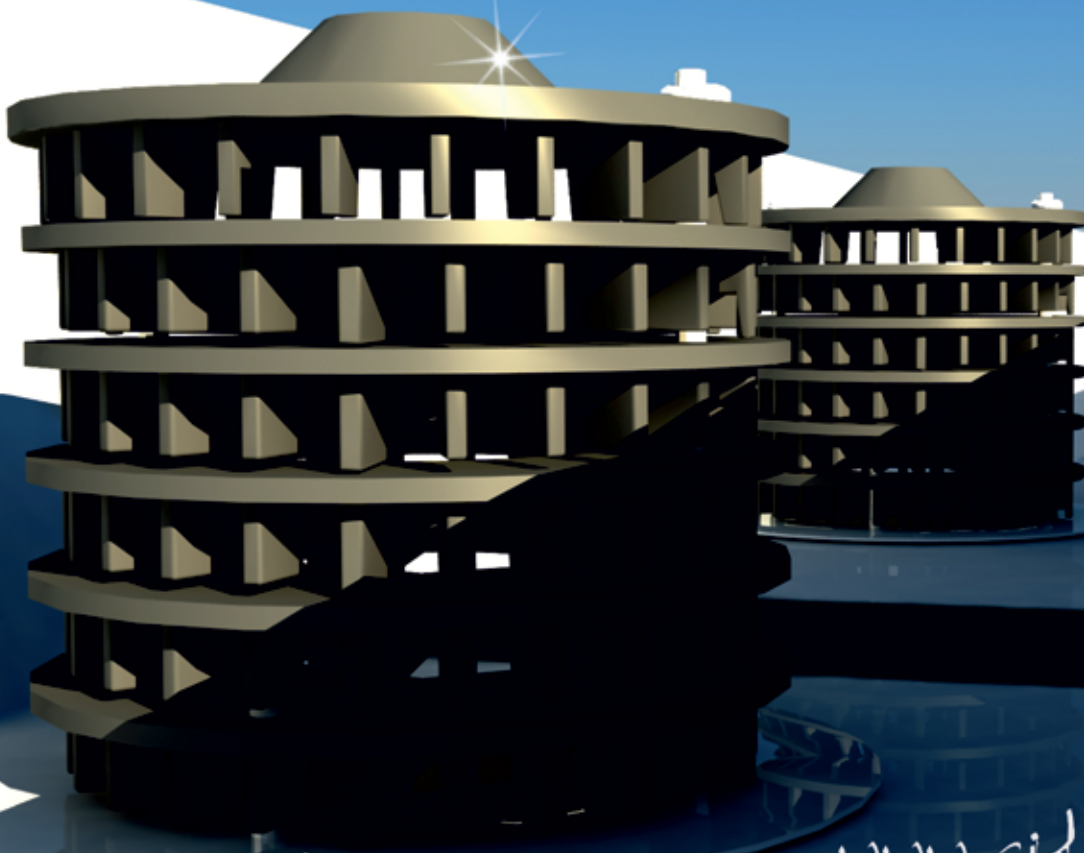

Proje Adı: İzmir Adnan Menderes Havalimanı
Yeni İç Hatlar Terminali ve Katlı Otoparkı
Proje Yeri: Gaziemir / İzmir
Proje Müellifi: Y. Mim. Rest. Uz. Yakup Hazan
İşveren: T.C. Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı
DHMİ Genel Müdürlüğü
Yüklenici - Kiracı: TAV Ege Terminal Yatırım Yapım ve İşletme A.Ş.
Proje Tarihi: 2011
Yapım Tarihi: 2014
Toplam İnşaat Alanı: 329.625 m²
Mimari Uygulama Projesi: Yakup Hazan Mimarlık Ltd. Şti. - TAV
Statik Uygulama Projesi: Statica Proje
Tesisat Uygulama Projesi: GMD Mühendislik
Elektrik Uygulama Projesi: Latek Mühendislik
Fotoğrafları Çeken: zmyasa

Terminalin içine yerleştirilen asma bahçeler bir yandan ışık ve havalandırma problemini çözerken diğer yandan iklime uygun bahçe kullanımları ile yolculara dinlenme, hava alma ve yeme-içme mekanları sunar. Terminalin içinde dış mekanlar önerilmiştir. Asma bahçeler hava tarafında ve kara tarafında terminalin şeffaf iç mekanını örür. Check-in holünün üst örtüsü ekose aks sistemi ile taşınan çelik bir tonozdur. Çelik tonoz dört adet fil ayağı ile desteklenmiştir. Fil ayaklarının içi yeme-içme, dinlenme mekanlarıdır. Diğer yandan fil ayakları check-in holüne ışık ve havalandırma sağlar. CIP ve VIP salonlarındaki yolcular sabit köprüleri kullanarak uçağa binebilmektedir. Terminal içerisindeki konfor uçağa kadar devam ettirilmiştir. Diğer yandan uçaktan gelen yolcular sabit köprüleri kullanarak CIP ve VIP salonlarına gelebilmektedir. Bu özellik sayesinde CIP ve VIP yolcuları terminalden çıkmadan terminalin konforunu terk etmeden uça- bilmektedirler. Ayrıca CIP ve VIP yolcuları kendi salonlarından golf arabalarına binerek uçan yolu kullanarak dış hatlar terminaline gidebilmektedir. Böylece free shop mağazalarından alış veriş yapabilmekte ve terminalin konforunu terk etmeden iç hatlar ve dış hatlar birbirine bağlanmaktadır. Terminal içinde önerilen şeffaf mekan peyzaj alanları ile birleştirilmiştir. Peyzaj mekanın yorulduğu yerde yeni bir nefestir. Çizgi çizgi, yüzey yüzey ve hacim hacim şeffaf mekana tutunur.

SİFONİK SİSTEM Yağmur Suyu Drenaj Sistemi

www.sifoniksistem.com.tr

Siirt Devlet Hastanesi 10,350m²

Adıyaman Havaalanı 14,950m²

Kazakistan Astana Kongre Merkezi 11,000m²

Kastamonu Entegre Adana 75,102m²

siphonic[®]

maxdrain[®]
maximum drainage system

sifonik[®]

Sifonik Sistem kullanmış olduğu tüm fittings ve askı lama elemanları nı kendisi üretip uygulayan Türkiye'deki İLK ve TEK firmadır.

Sifonik sistem temelde akışkanın enerji dengliği prensibinden yararlanarak suyun herhangi bir eğime gerek kalmadan oluktan ya da çatıdan tahliye edilmesini sağlamaktır.

www.sifoniksistem.com.tr

Merkez (Trakya Bölge Müdürlüğü)
Tel : +90 282 650 00 51 (pbx)
Fax: +90 282 650 01 94
Muhittin Mah. Çetin Emeç Bulvarı
Erdim Apt. No:42/1 Çorlu / TEKİRDAĞ
info@sifoniksistem.com.tr

Kayseri Bölge Müdürlüğü:
Tel : +90 352 236 26 96
Fax: +90 352 235 50 62
Köşk Mahallesi Kuruyaka Sok.
No:6 Melikgazi / KAYSERİ
kayseri@sifoniksistem.com.tr

Konya Bölge Müdürlüğü:
Tel : +90 332 346 0 743 (pbx)
Fax: +90 332 346 07 84
Fabrika: Konsan Sanayi Bölgesi
10728. Sokak No:2 Karatay / KONYA
fabrika@sifoniksistem.com.tr

Bursa Bölge Müdürlüğü:
Tel : +90 224 411 09 67
Fax: +90 224 243 65 27
Körfez Mah. Haldız İş Hanı
Kat 5 No:20 BURSA
bursa@sifoniksistem.com.tr

İzmit Bölge Müdürlüğü:
Tel : +90 262 322 93 00
Fax: +90 262 322 92 59
Körfez Mah. Ankara Karayolu Cad.
Haldız İşhanı No:121 İzmit/KOCAELİ
izmit@sifoniksistem.com.tr

KOLLEKTİF DUYARLILIKLAR ve MİMARİ PROJE YARIŞMALARI

KAMUSALLIK VE İZMİR KALKINMA AJANSI
HİZMET BİNASI PROJE YARIŞMASI

“Kamusallık talebinin mimarlık yarışmalarında
kolektif bilinç olarak görünümü...”

Doç. Dr. Şeniz Çıkış

Ödül alsın ya da almasın teslim edilen tüm projelerin önemli bir deneyim olanağı sağladığı mimari proje yarışmaları, yeni düşüncelerin keşfedilmesi adına yapılan birer yatırım olarak kabul edilir (Lipstadt). Kültür ürünü olarak değerlendirildiklerinde ise yarışmalar ve onlardan elde edilen sonuç ürünler o anda hem toplumda hem de meslek adamları arasında oluşan duyarlılıkları, öncelikleri sergilemesi açısından önemlidir (Adamczyk, vd.). Ortak öncelikler aynı zamanda altı kalın çizgilerle vurgulanmış birer mesajdır. Bu mesajlar yalnızca katılımcılar yani proje müellifleri tarafından oluşturulmazlar. Yarışmaların birçok aktörün rol aldığı bir süreç olduğu hatırlanacak olursa, sonuçta ortaya çıkan duyarlılıkların ve vurguların ya da temaların yarışmaya katılan proje müelliflerinin yanı sıra, jüri üyeleri ve yarışmayı düzenleyen kurumlar tarafından hep birlikte oluşturulduğu söylenebilir. Jüriler mesajlarını şartnameyi hazırlayarak ve ödül alan projeleri seçerek belirlerler. Yarışmaya katılan proje müellifleri ise hazırladıkları projelerle kısmen kolektif, kısmen de bireysel olarak belli konulara vurgu yaparlar. Yarışmayı düzenleyen kurumlar çoğu zaman daha alçak bir tonda, yalnızca ihtiyaç ve önceliklerini belirterek dolaylı mesajlar oluştururlar (Kreiner). Yarışma bitip sonuçlar duyurulduğunda beliren ortak vurgu ve öncelikler kolektif bilincin çeşitlemeleridir. Bu yüzden de mimari proje yarışmaları Lipstadt'ın vurguladığının aksine yalnızca karşıt fikirlerin ve uzlaşmaz çözümlerin çarpıştığı savaş alanları ve fikir arenaları değil, aynı zamanda kolektif bilincin de sergilendiği ortak düşünce platformlarıdır. Karşıt fikirler kadar benzer fikirlerin çeşitlemeleridir yarışmalar...

Ülkemizde Cumhuriyet'in kuruluşundan itibaren özellikle kamu kurumlarınca yaygın bir proje elde etme aracı olarak değerlendirilen mimari proje yarışmaları politik duruşların, ideolojik öncelik ve duyarlılıkların ifade edilmesi, mimari yaklaşım biçimlerinin sergilenmesi ve de meslek alanında öncelikli temaların açığa çıkarılması açısından önemli birer arşiv oluştururlar (Sayar). Örneğin 1930'lu yıllarda yapılan yarışmalardaki modernlik vurgusu, 1940'lı yılların savaş ortamında beliren kültürel öz arayışları, 1980'lerin toplumsal ortamında öne çıkan tarih-

01/ Birincilik Ödülü, Hasan Sıtkı Gümüşsoy ve ekibi

kültür-gelenek vurgusu, yukarıda sözünü ettiğimiz üç aktörün, yani yarışmayı düzenleyen kurum, yarışma jürisi ve proje müelliflerinin ortaklaşa oluşturdukları temalardır. Dönemin ruhunun, coğrafyanın, ülke koşullarının topyekûn birer ürünü ve sonucudur.

Son dönemde yapılan mimari proje yarışmaları değerlendirildiğinde tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de kamusal, kentsel yaşam, sürdürülebilirlik, iklime duyarlılık, yerellik gibi temaların ya da vurguların ön plana çıktığı gözlemlenebilir. Evrenselleşen bu temalar, yalnızca yarışma ortamlarının değil aynı zamanda mimarlık ortamının da ana tartışma eksenlerini oluşturmaktadır. Kamusal, sürdürülebilirlik, yerellik gibi günümüzün popüler mimari temaları aynı anda hem olağan olana (sistem dahili) hem de alternatif yaklaşımlara (muhalif) olanaklar sağlar (Mitchell). Bu açıdan değerlendirildiğinde yarışmalar “kamusal” konusunda sorgulayıcı olan, ancak mesleki pratiklerinde çoğu kez sistem dahilinde hareket etmek durumunda kalan biz mimarlara karşıt duruşumuzu gösterebileceğimiz ender fırsat alanları sunmaktadır.

Bu yazının odağını oluşturan İzmir Kalkınma Ajansı (İZKA) Hizmet Binası Mimari Proje Yarışması hem katılımcıların teslim ettikleri projeler, hem jürinin hazırladığı şartname, rapor ve ödüller, hem de İZKA’nın kurumsal duruş ve tercihleri açısından mimarlık ve yarışma gündemine ayna tutar niteliktedir. Gittikçe artan bir tonda ve toplumsal duyarlılıklar paralelinde gündeme gelen “kamusal” teması

yarışmanın tüm aktörleri tarafından önemli bir referans noktası olarak ele alınmıştır.

Yarışmayı açan İzmir Kalkınma Ajansı ve jüri öncelikle kurumun yapısı, işleyiş biçimi, ihtiyaç ve vizyonunun ifade edilmesini sağlamıştır. Şartnamenin giriş kısmında kurumun tarihçesi, görev alanları, kaynakları ve vizyonu hakkında detaylı bilgiler sunulmuştur. Kurumsal yapının vurgulanması hem jüri hem de kurum tarafından istenmiş, yarışmacıların İZKA’nın vizyonu ile ilgili olarak bilinçlendirilmesi hedeflenmiştir. İZKA’nın “Sürdürülebilir yerel kalkınmada öncü ve etkin, uluslararası tanınırlığa sahip bir ajans olma vizyonu”nun mimari alana yansımaları kamusal olarak yorumlanmıştır. Kurumun kamusal vurgusu kendi iç işleyişinin doğal bir gereği olarak kabul edilmiştir. Öte yandan jüri tarafından arka caddeye bakan parselin satın alınması önerisi yarışma sürecinin uzamasına neden olsa da kurum tarafından kabul edilmiş, böylece yalnızca mekânsal ihtiyaçlar karşılanmamış bunun da ötesinde kamu kullanımına terk edilebilecek mekanların üretimine olanak hazırlanmıştır. Bir başka deyişle, yarışma sonucu elde edilecek projelerin kamusal alanları artırılarak, kent ve kentiye hizmet potansiyelleri oluşturulmuş ve aynı zamanda kurumun görünürlüğü de artırılmıştır. Ayrıca kentin çeşitli kamusal bölgelerinin birbiri ile ilişkilendirilmesi hedeflenmiştir. Birer aktör olarak İZKA ve yarışma jürisi kamusal konusunda kendi koşullarını zorlayarak kente, kent yaşantısına destek sağlamışlardır.

İzmir Kalkınma Ajansı Yeni Hizmet Binası'nı elde etmek üzere serbest, ulusal ve tek aşamalı mimari proje yarışması olarak düzenlenen fikir yarışması, kentin kamusalılığı oldukça yüksek bir bölgesinde, Cumhuriyet Bulvarı ve Şehit Fethi Bey Caddeleri arasında kalan eski DMO binası ve depo alanlarının bulunduğu yerdedir. Kentin oldukça canlı ticaret bölgesinde yer alan arazi, Cumhuriyet Meydanı, Pasaport İşkelesi gibi önemli kentsel odakların yakınında konumlanmaktadır. İhtiyaç programında kurumun gereksinimlerine uygun olarak yönetim bölümleri, genel sekreterlik birimleri, toplantı salonları, sosyal tesisler, genel hizmet birimleri, girişimcilik merkezi ve kamusal kullanıma yönelik diğer mekanlardan oluşmaktadır. Toplam kullanım alanlarının yarısına yakını (8400 m²/4200 m²) kamunun kontrollü ya da kontrolsüz kullanabileceği toplantı salonları, kafeterya, kütüphane gibi sosyal tesisler ile girişimcilik merkezi vb. işlevlere ayrılmıştır.

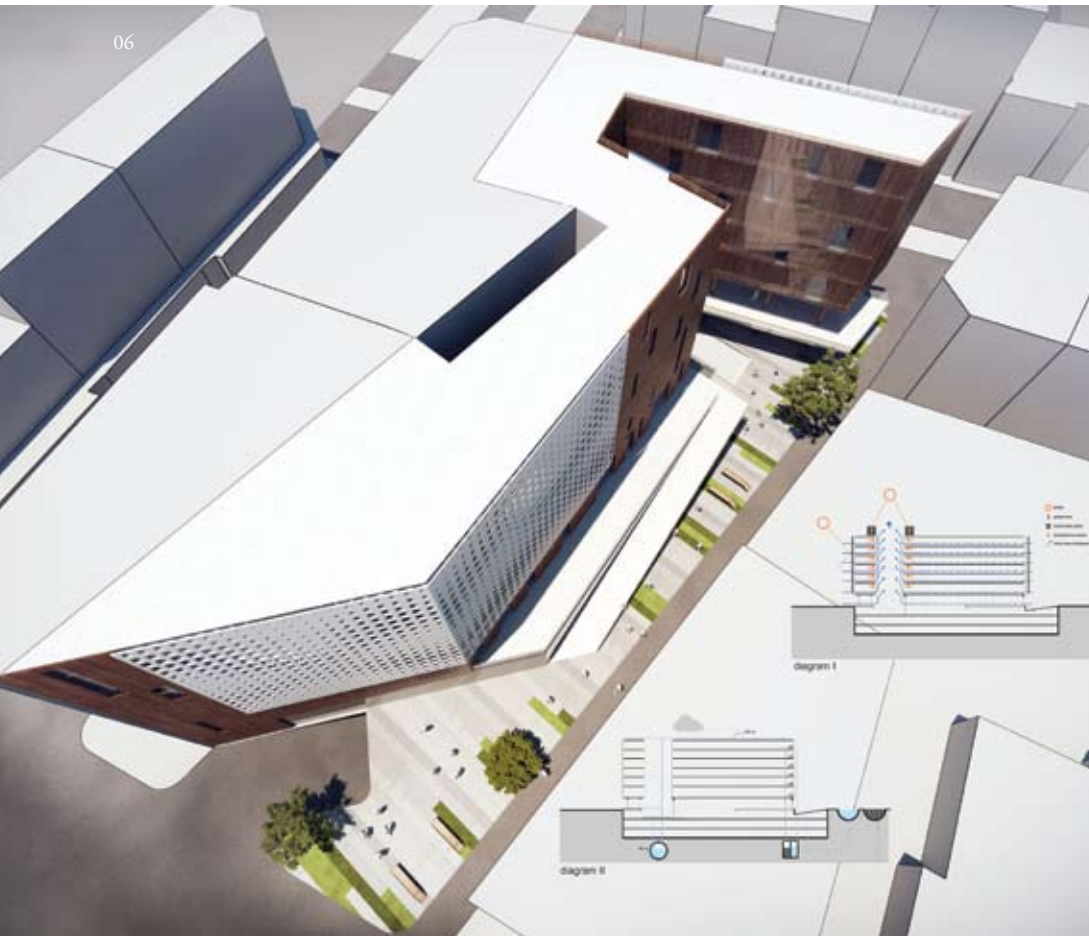
Yarışmada birincilik ödülünü alan Hasan Sıtkı Gümüşsoy ve ekibine ait proje "sosyal mercek" konseptini gündeme getirerek, kamusal alanda esnek ve dinamik etkinlikler inşa etmek gibi bir hedefi dile getirmişlerdir. Proje kentsel ilişkiler, kamusal akışlar ve yapısal eşikler gibi üç temel vurgu üzerinden tanıtılmıştır. Kent ve kentlinin kullanıma sunulan kamusal alanlar zemin katta, yapının bitişik parselde yaslanması ile elde edilmiştir. Söz konusu kamusal alan yarışma arazisinin yan tarafında yer alan dar sokağın da dahil edilmesi ile genişlemiş, böylece Cumhuriyet Bulvarı'ndan, Şehit Fethi Bey Caddesi'ne ve binanın doğrudan kamuya açılan birimlerine geçişler kolaylaşmıştır. Zemin kotta yer alan dükkân ve restoran gibi ticari birimler ve giriş mekanları kolay ulaşılabilen, görünür mekanlar haline gelmişlerdir. Yapının ana girişleri bulvar kotundan alınmış, buna karşın ticari birimlere ulaşım ana cadde kotundan merdivenlerle yükseltilerek sağlanmıştır.

Yarışmada ikincilik ödülünü kazanan ve müellifliğini Ömer Selçuk Baz ve ekibinin yaptığı proje ise kamusal alan temasının bir başka yorumlanış biçimini sergilemektedir. Söz konusu proje ile giriş katı, yapının kent zemini ile birleştiği düzlem olarak ele alınmıştır. Bu kat, müellifin ifadesiyle "lineer bir iç sokak kurgusu" ile şekillendirilmiş, kütüphane, kamusal kullanıma yönelik işlevler, sergi alanları, kafeterya gibi çeşitli işlevlerle yüklenmiştir. Giriş katı aynı zamanda alt zemin ve üst zemin katlarına ulaşımı da sağlamıştır. Kamusal kullanımlar özellikle bir üst kotta da taşınmıştır. +4.80 kotuna esnek bir mekânsal kurgu ile yerleştirilmiş olan kamusal mekanlara geçiş, alt kattaki sokak kurgusunda ele alınan mekan üzerinden sağlanmıştır.

Yarışmada üçüncülük ödülüne layık görülen ve Alişan Çırakoğlu ve ekibine ait projede de kamusalılık vurgusu ön plana çıkmaktadır.

02/ İkincilik Ödülü, Ömer Selçuk Baz ve ekibi
03/ Üçüncülük Ödülü, Alişan Çırakoğlu ve ekibine
04/ Birinci Mansiyon
05/ İkinci Mansiyon

06/ Üçüncü Mansiyon
07/ Dördüncü Mansiyon

Bu projede hem düşeyde hem de yatayda kamusal alanlar yaratılmıştır. Önerilen kamusal alanın, İZKA'nın mekansal ihtiyaçlarını karşılamasının yanı sıra bir kentsel değer yaratması, günlük yaşamının durak ve geçitlerinden biri haline gelmesi isteği vurgulanmıştır. Öte yandan, farklı katmanlara yerleştirilmiş olan kamusal alanlar arasında kullanım esnekliği sağlayacak şekilde birbirlerine bağlanmıştır. Proje, Cumhuriyet Bulvarı'ndan arka caddeye akışkanlığı sağlarken, üst kotlara yerleştirilen yarı açık alanlar sayesinde kamusal alanı üçüncü boyuta da taşımıştır.

Kamuya ayrılan ortak alanların oldukça sınırlı kaldığı İzmir'de kente ve kentliye ait alternatif kamusal alanlarının yaratılması büyük bir fırsattır. Bu fırsat, kentin potansiyellerini ortaya çıkararak bölgesel kalkınma hedefine yönelmiş bir kurum ile mimarlar arasındaki ortak kamusal hedefler açısından, eşsiz bir denk düşüm anında ortaya çıkmış bulunuyor. Ticaret bölgesindeki yüksek ranta rağmen kent yaşamına katkı verecek, bölgeyi kullananlara rekreatif ve kültürel olanaklar sağlayacak bir ortam sağlanacaktır. Öte yandan, birincilik ödülüne layık görülen proje de dahil olmak üzere yarışmaya katılan projelerin tamamına yakını tarafından önerilen yeni kamusal alanların hayatı canlandırıcı etkileri, çevredeki cadde ve sokakların bu hedefe yönelik olarak yeniden ele alınmaları ile daha da artırılabilir. Bu çalışmalar yerel yönetimlerle ortaklaşa yürütülmesi gereken kolektif çalışmalardır. Örneğin, Cumhuriyet Bulvarı ve Şehit Fethi Bey Caddeleri'nin yanı sıra proje arsasının yanında bulunan dar sokağın tekrar ele alınması, projenin kamusal başarılarının artırılması açısından önemlidir. Kentsel mobilya ve donatıların yeniden ele alınması, yaya akışı ve hareketlerinin düzenlenmesi yapılacak düzenlemeler arasında sıralanabilir. Öte yandan, arsanın yanında bulunan sokağın yayalaştırılması, uygun niteliğe kavuşturulması (aydınlatma, zemin kaplaması vb.) kamusal alan adına projenin başarısını arttıracak diğer önemli faktörler arasında sıralanabilir.

Referanslar:

- Adamczyk, G.; Chupin, J-P.; Bilodeau, D.; Cormier, A., (2004). "Architectural Competitions and New Reflective Practices", *EAAE ARCC Conference, "Between Research and Practice"*, 4-8 Haziran 2004, Dublin School of Architecture, Dublin Institute of Technology, İrlanda.
- Kreiner, K., (2010). "Designing Architectural Competitions: Balancing Multiple Matters of Concerns", *Conditions Magazine*, Vol: 17/67.
- Lipstadt, H., (1989). *The Experimental Tradition: Essays on Competitions in Architecture*, New York: Princeton Architectural Press.
- Mitchell, D., (2003). *The Right to the City: Social Justice and the Fight for Public Space*, New York: Guildford Press.
- Sayar, Y., (2004). "Türkiye'de Mimari Proje Yarışmaları 1930-2000: Bir Değerlendirme", *Mimarlık Dergisi*, Sayı: 320.

FAALİYET ALANLARI

Cam Cephe Sistemleri • Kompakt Cephe Sistemleri
Kompozit Cephe Sistemleri • Sandviç Panel Sistemleri
Alüminyum Kapı Pencere Sistemleri
Işıklık Sistemleri • Mekanik Çelik İşleri
Güneş Kırıcılar • Kışbahçesi ve Cam Balkon Sistemleri
Korkuluk Sistemleri

Karabük Üniversitesi AR-GE Binası

Kardemir A.Ş.'nin Katkılarıyla

BORNOVA BELEDİYESİ

TARİH ÖNCESİ YAŖAM MÜZESİ

Mekanın derinliğini sonsuza taşımak...

Evren Başbuğ

Giriş

Yaklaşık 3,5 yıl boyunca tüm aşamalarıyla çalışma masamızda olan **Tarih Öncesi Yaşam Müzesi** projesinin bu günlerde son evresine gelen gelişim sürecini anlatan bir yazı yazmaya soyunduğumuzda yalnızca mimari proje odaklı bir anlatının bu uzun soluklu projenin ruhunu çok yansıtmayacağı ve daha da ötesi tasarım alanındaki aktörler dışında kalan ve projenin gerçekleşmesinde doğrudan pay sahibi diğer kişilere karşı haksızlık olacağı konusunda biraz endişelendik. Dolayısıyla süreci başından sonuna aktarmaya karar verdik.

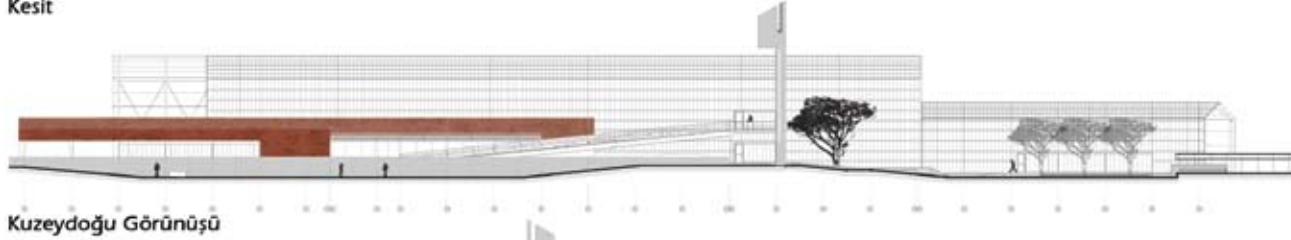
Mesleki olarak ele alındığında, ilk yapımız olması sebebiyle belki biraz da fazlaca sahiplendiğimiz bu projenin elbette ki eksik, hatalı, acemice kotarılmış birçok noktası var. Projede şimdi olsa başka kararlar alacağımız, başka türlü düşüneceğimiz, daha iyi çözümler üreteceğimiz detaylar mevcut. Ama yine de baştan koyduğumuz prensip tasarım fikirlerinin fazla zayıf vermeden yapıya dönüşmüş olması bizim için önemli. Bu anlamda ortaya çıkan yapının kendi adımıza birçok açıdan tatmin edici olduğunu söylemeliyiz. Elbette ki yapı hakkındaki son kararı kullanıcılar ve ziyaretçiler verecekler.

Bununla birlikte işin bir başka boyutunun ve bizce bir yapı tasarlamak ve inşa etmekten daha da önemli olan sıfırdan bir “kurum”, bir “kültür odağı” yaratma süreci konusunda yaşadığımız deneyimin aktarılmasının da önemli olduğunu düşünüyoruz. Süreç içerisinde mimari proje hizmetlerinin yanında, belki Bornova Belediyesi’ne karşı hissettiğimiz sempati yüzünden, belki bu coğrafyada onlarca “ölü doğmuş” kültür yapısı örneği gördüğümüz için, belki de yalnızca mesleki deformasyondan kaynaklı kontrol takıntılarımıza yenik düşerek aslında pratikte mimari hizmet kapsamına girmeyen birçok iş kalemini de üstlendik. Bunlardan bazıları; kurumsal kimlik tasarımı, marka ve iletişim stratejisinin belirlenmesi, kurum uzun vadeli aktivite planlaması, kurum işletme esasları belgesinin yazımı, kurum personelinin müzecilik alanında eğitimi gibi hizmetler. Bazı hizmetleri ise doğrudan biz vermedik ancak işverenin yönlendirdiğimiz profesyonellerle çalışmasını sağladık.

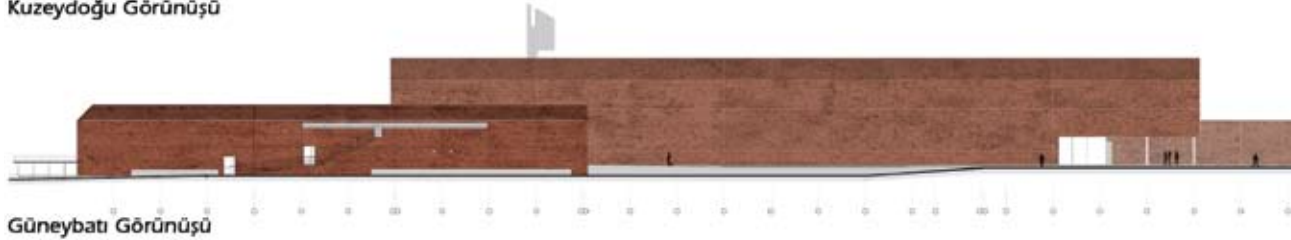
- 1 Plaza
- 2 Açık Sergi Alanı
- 3 Arkeolojik Kazı Alanı
- 4 Deneyisel Kazı Alanı
- 5 Kazı Alanı Seyir Platformu
- 6 Otopark
- 7 "Zaman Yolculuğu" Hazırlık Avlusu
- 8 Seyir Terası ve Meşale
- 9 Neolitik Köy
- 10 Ortak Avlu
- 11 Kazı Evi Açık Atölye
- 12 Ziyaretçi Merkezi Giriş Holü
- 13 Kafe-Restoran
- 14 "Zaman Yolculuğu" Hazırlık Alanı
- 15 Eğitim Birimleri (Medyatek, Kütüphane)
- 16 Toplantı Salonu
- 17 Kazı Evi Giriş Holü
- 18 Kazı Evi Atölyeler
- 19 Konaklama Birimleri
- 20 Sergi Holü
- 21 Sergi Alanı
- 22 Sergi Alanı
- 23 Serbest Aktivite Alanı
- 24 Ofisler
- 25 Teknik Birimler

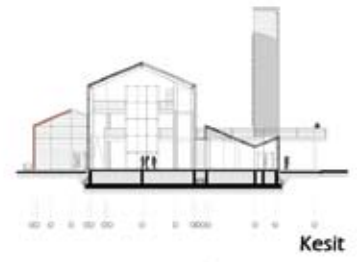
Kesit

Kuzeydoğu Görünüşü

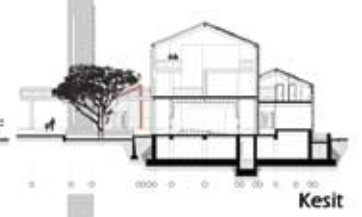
Güneybatı Görünüşü

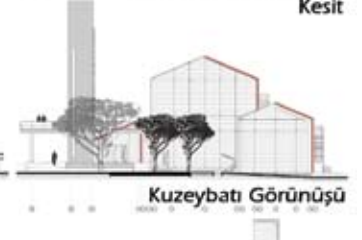
Kesit

Kesit

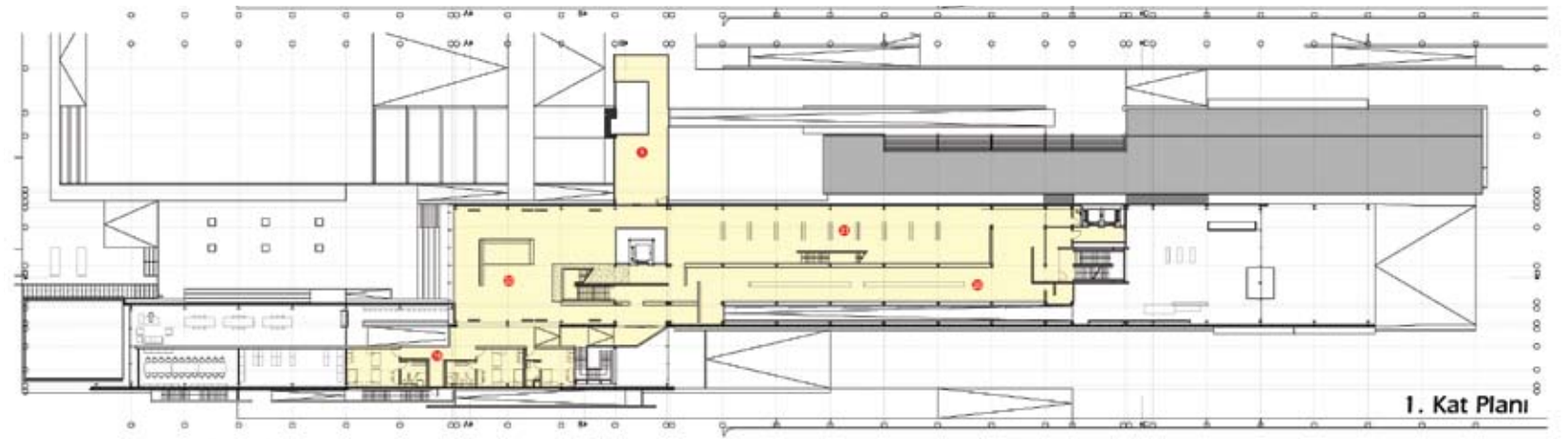
Kesit

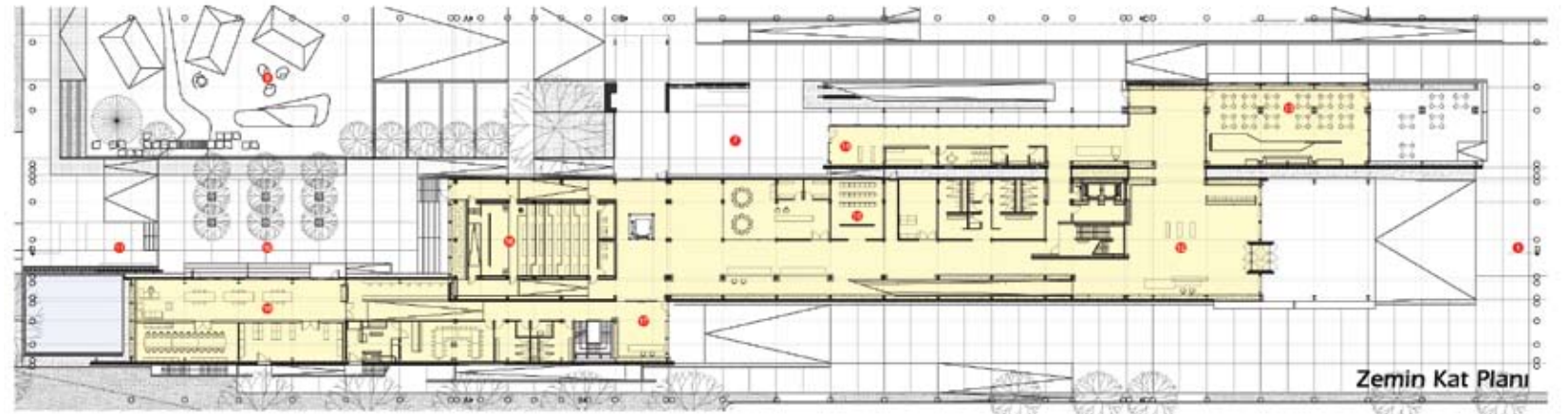
Kuzeybatı Görünüşü

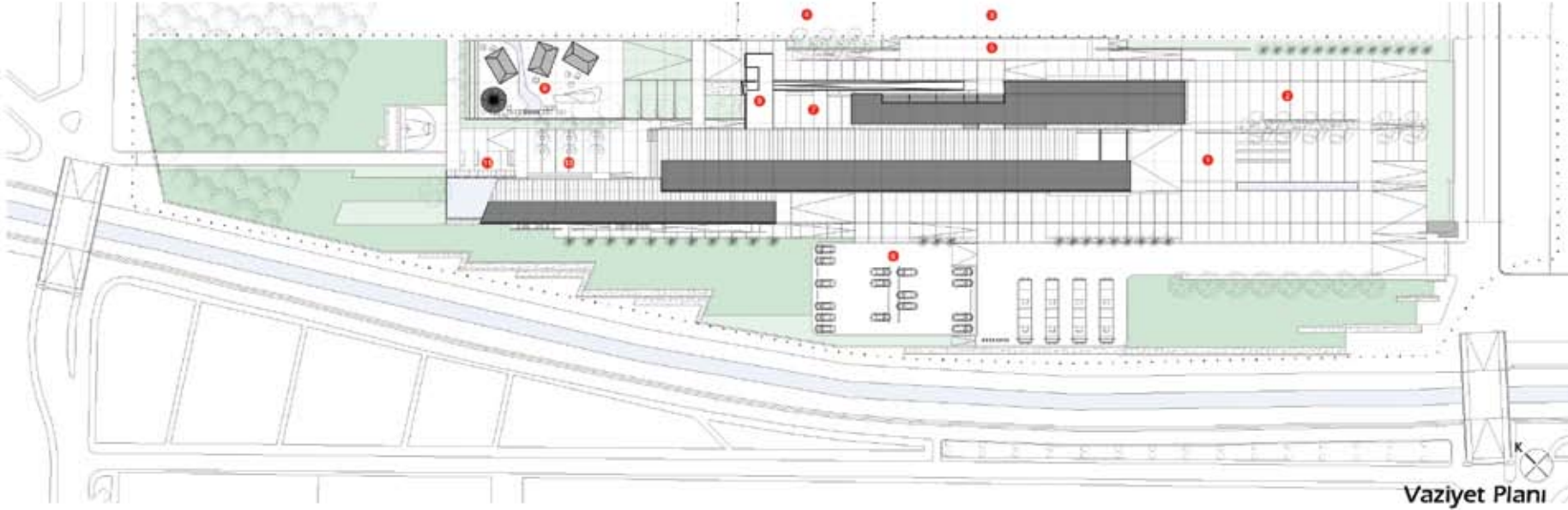
Güneydoğu Görünüşü

1. Kat Planı

Zemin Kat Planı

Örneğin tüm süreç ile ilgili bir video belgesel hazırlanması, kuruma özel bir hediyelik eşya koleksiyonu oluşturulması gibi... Bu süreçte talepler hep bizden geldi ancak karşımızda bu taleplerin gerekliliği konusunda fazla uğraşmadan ikna edebildiğimiz bir işverenin olması hem bizim açımızdan, hem ortaya çıkan yapı / kurum açısından oldukça şanslı bir durumdu. İşin sağlıklı yürümesi için her türlü fedakarlığı gösteren, hatta gerektiğinde risk almaktan da çekinmeyen Bornova Belediyesi personeline ve yetkililerine teşekkür etmeliyiz.

Bu anlamda Türkiye’de, özellikle de kamu kurumu statüsündeki bir işverenle yaşadığımız bu değerli deneyimin benzer kurumlara, profesyonellere ve süreçlere örnek olmasını, Yeşilova Höyüğü gibi yüzlerce arkeolojik alanı barındıran bu coğrafyanın potansiyeli henüz tam olarak kullanılamayan kültür altyapısı için stratejik bir yol gösterici olmasını dileriz.

Yarışma Öncesi Süreç

Mimari projesi tarafımızdan tasarlanan ve yeni kurumsal kimliğiyle resmi açılışı geçtiğimiz günlerde (19.03.2014) yapılan, Bornova Belediyesi “Tarih Öncesi Yaşam Müzesi” ile ilişkimiz 2010 yılında Bornova Belediyesi tarafından düzenlenen “**Yeşilova Höyüğü Ziyaretçi Merkezi Mimari Proje Yarışması**” süreciyle başladı. Yarışmada birinci olduktan sonraki süreçte işin içine girdikçe bilgi sahibi olduğumuz kadarıyla sürecin başlangıcı daha geriye, 2003 yılında alandaki ilk buluntuların keşfine kadar uzanıyor. İzmir körfezine kuş uçuşu 4 km mesafede, eski Bornova Ovasında (günümüzde Forum Bornova, Işıkkent Eğitim Kampüsü ve Bornova Anadolu Lisesi arasında kalan üçgen içinde), Çimentaş firmasına ait henüz yapılaşmamış bakir bir arazide keşfedilen buluntular İzmir’in tarihsel arka planını MÖ 6.500 yıllarına kadar uzatıyor. Böylece Yeşilova Höyüğü ile yakın çevresinde yer alan İpeklikuyu ve Yassitepe Höyükleri, Agora (Kadifekale) ve Smyrna (Bayraklı) yerleşimlerinin önüne geçerek “ilk İzmir” olarak anılmaya başlıyor. Ege Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü öğretim üyesi arkeolog Yar. Doç. Dr. Zafer Derin tarafından başlatılan kazı çalışmaları 2003’den itibaren yaz ayları boyunca kesintisiz olarak devam ediyor. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı himayesinde gerçekleştirilen kazılara Bornova Belediyesi de lojistik destek

veriyor. Aynı zamanda 2009 yılından bu yana ilköğretim çağındaki çocuklara yönelik düzenlenen “Zaman Yolculuğu” aktivitesi de alanda inşa edilen “Neolitik Köy” içerisinde gerçekleştiriliyor.

Ülkemizde kent merkezlerinde veya çeperlerinde, çoğu zaman da kırsal alanlarda sıklıkla karşımıza çıkan arkeolojik buluntu alanlarının her biri akademik önemlerinden bağımsız olarak, kazısı sürsün ya da sürmesin, kültür mirasımızın birbirinden değerli parçaları. Ancak bunlardan çok azı halkı kendisine çekecek sosyal donatılara sahip, sürekli ziyaret edilen bir kültürel odak haline gelmeyi başarabiliyor. Çünkü bu gibi süreçler, kendini ve kariyerini bu işe adanmış sorumluluk ve inisiyatif alan bireyler, vizyoner bir bakış açısı ve uzun vadeli bir planlama gerektiriyor. Bornova Belediyesi Tarih Öncesi Yaşam Müzesi, bu anlamda şanslı bir sürecin ürünü olarak karşımıza çıkıyor.

Yeşilova Höyüğü arkeolojik kazı alanına komşu parselde, hem buradan ve çevredeki diğer höyüklerden çıkarılacak buluntuların sergilenebileceği, hem de bölgenin arkeolojik kültür katmanları hakkında ziyaretçilerin bilgilendirileceği bir “Ziyaretçi Merkezi” inşa etme fikri, kazı başkanı, arkeolog Yar. Doç. Dr. Zafer Derin tarafından geliştirildi. Düşünülen yapı kompleksinin arkeolojik kazı alanının hemen bitişik parselinde olması, dünyada bile çok az örneği bulunan şanslı bir durum. Ancak bu heyecan verici potansiyel, aynı zamanda henüz tipolojisi oluşmamış ve çözülmesi gereken sofistike bir mimari problem de beraberinde getiriyordu. Dönemin Bornova Belediye Başkanı Sn. Kamil Okyay Sındır’ın oldukça öngörülü yönlendirmesiyle tasarımın ulusal düzeyde bir mimari proje yarışması süreciyle elde edilmesine karar verildi.

İşte bu uzun ve çok aktörlü sürecin biz mimarları ilgilendiren kısmı da 2010 yılında açılan mimari yarışmayla başlamış oldu.

Yarışma Hakkında

Yarışma, Bornova Belediyesi tarafından 22 Haziran 2010 tarihinde “Mimarlık, Peyzaj Mimarlığı, Mühendislik, Kentsel Tasarım Projeleri, Şehir ve Bölge Planlama ve Güzel Sanat Eserleri Yarışma Yönetmeliği” esaslarına göre ilan edildi. Yarışma şartnamesinde yarışma alanı 3 ana parçaya bölünmüş biçimde yarışmacılara verildi.

Ana Sponsor: Bornova Belediyesi

Müze Kurucu Kûratörü: Yar. Doç. Dr. Zafer Derin (EÜ)

Müze Danışmanı: Prof. Dr. Ayşen Savaş (ODTÜ)

Mimari Konsept: steb | studio evren başbuğ Mimarlık Ltd. Şti.

Evren Başbuğ

İletişim ve Marka Danışmanı: İyi Şeyler Yayıncılık Yapım Ltd. Şti.

Robert Paul McMillen, Füsün Gençsü

Müze Danışma Kurulu: Yar. Doç. Dr. Zafer Derin (EÜ),

Prof. Dr. Ayşen Savaş (ODTÜ), Robert Paul McMillen (İyi Şeyler),

Adrian C.S. Saunders (KÜ), Evren Başbuğ (steb)

Yeşilova Höyüğü Kazısı: T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı,

Ege Üniversitesi, Bornova Belediyesi

Mimari Tasarım Grubu: steb | studio evren başbuğ Mimarlık Ltd.

Şti.: Evren Başbuğ, Hüseyin Komşuoğlu, Tuba Tuncalı, Umut Başbuğ,

Dilşad Kurtoğlu, Can Özcan, Müge Bilgi Başbuğ, Özcan Kaygısız

scra Mimarlık Ltd. Şti.: Ramazan Avcı, Seden Cinasal Avcı,

Mesut Dural, Gamze Kahya, Suzan Bahtiyar

Mühendislik Grubu: Konkan Mühendislik Ltd. Şti. (Yüksel Konkan)

Methal Mühendislik Ltd. Şti. (Cemal Çoşak, Mustafa Şahin)

Proje Isı Mühendislik Ltd. Şti. (Necdet Tunalı)

Egetek Makina Mühendislik Ltd. Şti. (L. Hulusi Satoğlu,

Bülent Örün, Önder Demirdöven)

Levay Elektrik Mühendislik A.Ş. (A. Levent Ünal, Mustafa Boz)

Atilla Eser Mühendislik Ltd. Şti. (Mahmut Atilla Eser) /

Yarışma Projesi Danışmanlık

Aydınlatma Danışmanı: Planlux Mimari Aydınlatma Ltd. Şti.

(Korhan Şişman, Elif Ayalp)

Peyzaj Danışmanı: Ebru Bingöl (İYTE)

Ana Yüklenici: Petek-Aras & Ümsan Ortak Girişimi

Sergi Sistemleri: Turrek Fuar Standları Sergi Sistemleri

Alanın büyük kısmını (%70) kaplayan **A1 / 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı** üzerinde hiçbir yapılaşma istenmiyor, yalnızca ileride kazı alanının üzerinin doğa koşullarından korunabilmesi için tasarlanacak yapıyla bütünlük içinde ele alınması beklenen bir “Kazı Üst Örtüsü” önerisi ve kazı alanında dolaşım için geçici platformların düzenlenmesi talep ediliyordu. Aynı zamanda çocuklar için bir “DeneySEL Kazı Alanı” ve alanın tümünün panoramik olarak görülebilmesi için bir seyir terası önerisi de yarışmacılardan beklenenler arasındaydı.

Daha önceden toprağı belediye tarafından park ve bahçelerde kullanılmak üzere çekilmiş olan **A3 / 3. Derece Arkeolojik Sit Alanı** üzerinde ise içinde sergi alanları, eğitim birimleri, sosyal birimler, Kazı Evi ve diğer destek birimlerini barındıracak karma işlevli bir mimari yapı programı isteniyordu. Alan yaklaşık 310 m. X 70 m. boyutlarında Kuzey-Batı / Güney-Doğu doğrultusunda uzanan bir geometriye sahipti. Alanın Güney-Batı çeperini ıslah edilmiş dere yatağı belirlerken, Kuzey-Doğu çeperini ise A1 alanıyla arasında uzanan 310 m. uzunluğundaki sınır belirliyordu. Daha sonraki süreçte tasarım yaklaşımımızda da önemli bir yere sahip olacak bu uzun sınır programdaki tüm gerilimi de üzerinde toplayan bir veriydi.

Alana yaklaşımda önemli bir yere sahip olan **YA / Köprü ve Yaklaşım Alanı** ise yarışmacılardan ileriye dönük önerilerin beklendiği bir alandı. Dere yatağının kent tarafında kalan bölümü ile Höyük tarafına ulaşmak için kullanılacak 2 taşıt köprüsünün tasarımı için prensip kararlar geliştirilmesi bekleniyordu. Ancak idare tarafından biraz da kazı alanına ulaşım sorununun hemen çözülebilmesi adına yarışma sonuçları beklenmeden bu alanlarla ilgili bir tasarım çalışması yaptırı-

olarak bir kent parkı ve 2 köprünün uygulaması tamamlandı. Alan kapsamındaki 2 köprü ile ilgili olarak müze uygulama ve inşaat sürecinde alanın mimari dil bütünlüğü endişesi ile tarafımızdan hazırlanan tadilat projeleri, idare tarafından kabul edildi ancak henüz uygulama aşamasına geçilebilmiş değil.

Şartnamede yarışmacılardan beklenen bir başka öneri ise alanda tasarlanacak yapı kompleksinin bir şekilde çevredeki diğer höyüklerle görsel iletişim kurmasının yollarının araştırılmasıydı. Proje kapsamında önerdiğimiz “meşale” bu talebi karşılamak üzere tasarlanmış bir mimari öğedir.

Projeler 13 Eylül 2010 tarihinde teslim edildi ve yarışma 20 Eylül 2010 tarihinde sonuçlandı. Yarışmada 63 Proje değerlendirildi. Jüri çalışması sürecinde 1. turda 5 proje, 2. turda 23 proje, 3. turda 15 proje, 4. turda ise 12 proje elenerek Ödül ve Mansiyon grubuna kalan 8 proje belirlendi. Bu 8 proje arasından 55 numaralı projemiz 3/2 oy çokluğuyla 1. Ödül’e uygun bulundu. Jürinin projemiz için yazdığı kısa rapor şu şekilde:

“Yapının ve programın, kent ile arkeolojik alan arasında tampon bölge tanımlayan bir duvar olarak kurgulanması, böylelikle sadece proje alanının değil arkeolojik alanın da kent içindeki duruşuna ait bir yorum ve netlik getirmesi olumlu bulunmuştur. Bu temel tasarım düşüncesinin yapısal önerilere değin sürdürülerek kuzey ve güney cephelerinde karşılıklı ilişkisi kurulmuş olması ve strüktürel tavrın küçük değişikliklerle kazı alanında da tekrarlanma potansiyeli benimsenmiştir. Ziyaretçi merkezinin girişindeki çağrı metni ile örtüşen ve proje geneline yayılmış şiirsel yapı dili övgü almıştır. Jüri projeyi özellikle arkeolojik kazı alanı önüne katı bir engel oluşturma olasılığı ve endüstriyel çağrışımlarının arkeolojik alan ziyaretçi merkezine uygunluğu ve ölçeği açısından yoğun bir şekilde sorgulamıştır. Bununla birlikte, jüri projenin kararlı tavrını bu noktada gerekli görmüş ve olumlamıştır.”

Yarışmanın “Kolokyum ve Ödül Töreni” 6 Ekim 2010 tarihinde Ege Üniversitesi Kampüsü, Edebiyat Fakültesi Konferans Salonu’nda yapıldı ve yarışma süreci tamamlandı.

Yarışmaya Hazırlık

“Yeşilova Höyüğü Ziyaretçi Merkezi Mimari Proje Yarışması” bizim için o zamana kadar süre giden ortaklıklarımızı başka bir boyuta ta-

şımaya karar verdiğimiz, ofisimizi ve çalışma organizasyonumuzu İzmir merkezli olarak yeniden kurguladığımız hareketli bir döneme rastladı. 2006 yılında kazandığımız iki yarışmanın (Manisa Belediyesi Hizmet Binası ve Ticaret Merkezi, Bursa Kızıyakup Mahallesi Kent Parkı) üzerinden 4 yılın geçtiği, yarışma heyecanını tazelenmiş bir şekilde yeniden içimizde hissetmeye başladığımız yeni bir dönemdi bu. Arada sırada yarışma ortamıyla aramıza mesafe koymak ve sonra zamanı geldiğinde doğru yarışmaları seçerek tüm yenilenmiş üretken kapasitemizi yoğun bir şekilde 1 veya 2 yarışmaya yansıtmak, genelde uyguladığımız bir yöntem. Çünkü bizce her an kesintisiz biçimde yarışmalar ortamının içinde olmak, sağladığı bazı avantajların yanında (pratik yapmak, uzmanlaşmak) kişinin üretim motivasyonunda düşüşe, fiktisel anlamda monotonlaşmaya ve ortaya çıkan ürünlerin kalitesinde düşüşe sebep oluyor. Fakat tazelenmiş ve yoğunlaştırılmış motivasyon, peş peşe iyi sonuçlar getirebiliyor. Nitekim “Yeşilova Höyüğü Ziyaretçi Merkezi” yarışmasının sonuçlanmasından hemen 1 ay sonra “Çankaya Ulvi Cemal Erkin Konser Salonu” yarışmasında kazandığımız birincilik bu duruma iyi bir örnek. Bu tespiti, iki projenin de mimari açıdan oldukça yetkin olduğu gibi özgüven göstergesi bir düşünceyle değil, tamamen kendi içinde doğru planlanmış ve iyi çalışılmış süreçler sonucunda üretildikleri kanısından hareketle yapıyorum. Yoksa iki projede de şimdi geriye bakarak rahatlıkla görebildiğimiz ciddi arızalar mevcut.

Bundan önceki deneyimlerimizden hareketle proje üretimi ve tasarım süreçlerinin bir ekip işi olduğu fikrine ve görgüsüne sahip olduğumuzdan ilk konsept, eskiz ve şematik mimari program çalışmalarının hemen sonrasında konuyu tasarım ve uygulama alanlarındaki yetkinliklerine güvendiğimiz scra (Seden Cİnasal Avcı, Ramazan Avcı) grubuna açtık. Onların da projeye sıcak bakmalarıyla sürecin bundan sonrası oldukça verimli bir işbirliği içinde yürüdü. Sağlıklı proje ortaklıklarında en kritik nokta olan karşılıklı güven meselesi iki grubun da önceki kariyerleri bağlamında otomatikman aşılmış olduğundan çalışma grubundaki herkes her türlü eleştiriye açık bir şekilde, en ufak bir gerginlik ya da anlaşmazlık yaşamadan, yalnızca masadaki ürünü daha iyiye götürebilmek için çaba sarf etti. Tasarım aşamasında ortaya çıkan problemler herkesin fikir beyan ettiği ama fikrinde anlamsızca diretmediği küçük toplantılarla aşıldı.

Kısacası, organik bağı olmayan bu iki mimari grubunun kimyası tuttu denebilir. Zaten bu sık karşılaşılmayan şanslı durumdan daha fazla faydalanabilmek adına bir sonraki yarışma olan “Çankaya Ulvi Cemal Erkin Konser Salonu” yarışmasına da aynı motivasyonu koruyarak katıldık.

Biz “Yeşilova Höyüğü Ziyaretçi Merkezi Mimari Proje Yarışması”nı, başından itibaren konusu itibarıyla oldukça heyecan verici, koşulları itibarıyla de yetkinlik alanımızı zorlayıcı bir problem olarak gördük. Farklı programlara sahip birden fazla işlevin oldukça hassas koşulları olan bir alan üzerinde dengeli bir biçimde bir araya getirilmesi gerekiyordu. Bunu yaparken de arkeolojik sit alanına komşu parselde tasarım yapmanın gereği olan duyarlılıkları göstermek önemliydi.

Yarışma sürecinde çok kafa yordüğümüz, uygulama ve inşaat süreçlerinde de her türlü kararda taviz vermeden sürdürmeye çalıştığımız bakış açısı ise çok basit şekilde şuydu; “İnsanlar bu alana Ziyaretçi Merkezi’ni görmeye değil, Arkeolojik Kazı Alanı’nı, ve oradan çıkartılan buluntuları görmeye gelecekler. Bu sebeple bu alanın odak noktası yapının kendisi olmamalı. Yapı yalnızca ziyaretçilerin burada yaşayacakları eşsiz deneyime onları hazırlayan, mekânsal olarak senaryoyu biçimlendiren, ziyaretçileri bir taraftan alıp diğer tarafa bırakan bir eşik gibi davranmalı. Aralarında 8.500 yıl bulunan iki zaman ve mekan arasında duran hem geçiş, hem sağır bir duvar gibi.”

Proje

Genel Tasarım Yaklaşımı

Yapının yerleşim ve mimari program kararları ele alınırken alanın kendi iç bölüntülenmesinden (YA / A3 / A1) doğan veriler öncelikli olarak tasarıma yön verdi. A1 Arkeolojik Kazı Alanı ve A3 Proje alanı arasındaki çizgisel, sıralı ve geçişken durum eldeki programın yorumlanma biçiminde etkili oldu. İki komşu alanın beraber tanımladıkları “sınır”, programın yapılaşması aşamasında bir duvar etkisi ile güçlendirildi. Bu duvar hem birbirinden farklı iki alanı (Arkeolojik Kazı Alanı ve Proje Alanı) ayırıcı, hem de birbirinden beslenen iki işlevi (Kazı ve Sergileme) birbiriyle ilişkilendirerek bağlayıcı bir şekilde ele alındı. Kullanıcının algı ölçeğine göre kısmen yapının kendisiyle kısmen de sadece yapının dış çeperiyle tanımlanabilen bu “duvar”, bütün işlevsel ve durumsal meşruluğunun ötesinde birbirinden yaklaşık

8.500 yıllık bir zaman farkıyla ayrılan iki kültür katmanı (Neolitik/ Günümüz) arasında konumlandırılmış hem bir ayraç, hem de bir bağlaç olarak anımlandırıldı. Bu metaforik tanım hem yapının kullanıcısıyla kurduğu çok yönlü ilişkide, hem yapının form ve malzeme seçimlerinde, hem de programın kurgulanışında arka planda bir tasarım kriteri olarak gözetildi.

Alan Kullanımı

A3 Proje Alanı içinde program, temelde 3 farklı fonksiyonu barındıran birbiriyle ilişkili 3 ayrıştırılmış blok şeklinde ele alındı. Bunlar; uzun ve yüksek “Müze” bloğu, görece kısa ve alçak “Kazı Evi” bloğu, ve Müze ile “Arkeolojik Kazı Alanı” arasında bir geçiş fonksiyonu üstlenen en alçak “Kafe” bloğu.

Gerek yakın gelecekte Arkeolojik Kazı Alanı için öngörülen yayılım tahminleri, gerekse kurgulanan “duvar” metaforunun kullanıcıya sunacağı deneyimin etkisinin artırılması gibi etkenler, yapının yönlendirme kararlarında etkili oldu. Hali hazırda herhangi bir kentsel donatıdan yoksun olan, ancak bölgeye ait imar planına göre belki de alana ve yapıya yaklaşım için ana aks olarak algılanabilecek kuzeybatı yönüne yönlenmek yerine, ziyaretçi yaklaşımı aksi yönden (güneydoğu) kurularak yaşanacak deneyimin olabildiğince kentsel dış etkenlerden (gürültü, kalabalık, vs.) izole edilmesi düşünüldü.

Alanda çalışacak arkeologlar tarafından kullanılacak mekanları barındıran Kazı Evi fonksiyonu ise çevre kentsel donatıyla daha yakın ilişkiler kurabileceği biçimde kuzeybatı yönünde çözüldü. Müze ve Kazı Evi’nin hem işlevsel hem de mekânsal olarak birbirleriyle “mafsal” oluşturacak biçimde konumlandırılmaları sayesinde ortak bir dış mekan oluşturuldu.

Müzeyle doğrudan ilişkili olan Kafe bloğu ise hem kullanıcıların sergi ve alan gezisi sonrası vakit geçirebilecekleri dinlenme ve yeme-içme işlevleriyle hem de ilköğretim öğrencileri için planlanan zaman yolculuğu deneyiminin hazırlık işlevleriyle yüklendi. Aynı zamanda bu bloğun ziyaretçilerin, açık sergi alanlarını, açık etkinlik amfisini barındıran plazaya ve doğrudan arkeolojik kazı alanına erişilebilecekleri alternatifleri de sunması düşünüldü.

Alana yaklaşımda ziyaretçinin yapıyla ilk görsel ilişkiyi kuracağı geniş plazanın hem barındırdığı açık amfi sayesinde çeşitli kültürel etkinliklerin yapılabilmesi, hem de üzerinde geçici açık hava sergilerinin düzenlenebileceği, bir hazırlık alanı olması planlandı. Alan geometrisine uygun biçimde planlanan yerleşim ve yönlenme kararlarıyla müze bloğunun, kazı evi bloğunun, kafe bloğunun ve arkeolojik kazı alanının plazayla doğrudan ilişki kurması sağlandı.

Yapı Programı

Yapı programının temelinde 4 farklı tip kullanıcıya hitap etmesi planlandı: (1) eğitim amaçlı alana getirilen ilköğretim öğrencilerinden oluşan kabileler, (2) yerleşmeyi ve sergiyi görmeye gelen ziyaretçiler, (3) alanda kazı sezonu boyunca her gün çalışan arkeologlar, onlara bağlı kazı ekipleri ve (4) müze yönetiminde görevli personel. İşlev-

lere ve kullanıcı profillerine göre tektonik olarak da ayrıştırılan yapı programının bir çok noktadan dış mekanla ilişki kurması düşünüldü. Bu anlamda yapı genelinde oldukça esnek, dolaşımı rahat ve kullanıcı dostu bir mekan akışı sağlandı.

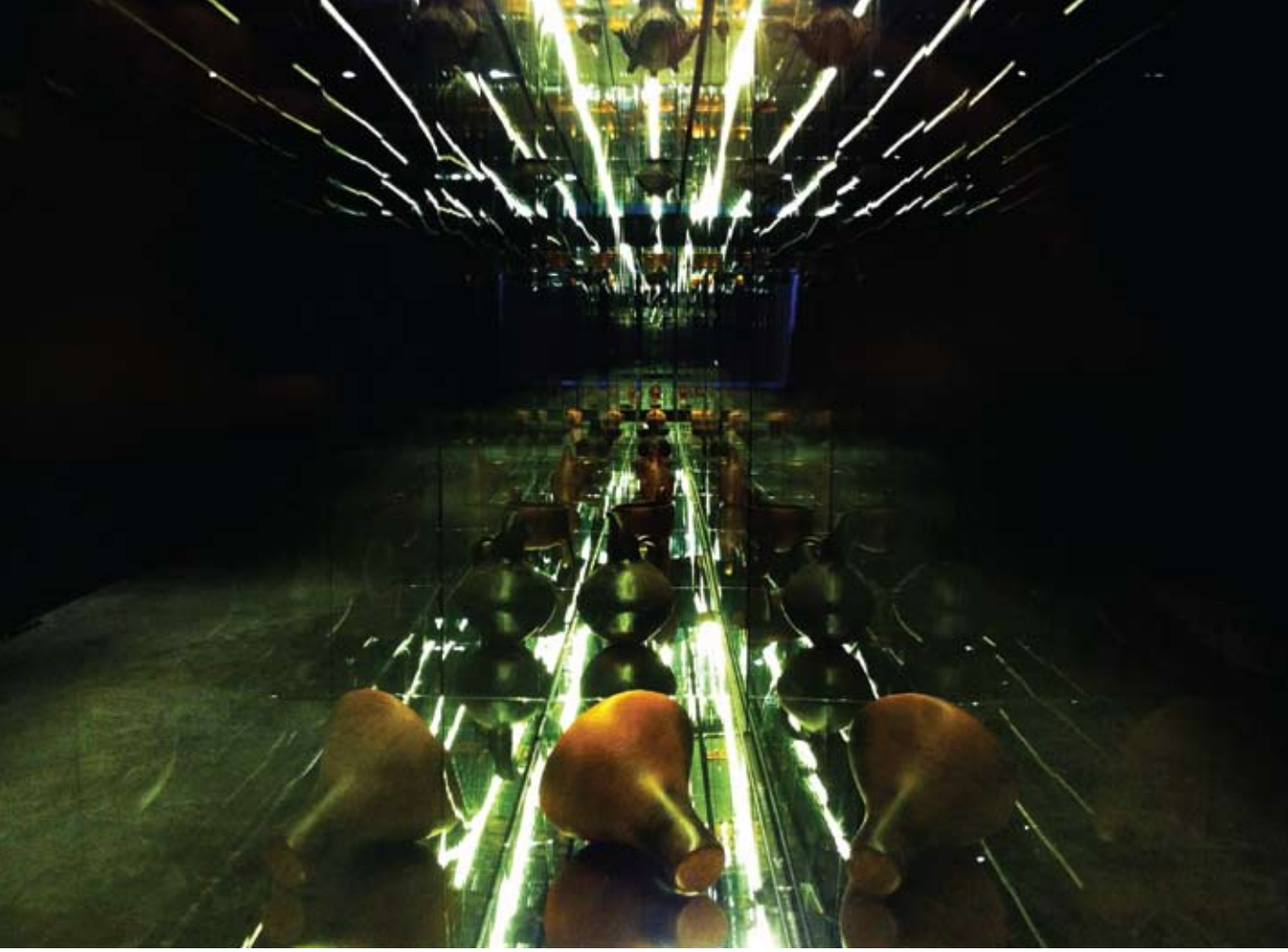
Plaza'dan müze girişine yaklaşırken önünden geçilen kafe bloğunun dış duvarı üzerine ziyaretçiyi karşılaması için bir metin konumlandırıldı. Bu metin ile ziyaretçinin alanla görsel ve mekânsal olarak kurmaya başladığı ilişkiyi duysal düzeyde de kurması, birazdan yaşayacağı deneyime hazırlanması amaçlandı. Uygulama aşamasında revize edildiği haliyle metin şöyle:

Yeşilova Höyüğü Neolitik Yerleşimi MÖ 6.500

Bundan 8.500 yıl önce insanoğlu bu topraklara yerleştiğinde, çevrenizde gördüklerinizin hiçbirisi yoktu. Ne arkanızdaki şehir, ne otoyol, ne de önünüzdeki bu duvar... Saf haliyle doğa vardı sadece, verimli topraklar, akan dereler ve masmavi gökyüzü.

Ancak insanlar çok farklı değildiler. Bizimkine benzer bir sosyal hayatları vardı. Bizler gibi beraber yaşıyor, çalışıyor ve üretiyorlardı. Bu duvarın ardındaydı köyleri, 'evleri'... Çok uzun zaman geçti üzerinden ve onlardan geriye kalan her şey şimdi toprağın altında.

Diğer tarafa geçmeden önce bir an için gözlerinizi kapatın; bastığınız toprak, soluduğunuz hava ve esen rüzgârdan başka bir şey düşünmeyin. Onları duyabiliyorsanız eğer, binlerce yıl uzaktan sesleniyor ve sizi evlerine davet ediyorlar.

Müze giren ziyaretçilerin ana giriş holünde kendi programlarının durumuna göre zemin kattaki toplantı salonuna, üst kattaki sergi salonlarına, kafeye ya da doğrudan zaman yolculuğu hazırlık mekanlarından geçerek “Neolitik Köy”e ulaşabilmeleri sağlandı.

Sergi, ana giriş holünden üst kata uzanan rampa ile başlıyor. Birinci kat tamamen sergi alanlarına ayrılmış durumda. İlerleyen yıllarda kurumun özel müze statüsü elde etmesini takiben orijinal buluntuların sergilenebileceği, müze standartlarını mekânsal olarak sağlayabilecek korunaklı bir tüp oluşturuldu. Bunun dışında tüm sergi alanları, gelecekte farklı küratörlerin farklı ihtiyaçlarına cevap verebilecek kadar esnek bırakıldı. Sergi sonrası ziyaretçilerin kazı alanını gözlemleyebilecekleri bir seyir terası tasarlandı. İlerleyen aşamalarda bu terasın kazı alanının içine doğru bir balkon gibi uzatılması ve kullanıcıların bir rampayla kazının sürdüğü aşmaların seviyesine indirilmeleri öngörüldü. Bu sayede kazı alanının kendisi ve üzerinde sürdürülen arkeolojik aktivite de serginin bir parçası haline getirildi. Gezi sonrası ziyaretçilerin bu kez dış mekandaki rampadan aşağıya inerek tekrar ana giriş holüne dönmeleri planlandı. Yönetim birimleri müze bloğunun ikinci katında müze serbest alanına komşu bir açık ofis şeklinde tasarlandı. Yapıyla her gün ilişki kuracak kazı ekibi için ise ayrı bir giriş holü tasarlandı. Arkeolojik kazı atölyesi çalışmaları için kazı evi içinde yüksek tavanlı geniş ve yarı açık bir mekan tasarlandı. Bu mekanın dış avluya doğrudan ilişki kurabilmesi sağlandı.

Taşıyıcı Sistem, Form ve Malzeme Seçimi

Yapı, betonarme sistemli kısmi bodrum katı hariç tamamen çelik strüktür olarak tasarlandı. Tüm blokların iskeleti geniş H profillerle imal edilen sürekli çerçevelerin (kolon / makas) 6m’lik aks aralıklarında tekrarıyla kurulan taşıyıcı sistemle oluşturuldu.

Yapı blokları için temel kırma çatı formu detaylarından arındırılarak stilize edildi. İki tarafta da dış yüzeyin zeminden çatı mahya hizasına kadar devamlılığı sağlandı. İklim ve coğrafya koşulları dikkate alınarak güney yönündeki yan ve üst cidarlar masif (elyaf takviyeli beton panel), kuzey yönündeki yan ve üst cidarlar ise yarı geçirgen (çok odacıklı polikarbonat levha) olacak şekilde ele alındı. İki kaplama malzemesi de prensip olarak ana taşıyıcı çelik iskelete dışarıdan giydirildi, böylece iç mekanlarda yapısal çelik strüktür görünür kılındı. Her iki yönde de çatının başladığı hizada dışarıdan görülmeyecek bir gizli dere detayı ve vakumlu sifonik tahliye sistemi kullanılarak yağmur suyunun cepheye akması engellendi. Elyaf katkılı beton panellerin boyutları yatayda her aks aralığına (6m. genişlik) bir adet gelecek şekilde planlandı. Yüzey dokusu ve kırmızı rengin seçiminde ise Yeşilova Höyüğü kazısından çıkarılan tarih öncesi buluntuların (keramik) renk ve dokularından esinlenildi.

Yapının malzeme seçimleriyle farklı yönler ile kurduğu bu ikili ilişki prensip olarak başta kurguladığımız geçirgen duvar metaforu gözetilerek planlandı. Kente bakan geçirimsiz kırmızı duvarıyla (elyaf takviyeli beton panel yüzey) iki zaman / mekan arasında bir duvar gibi davranan yapının, iç mekanda diğer yöndeki kazı alanıyla (çok odacıklı polikarbonat levha yüzey) daha muğlak bir ilişki kurması kurgulandı. İç mekanlarda bir müze yapısının gereksinimi olan esnek ve nötr bir his yaratmak adına ağırlıklı olarak beyaz renk kullanıldı. Çelik strüktürün rengi beyaz ve kırmızı renkleriyle kontrast oluşturacak şekilde koyu gri olarak belirlendi.

Yakın çevredeki höyüklerin arasında görsel bir bağ kurulabilmesi için ait oldukları çağın ruhunu en iyi biçimde yansıtan “ateş” seçildi. Hem Yeşilova Höyüğü için hem de Tarih Öncesi Yaşam Müzesi için bir ayırt edici mimari öge olması düşüncesiyle bir “meşale” tasarlandı.

Ödüller

Yeşilova Höyüğü Ziyaretçi Merkezi Projesi, henüz imalat aşamasına geçmeden önce ulusal ve uluslararası ortamda birkaç ödül programında başarı kazandı. Bunlardan ilki 2010 yılında genelde belediyeçilik uygulamaları alanına yönelik düzenlenen **Tarihi Kentler Birliği**'nin "Tarihi ve Kültürel Mirası Koruma ve Uygulamalarını Özendirme Yarışması"nda proje dalında alınan ödül oldu.

Proje 2012 yılında bu kez mimarlık alanında biri ulusal, diğeri uluslararası iki önemli ödül programında finalist olarak yer aldı; 13. Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri kapsamında proje dalında ödül adayı, ve 2012 Dünya Mimarlık Festivali (WAF) Ödülleri kapsamında kültürel projeler dalında finalist oldu. Bu ödüller bir yandan projenin ulusal ve uluslararası düzeyde bilinirliğine katkı sağlarken bir yandan da beklentiyi artırarak mesleki sorumluluğumuzu ağırlaştırdı. Bu noktada aktarılmasını önemli bulduğumuz bir önemli nokta da idarenin (Özellikle dönemin belediye başkanı Sn. Kamil Okyay Sındır'ın) projeyi sahiplenerek her ortamda promosyonuna katkı sağlamasıdır. Bunun en ilginç örneği projeyi Dünya Mimarlık Festivali (WAF) ödüllerine gönderme motivasyonunun bizim tarafımızdan değil, idare tarafından gösterilmiş olması, hatta Sn. Sındır'ın bizimle birlikte Singapur'a gelerek proje sunuşunda salonda hazır bulunmasıdır.

Uygulama Projeleri ve Yapım Süreci

Yarışmanın sonuçlanmasını takiben 2011 yılı Mart ayında Bornova Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğü'yle yapının uygulama projelerinin hazırlanması için sözleşme imzalandı. **scra** Mimarlık Ltd. Şti. ile birlikte yürütülen yaklaşık 1 yıllık bir proje süreci sonunda teslim edilen projeler ve belgelerle idare 2012 yılı Ağustos ayında 5.120 m² kapalı ve 18.000 m² açık alana sahip proje için, yaklaşık 11.550.000 TL keşif bedeliyle yapım ihalesine çıktı. Petek-Aras & Ümsan Ortak girişimi ihaleyi kazandı ve 2012 yılı Kasım ayında yapının temeli atıldı.

İnşaat aşaması boyunca idareye mesleki kontrollük hizmeti verme şansını yakaladık. Bu sayede imalatlarla ilgili müdahaleleri zamanında yapma ve gerekli durumlarda projeler üzerinde revizyon yapabilme fırsatını bulduk. Süreç boyunca bazıları idarenin, bazıları Yeşilova Höyüğü Kazı Başkanlığı'nın çoğu da bizim taleplerimizle imalatlarla ilgili detay ve malzeme değişiklikleri yaptık. İmalat sırasında ortaya çıkan hatalar, öngöremediğimiz durumlar ve projede tam çözilememiş detaylarla ilgili oldukça ciddi bir mesai harcadık. Özellikle yüklenicinin bu büyüklükte ve bu detay seviyesine sahip bir yapının inşaatı için oldukça yetersiz kalan şantiye organizasyonu, yüksek oranda alt yüklenici kullanımı sebebiyle ortaya çıkan iş programı aksaklıkları, şantiyedeki uzman personel eksikliği ve tüm bunlara ek olarak idarenin denetim mekanizmasındaki tecrübesizlik bizi çok yordu. Resmi kanallardan yaptığımız birçok uyarıyla yüklenici / idare / kontrol grubu arasındaki ipler birçok kez gerildi. Bu süreçte Kamu İhale Kanunu'nun getirdiği mali kısıtlarla, idarenin almak istemediği risklerle, yüklenicinin her kalemde kar etme güdüsüyle ve en çok da proje aşamasında yapmış olduğumuz acemiliklerle uğraştık. Şimdi geriye dönüp baktığımızda birçok malzemeyi ve imalat detayını proje aşamasında daha iyi tariflemiş olmamız gerektiğini görüyoruz. Bizim açımızdan bu süreçte edindiğimiz en önemli kazanımın proje aşamasında teknik şartname yazımının ne kadar önemli olduğuna dair aydınlanma olduğunu söyleyebiliriz. Proje oldukça detaylı çizilmiş olmasına rağmen şartnamenin kritik noktalarındaki tarif eksiklikleri yüklenici karşısında elimizi güçsüzleştiren en önemli unsurlardı. Böyle durumlarda başka kalemlerden bazı mimari tavizler vererek maliyet/ imalat kalitesi arasında hassas bir denge tutturmaya uğraştık.

Ancak süreç içinde yaşadığımız bu sıkıntılarla ilgili tüm sorumluluğu da üzerimize almak istemeyiz. Kamu kurumlarının proje hizmeti alma pratiklerine baktığımızda bu çapta bir yapının ihtiyacı olan danışmanlık hizmetlerine (peyzaj, aydınlatma, yangın, sergi, sahne, vs.) kaynak / süre ayrılmadığını; bütün bu hizmetlerin bedellerinin ve sürelerinin mimari proje bedeli ve süresi içinden mimar tarafından karşılandığını hatırlamakta fayda var. Kurumlar tarafından mimari proje bedelinin belirlenmesinde yaşanan bilindik sıkıntılar ise bu yazının konusu değil. Bütün bunların üzerine bir de kurumların oldukça kısa sürelerle sıkıştırılmış proje taleplerini eklersek, proje aşamasında her sorunu öngörmüş ve çözmüş yetkinlikte bir paketle ihaleye çıkılabilmesi gerçekten mucize gibi bir durum. Elbette tüm bu sorunlar bu projeye özel değil, ve biliyoruz ki bu koşullar altında dahi iyi sonuçlar alınabiliyor. Biz de karşılaştığımız olumsuzlukları elimizden geldikince bu motivasyonla aşmaya çalıştık. Başarılı olup olmadığımızı önümüzdeki yıllarda yapının göstereceği performans belirleyecek.

Açılış Sergisi

Yarışma şartnamesinde ya da uygulama projeleri aşamasında yapıdaki sergileme alanları için detaylı bilgi sağlanmamıştı. Sergilenecek buluntuların neler oldukları, kaç adet oldukları, ne büyüklüklerde oldukları ve nasıl bir sergi senaryosu planlandığı ile ilgili bir çalışma da yapılmamıştı. Bunun sebebi yapının sofistike işletme modeliydi. Yapının müze ve sosyal donatılarını içeren bölümlerine ait her türlü işletme sorumluluğu Bornova Belediyesi'ne ait olacak, bu kısımlar belediye tarafından işletilecek, ancak kazı evi kısmı Yeşilova Kazı Başkanlığı'nın sorumluluğunda kalacaktı. Bununla birlikte orijinal eserler Yeşilova Höyüğü'nden ya da çevre höyüklerden bulunmuş olmalarına rağmen aslen İzmir Arkeoloji Müzesi'nin envanterine kayıtlı kalacak, ancak kurumun gelecekte "Özel Müze" statüsünü almasından sonra sergilenmek üzere buraya devredilebileceklerdi. Dolayısıyla hazırlanan projede sergileme düzenine dair bir öngörü yoktu, sergileme alanları boş hacimler olarak planlanmıştı.

Biz mimarlar gündeme getirmesek kimsenin bu konuyla ilgilenmeyeceğini sezerek kazı başkanı Yar. Doç. Dr. Zafer Derin’le de koordinasyon kurup sergi düzeninin tasarımıyla ilgili idareyle iletişime geçtik. Fakat aynı kurum bünyesinde olmasına rağmen işin inşaat sonrasındaki süreciyle başka bir müdürlük olan Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü ilgilenecekti ve henüz o zamana kadar onlarla hiçbir iletişimimiz olmamıştı. Tekrar kendimizi, projeyi ve durumu anlatmak durumundaydık. İdare beklentimizin aksine konuya ilgiyle yaklaştı ve sergi tasarımıyla ilgili çalışma yapılabilmesi için önümüzü açtı. Biz de konunun uzmanlarını davet ettiğimiz bir arama toplantıları serisi düzenledik. Müzecilik ve sergileme alanında uzman Prof. Dr. Ayşen Savaş’ın yönettiği bu toplantılara arkeologları, mimarları, dilbilimcileri, medya sanatçıları, tasarımcıları ve mühendisleri davet ettik. “Küratöryal” ve “Teknik” temalarla gerçekleştirdiğimiz bu toplantılar sonucunda Prof. Dr. Ayşen Savaş tarafından oluşturulan konsept sergi projesini uygulama projesine dönüştürdük ve açılış öncesinde hızlı bir tempoyla uygulanmasını sağladık. Elbette serginin malzemesini de hiç yoktan oluşturmamız gerekiyordu. Sergi için Yar. Doç. Dr. Zafer Derin tarafından seçilen eserlerin İzmir Arkeoloji Müzesi’nde ve Ege Üniversitesi’nde profesyonel olarak fotoğraflanması, sergi için yeni metinler üretilmesi gibi işlerle de doğrudan biz ilgilendik. Eş zamanlı olarak seçilmiş eserlerin ilk etapta sergilenmek üzere replikaları yaptırıldı. Tüm bu yoğun hazırlık sürecinin video ve ses kayıtlarıyla belgelenmesini sağladık. Medya sanatçısı Andreas Treske ve ekibi tarafından kayıt altına alınan toplantılar, seminerler, röportajlar, inşaat gezileri ve diğer tüm hazırlık aşamaları 35 dk.’lık bir belgesel doküman haline geldi.

Orijinal eserlerin yokluğunda metin, fotoğraf ve video ağırlıklı planlanan geçici bir açılış sergisi niteliğindeki bu düzenleme için Prof. Dr. Ayşen Savaş tarafından yazılan ön yazı şöyle:

...amaçlanan, mimari kararların ortaya çıkardığı çizgisel mekanların yapısal özelliklerini vurgulamak, oluşan perspektiflerin kaçış noktalarına doğru küçülen imge ve metinler aracılığı ile mekanın derinliğini sonsuza taşımaktır. “Derinlik” tarihsel geçmişin mekansal temsidir...

...Dolaşımın çizgisel kurgusu tarih katmanlarını tekrar tekrar okutmak amacı ile tasarlanmış, Höyüğün doğasında bulunan çok katmanlılık, üst üste çakışmışlık ve keşfetme olguları, yinelenen yazı ve imgelerle görselleştirilmiştir... Yazıların nesneleştiği sergide, imgelerin ve temsili nesnelerin okunması ön görülmektedir... Temsil ancak nesnenin yokluğunda mümkündür...

“Durumcu Enternasyonal 1960 anısına”

Sergi tasarımıyla paralel olarak, gelecekte müzede görevlendirilmesi düşünülen belediye personelinin müzecilik alanında bilgi sahibi olması amacıyla Ankara, İstanbul ve İzmir kentlerinde farklı tarihlerde aralarında Cer Modern, M.K.E. Sanayi ve Teknoloji Müzesi, Sakıp Sabancı Müzesi ve Sadberk Hanım Müzesi gibi kurumlara yapılan gezileri de barındıran müzecilik seminerleri düzenledik. Müzecilik tarihi, eser sergileme sistemleri, mimari program, müze destek birimleri, sergi kurulumu, eser aydınlatma, eser etiketleme, envanter arşivleme / depolama gibi alt başlıkları barındıran seminer serisi Prof. Dr. Ayşen Savaş tarafından verildi.

Yeni Bir Kurum : Tarih Öncesi Yaşam Müzesi

İnşaat sürecinin sonuna doğru yapının geleceğiyle ilgili biraz da mesleki sorumluluk alanlarımızı aşan başka türlü kaygılar hissetmeye baş-

BORNOVA
BELEDİYESİ

Tarih Öncesi Yaşam Müzesi

olarak şekillendirilecek bir iletişim stratejisinin olması gerektiğini; kurum bünyesinde faaliyet gösterecek kafenin konseptinden, hediyeelik eşya dükkanında satılacak ürünlerin tasarımına varıncaya kadar tüm kararların bir bütünlük içinde alınmasının doğru olduğunu anlattık. Bir kültür odağı yaratmanın yalnızca yapı inşa ederek başarılamayacağını, her şeyiyle yeni bir “kurum” yaratılması gerektiği konusunda idareyi ikna ettik. Vakit kaybetmeden “İyi Şeyler” ekibiyle (Robert Paul McMillen ve Fusun Gençsü) birlikte çalışmaya başladık.

İyi Şeyler ekibi hem bizim için, hem belediye için hem de Yeşilova Höyüğü Kazısı Başkanı Yar. Doç. Dr. Zafer Derin için sürpriz bir öneriyle geldi. Bu zamana kadar kullandığımız “Ziyaretçi Merkezi”, “Yeşilova Höyüğü” gibi tanımların tümünün yerine daha kapsayıcı, daha iddialı bir isim olan “Tarih Öncesi Yaşam Müzesi”ni önerdiler. Yalnızca Yeşilova Höyüğü’ne ya da çevredeki diğer höyüklerle bağımlı olmayan, aksine tüm coğrafyanın “tarih öncesi” kültür katmanlarına referans veren bir “müze” tanımı barındırdığı geniş potansiyel sebebiyle herkes tarafından çok çabuk kabul gördü ve ilk kez açılış günü Sn. Kamil Okay Sındır tarafından dillendirilerek basında yer buldu. Halen bu yeni kurumun iletişim stratejileri üzerine çalışmalarımız devam ediyor.

İsim ve logo bir kurum yaratmak için önemli ancak yeterli değil. Bütün bu süreçte eş zamanlı yürüttüğümüz birkaç işten de bahsetmeliyiz. Müzenin yıl boyu canlı bir çekim merkezi olması için uzun vadeli bir öneri aktivite strateji planı oluşturduk. 1 yıllık süreçte haftalara ve aylara yayılmış çeşitli ölçek ve kapsamdaki aktiviteleri kurgulayan bu planı geliştirme süreci devam ediyor. Aynı şekilde kurumun uzun vadede kişilere bağımlı olmayan sağlam bir yapı haline gelebilmesi için çok önemli bulduğumuz kurum işletme esaslarını tarifleyen kapsamlı bir belgenin oluşturulması işinde son aşamaya geldik.

Son olarak tüm süreç boyunca katkı koyan profesyoneller ve akademisyenlerden oluşan çekirdek bir danışma kurulunun Tarih Öncesi Yaşam Müzesi’nin gelişimini değerlendirmek ve idareye yeni öneriler sunmak üzere periyodik olarak toplanmasını önerdik.

Elbette tüm bu ekstra çalışmaların sonuçları eninde sonunda yapıyı kullanacak olan idarenin konuya nasıl baktığıyla doğrudan ilişkili olacaktır. Ancak biz mesleki anlamda sorumluluğumuzu fazlasıyla yerine getirdiğimizi düşünüyoruz. Bundan sonrası şimdiye kadar oldukça iyi niyetli, öngörülü ve geniş bir bakış açısı oluşturabilmek açısından bizimle koordinasyon içinde çalışan Bornova Belediyesi’ne düşüyor. Umarız adı geçen birçok aktörle birlikte temellerini attığımız bu genç kurum gelecekte daha da gelişerek yakın coğrafyanın önemli kültür odaklarından biri haline gelebilir.

UYGUN İŞLEV İLE YENİDEN KULLANIM:

SORUNLAR, RİSKLER, OLASILIKLAR

Doç. Dr.
Hümeysra Birol Akkurt

Günümüzün kontrol edilemeyen bir hızla gelişen ve genişleyen kentlerinde, mevcut yapı stokunun yeniden kullanımı önemli bir tartışma alanı olarak karşımızdadır. Bu tartışma bir yandan kullanım değerini yitirmiş yapıları konu almakta, öte yandan değişen alan kullanım kararları doğrultusunda yeni işlevler öngörülen yapı ve yapı gruplarını kapsamı içine çekmektedir. Yoğunlukla koruma disiplininin eylem alanı olarak deneyimlenen müdahalelerde öncelik alınan sorgular: yapının mekânsal ve strüktürel potansiyeline uygun işlevin belirlenmesi, öznel niteliğin ve karakterin sürekliliğinin sağlanması, çevre kullanımlarla bütünleşmesi ve yapı-çevre ilişkisinin yeniden kurgulanmasıdır. Ne yazık ki, günümüz uygulamalarının birçoğunda yeni kullanım tercihlerinin mimari girdilerden ayrıştırıldığı, ticari beklentiler doğrultusunda yapının karakteristik öğelerinin değersizleştirildiği, yapı-çevre ilişkilerinin gözetilmediği görülmektedir. Buna karşın, bu alandaki hedeflerin gerçekleşmesinin mümkün olduğunu ortaya koyan başarılı uygulamalar umut vericidir.

Akademik çevrelerde tanımı, müdahale yöntemleri ve riskleri ile uzun süredir tartışılan yeniden işlevlendirme olgusu, uygulama alanındaki etkin gündemi nedeniyle bu dosya kapsamında ele alınmaktadır. Dosyanın temel hedefi, yeniden işlevlendirme olgusunun kuramı üzerine tartışma yaratmaktan öte, farklı uygulamaların deneyimlerini paylaşmak ve böylelikle müdahale alanının sorunlarını, risklerini ve olasılıklarını ortaya koymaktır. Bu hedefle, eylem alanının farklı müdahale derinlikleri üzerinden tartışılmasına imkân sunan İzmir'deki dört uygulama incelenmiştir. Öncelikleri ve müdahale yöntemleri ile geniş bir eylem alanını tanımlayan bu uygulamalar, bir uçta mimari niteliklere minimum müdahalenin öngörüldüğü sağlıklılaştırmayı örneklemekte, diğer uçta ise kütle plastiğini koruyan ancak mekân-hacim dizilimini yeniden kurgulayan kapsamlı bir müdahaleyi yansıtmaktadır.

Dosya kapsamında ilk olarak Dramalılar Köşkü'nün Bornova Kent Arşivi ve Müzesi olarak işlevlendirilmesi ele alınmıştır. Farklı dönemlerde ve farklı kültürel yapıya sahip kullanıcılarla dönüşmüş ve genişlemiş olan Dramalılar Köşkü'nün müze ve sergileme yapısı olarak işlevlendirilmesinde strüktürel güçlendirmeyi esas alan sağlıklılaştırma müdahalesi benimsenmiştir. İzmir Levanten toplumunun konut kültürünü günümüze taşıyan Charnaud Köşkü'nün, çağdaş dokunuşlarla ve konaklama işlevi ile Villa Levant'a dönüşümü, özgün kütle ve cephe kurgusunun sürdürüldüğü, iç mekânın günümüz detayları ile yeniden kurulduğu bir örnek olarak ele alınmıştır. Bir yarışma projesi doğrultusunda inşa edilen ve dönemi kurumsal yapısını temsil eden T.C. Merkez Bankası İzmir Şube Binası'nın Key Otel'e dönüşümü, kütle plastiğinin ve çevre etki değerinin sürdürüldüğü, iç mekânın yeniden örgütlenmesinde özgün atmosferin ve auranın sürekliliğinin öncelik alındığı bir uygulama olarak sunulmuştur. Mimarlar Odası İzmir Şubesi'nin eski Tekel Deposu'nu İzmir Mimarlık Merkezi olarak yeniden kurguladığı uygulama, kütle plastiğinin ve çevre etki değerinin sürdürülmesinin ötesinde, mekânsal işleyiş anlayışının korunarak mekân-hacim diziliminin yeniden kurgulanmasının mümkün olabileceğini ortaya koyan bir örnek olarak dosyadaki yerini almıştır. Farklı müdahaleleri ele alan dosyanın son örnekleme, tescil kaydı bulunmamakla birlikte dönemi mimari yaklaşımını temsil eden ve yapıım teknolojisi ile ödül kazanmış olan Austro Türk Tütün İşleme ve Depolama Binaları'nın tüm mimari niteliklerinin yeniden kurgulanarak ofis yapısına dönüşümünü konu almaktadır.

01

BORNOVA KENT ARŞİVİ VE MÜZESİ

DRAMALILAR KÖŞKÜ

Benimsenen sağıklaştırma müdahalesinde yapıların öznel değerlerinin ve sergilenen eserlerin bir arada deneyimlenmesi hedeflenmiştir

Hümevra Birol Akkurt

Tarihin farklı dönemlerinde İzmir kentinin önemli yerleşimlerinden biri olan Bornova, 18. yüzyıla dek kırsal nitelik gösteren bir köy iken 19.yüzyılda kentin farklı dini ve etnik grupları tarafından yaşam alanı olarak tercih gören bir perifer yerleşim haline gelmiştir. Rum ve Müslüman tebaanın yanı sıra Levanten topluluğun da ana yaşam alanlarından biri olan yerleşim, büyük çoğunluğu 19. yüzyıl sonunda inşa edilmiş büyük ölçekli konutları ile bu dönemin zengin toplumsal yaşamını günümüze taşımaktadır. Günümüz Bornova yerleşiminin merkezinde ve Bornova Meydanı çeperinde konumlanan Dramalılar Köşkü, yapım tarihi ve yaptıranın kimliği net olarak bilinmemekle birlikte, Bornova yerleşiminin nitelikli tarihi köşkleri arasında yerini almıştır.

02

- 01/ Ana avlunun günümüz kurgusu (Bornova Belediyesi Arşivi)
 02/ Dramalı ailesi, 1940'lar
 03/ 20.yüzyılın son çeyreğinde Dramalılar Köşkü'nün görünümü
 (İzmir 1 no'lu Koruma Kurulu arşivi)
 04/ Koruma uygulaması öncesi Parsel kullanımı (Dor Yapı arşivi)

04

Birden çok yapıyı barındıran konut kompleksinin yapım tarihi net olarak bilinmemektedir. Ancak, parselde yer alan yapıların mimari dil ve yapım sistemleri, 19. yüzyılda inşa edildiklerine yönelik ipuçları taşımaktadır. Bununla birlikte, parsel içindeki yapılarda gözlenen farklı üslup ve detaylar, konut kompleksinin farklı dönemlerde, döneminin mekân - cephe organizasyon ilkelerini ve yapım sistemini benimseyerek üretilmiş yapılarla genişlediğini düşündürmektedir. Konutun ilk kullanıcısına dair bilgi bulunmamakla birlikte, 20. yüzyılın başlarında Rum bir aile tarafından kullanıldığı, 1920 tarihinde Dramalı ailesi tarafından satın alındığı bilinmektedir. Dramalı ailesinin yapıyı sahiplenmesi ve yerleşimdeki toplumsal rolü, gerek kullanım sürecinde

gerekse günümüzde yapının Dramalı Köşkü olarak anılmasına neden olmuştur. 2.452 metrekarelik bir alana oturan konut parseli, birbirine bağlantılı iki ana avlu ve bunları çevreleyen yapılardan oluşmaktadır. Yüksek masif duvarlarla çevrelenmiş olan parsel içinde, konut kullanımını destekleyen selamlık, hamam, müstemilat, hizmetli konutu ve ahır yapıları yer almaktadır. Parselin batı yönünden giriş alan ana avlu, selamlık, Köşk yapısı, Hamam ve ahırlar ile çevrelenmiştir. Parselin kuzeyinde oluşturulan ve kuzey cephesinden ikincil giriş alan avlu, servis kullanımına hizmet vermektedir. Ana konutun arka cephesi üzerinden yöneldiği ve odağında nitelikli bir kuyunun yer aldığı bu avlu, Mutfak ve müstemilat yapıları ile çevrelenmiştir.

05

Kompleksin odağında yer alan Köşk yapısı, açık sofalı kurguda inşa edilmiş, kullanım sürecinde ve farklı kullanıcıların öngörüsü doğrultusunda sofası kapatılarak bugünkü görünümüne ulaşmıştır. Konutun dış sofalı kurgusu ve ana avlunun girişinde yer alan Selamlık yapısının varlığı, ilk kullanıcının Müslüman bir aile olduğuna işaret etmektedir. Öte yandan Hamam yapısının mimari dili 19. yüzyıl sonunda tüm İzmir’de etkin olan Batılı mimarinin izlerini taşımaktadır.

20. yüzyılın son çeyreğine dek bütüncül yapısını koruyan Dramalılar Köşkü, toplumsal yaşam ve aile düzenindeki değişimler, ekonomik gücün zayıflaması, kullanıcı ve hizmetli grubunun sayıca azalması gibi etkenler doğrultusunda bazı farklı kullanımlara da hizmet vermiştir. Bu kapsamda yapının ana avlusu yeniden düzenlenmiş, Hamam ve Ahır bölümü Köşk yapısından bahçe duvarı ile ayrılmış ve böylelikle Hamam yapısı halka açılarak ticari kullanım kazanmıştır. Öte yandan, ana avlunun bir dönem otopark olarak kullanıldığı bilinmektedir.

2000’lerin başında Bornova Belediyesi tarafından kamulaştırılan Dramalılar Köşkü, merkezi konumu, geniş avluları, parçalı yapı kurgusu ve yapıların mimari potansiyelleri nedeniyle, kent arşivi ve müze olarak yeniden işlevlendirilmiştir. Yapı kompleksi, 2009 tarihinde hazırlanan restorasyon projesi ve 2010- 2012 tarihleri arasında gerçekleştirilen restorasyon uygulaması sonucunda, 3 Kasım 2012 tarihinde Bornova Kent Arşivi ve Müzesi olarak yeniden kullanıma açılmıştır.

Dor Yapı bünyesinde, koruma uzmanı mimar Cem Bilginperk tarafından gerçekleştirilen restorasyon projesi, öngördüğü sağlıklılaştırma müdahalesinde farklı dönemlerin izlerini bir arada tutmayı ve yapıların fiziksel iyileştirilmesine öncelik vermeyi esas almıştır. Yapılan tespit ve analizlerde, eleman ve malzeme kaybı, strüktürel bozulma, nitelsiz ek gibi koruma sorunları belirlenmiştir. Bununla birlikte, kompleksin farklı ölçekler, nitelikler ve dolayısı ile farklı mimari potansiyeller barındıran mekanlarında herhangi bir ek yada genişleme önerilmemiştir.

07

Yenileme Projesi: Dor Yapı- Cem Bilginperk

Tasarım Ekibi: Cem Bilginperk-Mimar-Restorasyon Uzm.,
Gülgün Uğurel -Y.Mimar-Restorasyon Uzm.,
Gözde Delan -Y.Mimar- Restorasyon Uzm.,
İlay Ayhan - Restorasyon Teknikeri

İşveren: Bornova Belediyesi

Yapımcı: Piramit İnşaat

Yapım Tarihi: 2010-2012

Yeni Kullanım: Kent Arşivi ve Müze Yapısı

Özgün Yapı İnşa Tarihi: 19. yüzyıl

Özgün Kullanım: Konut

08

- 05/ Parsel kullanımı- günümüz (Dor Yapı arşivi)
- 06/ Dramalılar Köşkü (Bornova Belediyesi Arşivi)
- 07/ Dramalılar Köşkü- sofa mekânı (H.Birol Akkurt arşivi)
- 08/ Hamam Yapısı (H.Birol Akkurt arşivi)
- 09/ Hamam Yapısı, iç mekân (Bornova Belediyesi Arşivi)
- 10/ Mutfak Yapısı, iç mekân (Bornova Belediyesi Arşivi)

10

Restorasyon uygulamasında esas alınan sağlıklılaştırma müdahalesi kapsamında, strüktürel güçlendirme, cephe temizliği, yitirilen elemanların tamamlanması, ahşap döşeme ve doğramaların özgün detaya uygun yeniden üretimi gerçekleştirilmiştir. Öte yandan, büyük ölçüde yıkılmış olan ahır yapısı, özgün kütlesi ve tek hacimli mekânsal kurgusu esas alınarak, çağdaş malzeme ile yenilenmiştir.

Dramalılar Köşkü'nün yeniden işlevlendirilmesinde benimsenen yaklaşım, bir yandan yapıların özel değerlerinin öte yandan bu mekânlarda sergilenen sanat eserlerinin deneyimlenmesidir. Bu doğrultuda Köşk yapısı ana sergileme mekânı olarak kullanılmakta, Hamam ve Mutfak yapılarında dönemin mekân kurgusu ve kullanımı sergilenmekte, Ahır yapısı kafeterya olarak hizmet vermekte, Müştemilât yapısı ise idari birim olarak kullanılmaktadır.

Bornova yerleşiminin günümüze ulaşan tarihi konut örneklerinden biri olan Dramalılar Köşkü, yerleşimde sıklıkla görülen tarihi Levanten konutlarından farklılaşan mimari dili ile göze çarpmaktadır. Yapı kompleksi, mimari niteliklerinin yanı sıra konumu, kullanıcısı ve kısa bir dönem de olsa toplumsal kullanımı ile anı değerine ve çevre etki değerine de sahiptir. Dramalılar Köşkü'nün kültürel bir kullanım ile yeniden işlevlendirilmesi, tarihi yapının potansiyeline uygun kullanı-

mı ve gerçekleştirilen başarılı koruma uygulaması nedeni ile mimari koruma alanında iki önemli ödüle layık bulunmuştur. Bunlar, Tarihi Kentler Birliği tarafından uygulama dalında verilen 2013-Yerel Koruma Ödülü ve İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen Tarihe Saygı Yerel Koruma Ödülleri-2013 kapsamında Esaslı Onarım Ödülü'dür. Gerçekleştirilen müdahalenin yapının özgün niteliklerinin sürekliliğini sağlaması, yapıya yüklenen yeni kullanımın özgün mekânsal kurgu ile örtüşmesi, özgün kurgu ile korunmuş olan mekânların dönemin konut yaşamından farklı kesitler sunması ve yapının özgün sistem ve malzeme kullanılarak sağlıklılaştırılması söz konusu ödüllerin temel gerekçeleridir.

Sahip olduğu kültürel değerlerine öncelik veren bir yaklaşım ile yeniden işlevlendirilen Dramalılar Köşkü, dönemi mimarisinin deneyimlenmesine imkan vermenin ötesinde, arşiv mekanları ile kentin toplumsal ve fiziksel tarihine ilgi duyan araştırmacılara, yerleşim tarihini aktaran sabit sergisi ve çağdaş sanat örneklerini izleme imkanı sunan süreli sergileri ile kentin kültürel ortamına sunulan başarılı bir koruma uygulamasıdır. Öte yandan, tarihi yapının yeni kullanımı ile Bornova ve İzmir kültürel ortamına dahil olması, yapının sahip olduğu anı ve çevresel etki değerlerini güçlendiren bir müdahale olarak önemlidir.

01

VİLLA LEVANT

CHARNAUD KONUTU

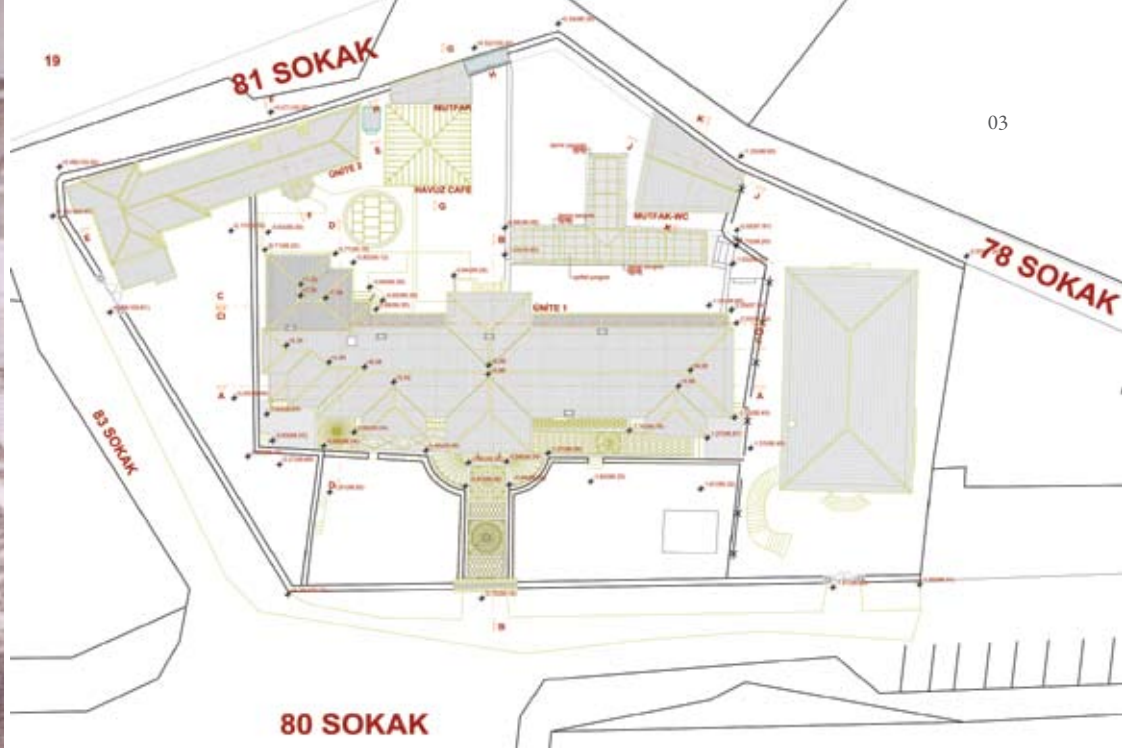
Tarihi Levanten konutu, özgün mimari kurgunun ve bugünün müdahaleleri ile bir aradalığı sağlanarak yeni kullanıma uygun biçimde dönüştürülmüştür

Hümeysra Birol Akkurt

*Meslek insanı olarak bu projede iddiamız, bu topraklarda oluşmuş olan Levant kültürünün mekan üzerinden aktarımını sağlamaktır. S.S.**

17. yüzyıldan itibaren İzmir kenti ticari ve toplumsal yaşamının önemli bir parçası olan Levantenler, Buca, Seydiköy, Bornova gibi İzmir'in perifer yerleşimlerinde kültürel ortamlarının, öznel beğenilerinin ve yaşam biçimlerinin mekansal temsili olan konutlar inşa etmişlerdir. İzmir Levanten toplumunun büyük çoğunluğu 1920-1950 sürecinde farklı nedenlerle yaşam alanlarını terk etmiş olsa da, günümüze dek varlığını sürdürebilen az sayıdaki Levanten konutu dönemi barınma kültürünü bugüne taşımaktadır. Charnaud Köşkü olarak bilinen yapı, Bornova tarihi konut alanı içinde yer alan ve hizmet verdiği Batılı ailelerin barınma anlayışını bugüne aktaran nitelikli bir Levanten konutudur.¹

* Salih Seymen. Bu yazı, yazarın Charnaud Köşkü yenileme projesi ve uygulamasının mimari müellifi olan Salih Seymen ile Şubat 2014'te gerçekleştirdiği röportaj üzerinden derlenmiştir

02

- 01/ Yapının arka cephesi. (Fotoğraf: Mehmet Yasa)
 02/ Charnaud ailesi ve Phyllis Charnaud Evi, 1920'ler. (Calcas,Evelyn. 1983. Gateways To The Past, Houses and Gardens of Old Bornova, İzmir.)
 03/ Uygulama sonrası parselin kullanımı. (Restorasyon projesi- Seymen Mimarlık arşivi)
 04/ Yapının giriş cephesi. (Fotoğraf: Mehmet Yasa)

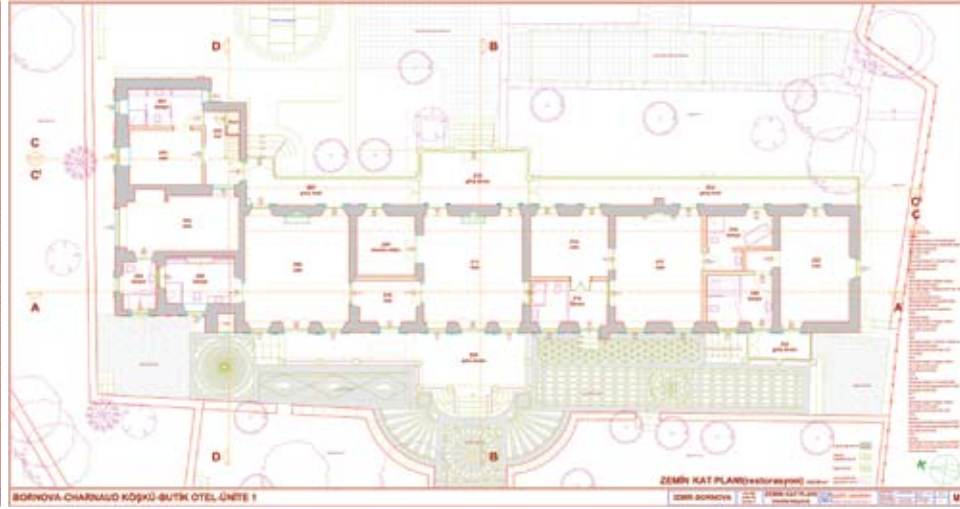
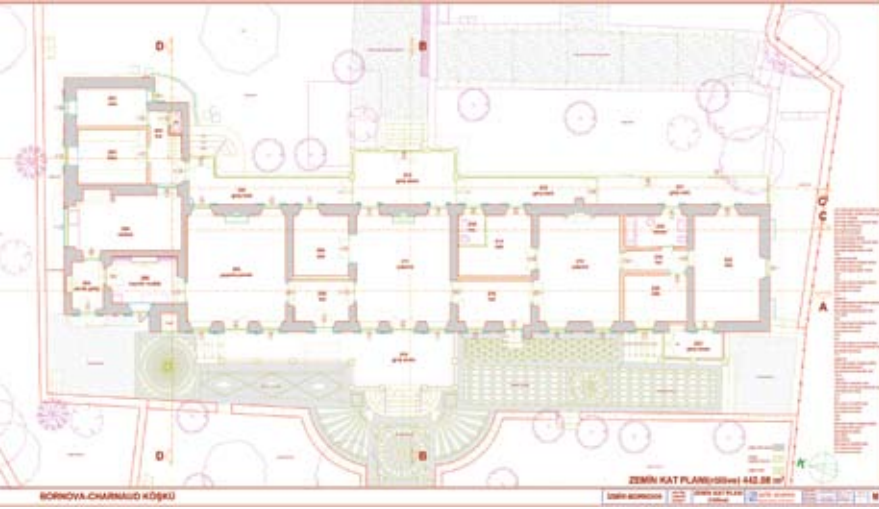
Yapı parselindeki Rodos işi zemin kaplamalarında yer alan bilgiye dayanarak konutun yapım tarihinin 1831 olduğu düşünülmektedir. İlk kullanıcısının Zipcy ailesi olduğu bilinen konut, 1919 yılında Fransız asıllı Harold Charnaud mülkiyetine geçmiş ve 20. yüzyılın ortalarına dek bu aileye hizmet vermiştir. 1950-60 döneminde yeni bir mülkiyet değişimi gerçekleşmiş, konut ve parseli Amerikan asıllı Clarke ailesine satılmıştır. Uzun bir dönem Clarke ailesine konut olarak hizmet veren yapı, 2009-2010'da konaklama yapısı olarak yenilenmek üzere İsmail Akçura tarafından satın alınmıştır. Yaklaşık 3000m²'lik bir parselde konumlanan yapı, Bornova'da yer alan diğer Levanten konutlarından farklı olarak, lineer kurguda ve tek katlı olarak inşa edilmiştir. Önceleri yazlık bir konut olarak kurgulanan yapı, kullanım sürecinde gerçekleşen bir dizi müdahale ile bugünkü form ve mekân kurgusuna ulaşmıştır. Charnaud Konutu, dönemin Levanten konutlarında sıklıkla rastlanan koloniyel tarzı, Tuscan kolon dizileri ve iç mekân organizasyonu ile özgün niteliklerini günümüze yansıtmaktadır. Konut 70'li yılların başında kültür varlığı olarak tescillenmiştir ve Bornova kentsel sit sınırı içinde bulunmaktadır.

Mülk sahibi tarihe ve eski esere önem veren biri. Birkaç kazıya finansör, ciddi bir koleksiyoner ve aynı zamanda geniş bir otel zincirine sahip. Öte yandan, günümüzde tarihi yapılar ciddi bir prestij unsuru. Tüm bunlar bir araya geldiğinde Charnaud Köşkü'nün bu tikel otel olarak dönüşümünün tesadüf olmadığını görebiliriz. S.S.

Yapının konaklama yapısı olarak yeniden düzenlenmesi, mülk sahibinin talebi doğrultusunda belirlenmiştir. Bununla birlikte, gerek özgün kurgusu, gerekse dönem müdahaleleri sonucu oluşan mekansal potansiyeli, tarihi konutun yeni kullanıma uygun biçimde dönüşümüne imkan vermiştir. Parsel bütününde ana konut ve müştemilat yapıları konaklama birimleri olarak yeniden düzenlenmiş, arka bahçede yer alan sarnıç algılanabilir hale getirilmiş ve kamelya elemanı bir koruma örtüsü ile ilişkilendirilerek yemek mekanına dönüştürülmüştür.

Eski eserlerde fonksiyon dönüşümü demek, mal sahibinin problemi size satması demek. Bu durumda müellif problem çözücüdür. Yapının size aktardığı birçok bilgiyi, yaşanmışlıkları kaybetmeden, yeni kullanımla bütünleşecek biçimde koruyarak sürekliliğini sağlayacaksınız. S.S.

Müellif, koruma müdahalesinde esas aldıkları yaklaşımı, "tarihi konutun özgün kurgusunu bozmadan, bugünün müdahalesini de hissettirerek yeni kullanıma uygun biçimde dönüştürmek" şeklinde tanımlamaktadır. Gerçekleştirilen restorasyon uygulamasında iki temel müdahale grubu göze çarpmaktadır. Bunlar, tescilli yapının sağlıklılaştırılmasına yönelik müdahaleler ve yeni kullanım gereği oluşturulan bugüne ait dokunuşlardır.

Charnaud konutu, yığma taş ve ahşap karkas sistemin bir aradalığının gözlemlendiği karma sistem ile oluşturulmuştur. Yapının duvarları kırıktık siva ile kaplanmış, döşeme yüzeyleri ve üst yapı ahşap konstrüksiyon ile oluşturulmuştur. Özgün ahşap karkas sistemde kestane ve meşe malzeme kullanılmış, bu elemanlar bir çeşit bezir yapı ile kaplanarak koruyucu tabaka oluşturulmuştur. Konutun nitelikli inşaat tekniği ve malzemesinin yanısıra sürekli bakım ve onarım görmesi, yapıda ciddi bir strüktürel sorun olmamasının temel nedenidir. Bununla birlikte, çatı ve çatı ile bağlantılı bölümlerde nem kaynaklı bozulma tespit edilmiş, problemliler özgün sistem ve malzeme kullanılarak yenilenmiştir.

Yapının yeni kullanıma uygun olarak düzenlenmesindeki ana karar, dönem ekleri sonucu ortaya çıkan arka holün ana sirkülasyon olarak kabulü ve yapıda kurgulanan yaşamın doğu bahçesine yönelimidir. Bu doğrultuda arka hole açılan ana mekanlar korunmuş, yapının batı çeperinde yer alan ikincil mekanlar konaklama kullanımı kapsamında ihtiyaç duyulan ıslak hacimler olarak düzenlenmiştir. Oluşturulan ıslak hacimlerde orijinal elemanlar ve mekânın özgün algısı korunmuş, işlevin gerektirdiği ekler çağdaş malzeme ve teknik detay üretimi ile çözülmüştür. Oda hacmi içinde üretilen ıslak mekânların şeffaf bir prizma olarak kurgulanması, özgün mekânın algısını engellemek ve bugünün müdahalesini net biçimde okutmaktadır. Öte yandan, mekânsal anlamda oluşturulan ekler, koruma disiplininin önemle üzerinde durduğu geri dönüştürülebilirlik ilkesi doğrultusunda kurgulanmıştır. Yapının depo mekânlarını barındıran bodrum katı ise gerekli görülen sağlıklaştırma müdahaleleri sonrası şarap içme ve satış mekânları olarak düzenlenmiştir.

Peyzajda yapılan müdahaleler oldukça yalın: Rodos işlerini ve yeşil dokuyu algılatarak, abartısız bir aydınlatma; gün yüzüne çıkarılan bir sarnıç; 100 yıllık bir yapıyı teknolojisini yansıttığı için korunan bir kamelya.. S.S.

Yeniden kullanım müdahalesi kapsamında, parselde yer alan müstemilat, kamelya ve sarnıç yapılarında da kapsamlı onarımlar gerçekleştirilmiştir. Söz konusu müdahalelerden en etkileyici olanı arka bahçede konumlanan sarnıçtır. Koruma uygulamasına yönelik temizlik çalışmasında, arka bahçedeki çiçek tarhının altında bir sarnıç tespit edilmiştir. Sarnıcın duvar örgüsü ve kemerli yapıyı konutun inşasından erken bir dönemi referans vermektedir. Sarnıçla ilişkili olarak tespit edilen çark ve su dağıtım sistemi, dolaplı kuyu niteliği olan bu yapının kendi parselinin yanı sıra çevre yapılara da su dağıttığını ortaya koymaktadır. Müdahale kapsamında sarnıç temizlenerek sağlıklılaştırılmış, iç mekân aydınlatılmış, bahçe ile aynı kotta oluşturulan bir cam örtü ile kapatılmış ve peyzaj düzenlemesi kapsamında kullanıcıların tarihi sarnıcı algılaması sağlanmıştır. Parselde öne çıkan bir diğer mimari eleman, yemek mekânı olarak düzenlenen kamelyadır. Döneminin yarı açık mekan geleneğini ve teknolojisini günümüze yansıtan, el yapımı demir konstrüksiyon kamelya elemanı üzerine kaldırılabilir bir cam örtü yerleştirilmiştir. Bir nevi koruma örtüsü olarak tasarlanan bu eleman, kışın konforlu bir iç mekân sunmakta yazın ise kaldırılarak özgün yarı açık mekân kurgusunu deneyimletme imkanı sağlamaktadır. Ana yapının kuzeydoğusunda yer alan müstemilat yapısında da sağlıklaştırma uygulaması gerçekleştirilmiş ve konaklama birimleri olarak düzenlenmiştir. Peyzaj düzenlemelerinde esas alınan yaklaşım özgün kurgunun yalın biçimde yeniden oluşturulmasıdır. Bu

10

- 05/ Uygulama öncesi zemin kat planı.
(Rölöve projesi- Seymen Mimarlık arşivi)
- 06/ Uygulama sonrası zemin kat planı.
(Restorasyon projesi- Seymen Mimarlık arşivi)
- 07/ Oda ve ıslak hacim biriminin organizasyonu.
(Fotoğraf: Mehmet Yasa)
- 08/ Oda ve ıslak hacim biriminin organizasyonu.
(Fotoğraf: Mehmet Yasa)
- 09/ Sarnıç. (fotoğraf: Mehmet Yasa)
- 10/ Tarihi kamelya elemanı ve koruma örtüsü.
(Fotoğraf: Mehmet Yasa)
- 11/ Ön bahçede yer alan Rodos işi zemin kaplamaları.
(Fotoğraf: Zeren Yasa)

doğrultuda bahçe duvarları temizlenmiş ve kısmen tamamlanmış, özgün bahçe düzeni araştırılarak yeniden oluşturulmuş, parsel girişinde yer alan Rodos işi zemin kaplamaları onarılmıştır.

Seymen ofisi tarafından gerçekleştirilen müdahale, tarihi yapının mekân, malzeme ve yapım tekniğine ilişkin niteliklerinin korunması; özgün yapı- parsel ilişkisinin sürdürülmesi; yeni işlev gereği gerçekleştirilen müdahalelerin orijinal mekân kurgusunun okunmasına engel teşkil etmemesi, ayırt edilebilir olması ve geri dönüşebilir anlayışla gerçekleşmesi nedeniyle başarılı bir koruma uygulamasıdır. Bu olumlu koruma yaklaşımı neticesinde, gerçekleştirilen yenileme uygulaması, İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen Tarihe Saygı Yerel Koruma Ödülleri-2013 kapsamında Esaslı Onarım Ödülü'ne değer bulunmuştur. Uygulamanın bir diğer olumlu yanı, koruma disiplininde esas olan proje-uygulama-kullanım sürecinin sürekliliğini sağlamasıdır. Charnaud köşkünün Villa Levant'a dönüşümündeki esas başarı, yapının aktardığı bilgilerin sürekli kılınması ve olabildiğince geniş bir kitle tarafından algılanması ile mümkün olacaktır.

Yenileme Projesi: Seymen Mimarlık Ofisi
Mimari Proje: Salih Seymen, Aytül Yaşarol, Tutku Süren, Kübranur Kesepara, Tuğçe Tezel
Mekanik Tesisat Projesi: Kocaova Teknik Tesisat Mühendislik- Taner Kocaova
Elektrik Tesisat Projesi: Temütaş Elektrik Makine Tesisat Mühendislik ve Ticaret A.Ş.-Faruk Çakarel
İşveren: Akçura Holding
Yapımcı: Akçura Holding
Yapım Tarihi: 2010-2013
Yeni Kullanım: Konaklama Yapısı
Özgün Yapı İnşa Tarihi: 1831
Özgün Kullanım: Konut

01

KEY OTEL

T.C. MERKEZ BANKASI İZMİR ŞUBE BİNASI

Uygulama ile hedeflenen, orijinal tasarımın içinde bulunduğu dönemin ve merkezin temsiliyetinin iç mekan organizasyonu ile yeniden üretimidir

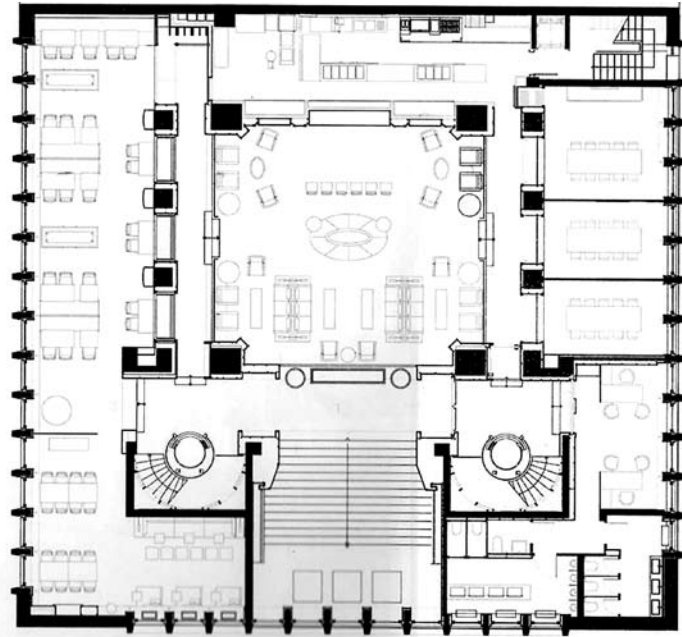
Hümevra Birol Akkurt

Türkiye mimarlık ortamında 1930'lardan itibaren düzenlenen yarışmalar ile projeler üretilmekte, bu üretimin seçimi, seçilenin niteliği ve en önemlisi sürecin mesleğe katkısı sorgulanmaktadır. Mimarlık yarışmalarının dönüştürücü bir güç olarak yeninin yeniden arandığı ortamlar olarak tanımlanmasına karşın¹, Erken Cumhuriyet döneminde düzenlenen yarışmalarda yeni arayışının yanı sıra yabancı mimarların öncelik alındığı meslek ortamında Türk mimarının kendini ispat çabası da görülmektedir. 1950'lerin sonlarına dek düzenlenen yarışmalar bir yandan resmi ideoloji ve mimarının üretimi arasındaki ilişkiyi kurmuş, öte yandan modern'in dolayısıyla yeni'nin deneyimlendiği bir ortam sağlamıştır.²

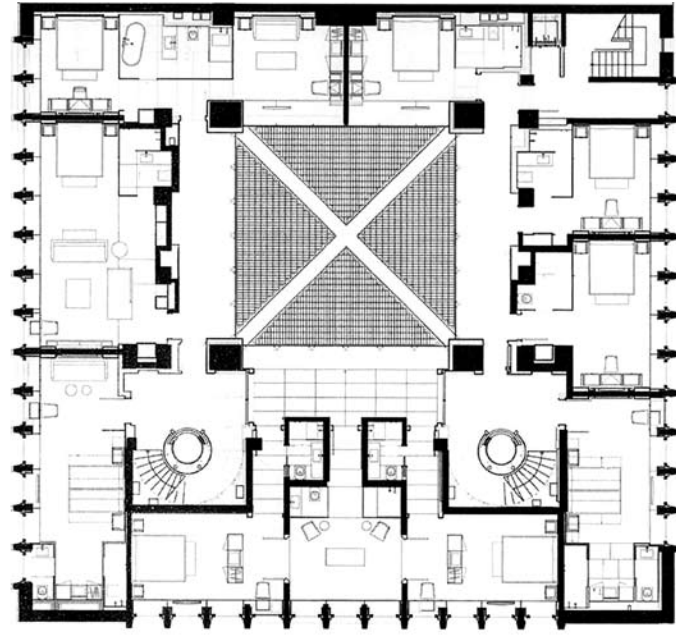
1 Gri Eleştiri Yazıları Grubu, 1997. "Eleştirinin Eleştirisi", Mimarlık, sayı:273, s.48

2 Sayar, Yasemin. 2004. "Türkiye'de Mimari Proje Yarışmaları 1930-2000: Bir Değerlendirme", Mimarlık, sayı:320 s.29-36.

- 01/ Key Otel (H.Birol Akkurt arşivi)
 02/ Giriş saçağı (Makomim arşivi)
 03/ Yenileme uygulaması öncesi görünüm (Makomim arşivi)
 04/ Key Otel- Zemin kat planı (Ege Mimarlık, 2012, sayı:180, s.42)
 05/ Key Otel- İkinci ve Üçüncü kat planı (Ege Mimarlık, 2012, sayı:180, s.43)

04

05

T.C. Merkez Bankası İzmir Şube Binası, tanımlanan bu ortamda, 1950 yılında düzenlenen yarışmada ödül alan ve Doğan Tekeli, Ergun Unaran, Orhan Bolak ekibinin imzasını taşıyan proje doğrultusunda inşa edilmiştir. Yapı, kentte yarışma ile elde edilen az sayıdaki kamu yapısından biri olmanın ötesinde, II. Ulusal Mimarlık üslubundan Uluslararası Stil'e geçişi temsil eden en belirgin örnektir. Kapalı orta boşluk etrafında örgütlenen plan şeması, kübik kütlesi, rasyonel cephe kurgusu ile dönemi banka yapılarında sıklıkla kullanılan yalın modernist dili temsil eden yapı, 1980'lerde korunması gerekli kültür varlığı olarak tescillenmiştir.

Kentin önemli kurumsal yapılarından olan Merkez Bankası İzmir Şubesinin kapatılmasının ardından yapının mülkiyeti öncelikle Tarihbank'a, 80'lerde Tarihbank'ın kapatılması sonrası ise Milli Emlak Dairesi'ne geçmiştir. Uzun süre kullanım dışı kalan yapı, 2000'li yılların başında Öztur Turizm A.Ş. tarafından satın alınmıştır. Yapının yeniden işlevlendirilmesi tartışmalarında öncelikle ofis ve konaklama kullanımları sorgulanmış, konum, mimari nitelik ve ticari beklentiler doğrultusunda kent oteli olarak yenilenmesine karar verilmiştir.

Kent bütününde farklı kullanıcılar için farklı konaklama modellerinin yaratılması gerekliliği, tasarlanan otelin kullanıcı profiline belirlenmesini zorunlu kılmıştır. Bu kapsamda, yapının konumu, özgün kullanımı ve mimari dili göz önünde tutularak, ağırlıklı olarak iş çevresine hizmet veren bir otel hedeflenmiştir. Bu hedef, beyaz yakalılar olarak tanımlanan kullanıcı grubunun talep ettiği yüksek konfor ve teknik alt yapının oluşturulmasını zorunlu kılmıştır. Bu doğrultuda Merkez Bankası İzmir Şube Binasının, yüksek konfor imkânı sunan, bakımı ve hijyeni kolaylıkla sağlanan, çağdaş detay ve malzeme ile üretilmiş bir kent oteli olarak yenilenmesi hedeflenmiştir.

Tescilli yapının işlev değiştirilerek yeniden kurgulanması MAKOMİM Ltd. Şti tarafından üstlenilmiştir. Tasarım ofisinin yenileme projesinde öncelik aldığı husus, 1950'li yılların ürünü olan özgün, modernist kabuğun mekânsal kurgusu zedelenmeden ve orijinal nitelikleri gözetilerek yeni fonksiyonuna kavuşturulmasıdır. Yapının özgün kurgusunda mekânı örgütleyen orta boşluk, yeni kullanımda da odak alınmıştır. Giriş holünden anıtsal bir merdivenle ulaşılan giriş katında ortak kullanım ve eğitim alanlarının yer aldığı bu yeni kurguda, toplantı mekânları ve restaurant ile çevrelenen orta alan lobi olarak düzenlenmiştir.

06a

06b

06

Yenileme Projesi: Makomim Ltd.Şti
Tasarım Ekibi: Derya Akdurak- Mimar
 Liane Bencuya- Mimar
İşveren: Öztur Turizm A.Ş.
Yapımcı: Öztur İnşaat
Yapım Tarihi: 2007-2011
Yeni Kullanım: Konaklama Yapısı
Özgün Tasarım: Doğan Tekeli,
 Ergun Unaran, Orhan Bolak
Yapım Tarihi: 1950
Özgün Kullanım: Banka Yapısı

07

08

06/ Orta boşlukta konumlanan lobi mekanı (Makomim arşivi)

06a/ Orta boşluğun üst örtüsü (Makomim arşivi), 06b/ Orta boşluğun kütle sonlanışı (Makomim arşivi)

07/ Konaklama birimi (Makomim arşivi)

08/ Orijinal projeye dayanarak üretilen tırabzan detayı (H.Birol Akkurt arşivi)

Yapının konaklama katlarına hizmet veren ikinci ve üçüncü katları, orta boşluğu çevreleyen sirkülasyon holü ve kütle çeperlerine yerleştirilmiş konaklama birimlerinden oluşmaktadır. Oluşturulan kurguda her bir katta farklı ölçek ve iç mekan düzenlemelerine sahip dokuz adet konaklama birimi yer almıştır. Cephe yüzeyinden geri çekilerek ve şeffaf bir yüzey oluşturularak kütle bütününden koparılmış olan çatı katı, spor salonunu da içine alan ortak kullanım alanlarına hizmet vermektedir. Yapının kasa daireleri olarak tasarlanmış bodrum katında yer alan toplantı salonu, orta boşluğun izdüşümünde konumlandırılmıştır.

Yenileme projesinde öncelik alınan bir diğer husus, özgün tasarımın dokusal ve formlar yapısının yeni kullanımın gereklilikleri ve konfor koşulları doğrultusunda yorumlanmasıdır. Bu doğrultuda bir yandan mevcut özgün nitelikler korunmuş, öte yandan hiç imal edilmemiş yada süreçte yok olmuş detaylar orijinal projeye dayanarak yeniden üretilmiştir. Kat sirkülasyonlarının orta boşlukla kurduğu görsel ilişkinin brüt bir şeffaflıkla güçlendirilmesi, Kuban tarafından tasarlanmış iç mekan detaylarının üretimi, orijinal proje doğrultusunda gerçekleştirilen uygulamalar arasındadır.

Otelin iç mekan organizasyonu ve bu kapsamda oluşturulan sabit ve hareketli mobilyaların tasarımında yapının geçmiş kurgusu ve özgün mekansal kimliğinin izleri referans alınmıştır. Uygulama ile hedefle-

nen, orijinal tasarımın içinde var olduğu dönemin ve periferde merkezin temsili olgusunun iç mekânın organizasyonu ve algısı üzerinden üretilmesidir. İç mekânın yeniden üretiminde doğal taş ve ahşabın birlikteliği, bronz-krom ikilisinin kullanıldığı detaylar sıklıkla kullanılmıştır.

Tasarım ve uygulama sürecinde ortaya çıkan temel sorunlar, mukavemeti düşük zeminin sağlaştırmaması ve strüktürel güçlendirmedir. Bu doğrultuda zemin enjeksiyonu ve temel güçlendirmesi uygulanmış, kütlenin ve iç boşluğun köşelerine yerleştirilen perde duvarlarla strüktürel güçlendirme tamamlanmıştır. Yapının 25cm. çapındaki özgün dairesel taşıyıcıları yeni kullanımın gerektirdiği tesisat kanalları ile ilişkilendirilerek ihtiyaç duyulan alt yapı oluşturulmuştur. Güçlendirme müdahalesi sonucu özgün mekânların hacimsel anlamda küçülmesi, iç mekânda kullanılan parlak siyah granit ve cam yüzeylerin yansıtıcı özelliği kullanılarak yaratılan boşluk algısı ile çözülmeye çalışılmıştır.

Dönemi atmosferinin yeniden üretimi, yeni kullanımın gereklilikleri ve strüktürel güçlendirme gibi temel kaygılara yanıt arayan yenileme uygulaması, yapının kent ölçeğindeki etkisini sürdürmesinin ötesinde, iç mekan kalitesi ve yüksek konfor koşulları ile gerek meslek ortamında gerekse hedef kullanıcı grubunda beğeni toplamaktadır.

“Gözünüz Arkada Kalmasın ...”

ACP Yapı Elemanları, 15 yılı aşkın süredir alüminyum ve yapı sektörü tecrübesi ile otomatik-döner kapı sistemlerinin satış, servis ve uygulaması, ithal polikarbonat levha ve alüminyum kompozit levha (ACP) çeşitlerinin toptan ve perakende satışı, alüminyum aksesuar ve hırdavat malzemeleri satışı konularında ANKARA merkez ve İSTANBUL şube olmak üzere müşteri memnuniyeti ilkesi ve teknik destek görev anlayışıyla müşterilerine hizmet vermektedir.

DORMA
Otomatik
Kapı ve
Aksesuar
Sistemleri

Polygal Plazit
Polikarbonat
Levha

Pencere Otomasyon
Sistemleri
Panjur ve Kepenk
Sistemleri

Alüminyum
Kompozit
Levhalar

www.acpyapi.com.tr

Merkez

Karpuzlu-1 Cad. No:37 • Sıteler/ANKARA
T. 0312 348 68 68 • F. 0312 348 56 12

Ankara Şube

Karpuzlu-1 Cad. No:46 • Sıteler/ANKARA
T. 0312 348 44 00 • F. 0312 348 44 55

İstanbul Ofis

Eski Üsküdar Yolu Cad. No:14/19 Ataşehir/İSTANBUL
T. 0216 573 18 18 • F. 0216 574 41 22

01

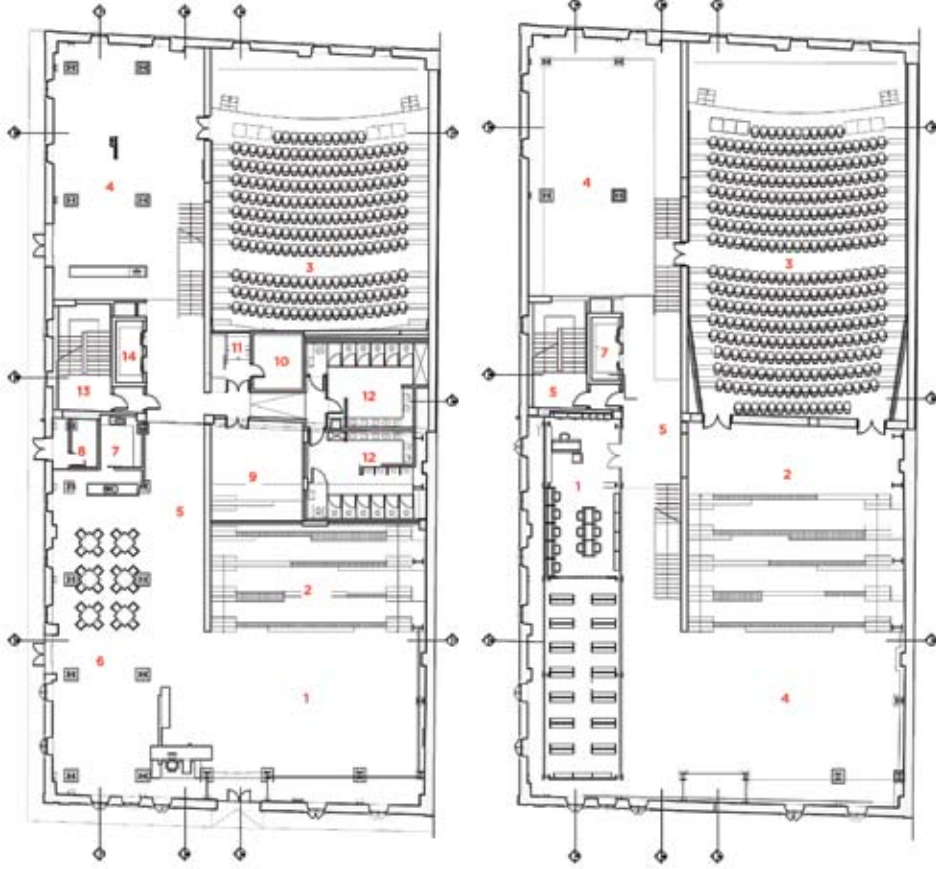
İZMİR MİMARLIK MERKEZİ

ALSANCAK TEKEL DEPO BİNASI

Nitelikli kültürel-kamusal kullanımı ile kentliye sunulan yapıda yenilikçi tasarım yaklaşımları tarihi mekan kurgusuna eklenmiştir

Hasan Topal

Mimarlar Odası'nın ülke genelinde 43.000, İzmir Şubesi'nde ise 4.000 kayıtlı üyesi bulunmaktadır. Mimarlar Odası İzmir Şube hizmet sunumu, kurulduğu 1955 yılından 1970'lere kadar Pasaport'ta Emlak Bankası İş Hanı'nın tek odalı bir büro mekânında, 1996'ya kadar Kıbrıs Şehitleri Caddesi'nde bir apartmanın bağımsız bölümünde, 2014 yılına kadar da Alsancak'ta bir iş hanının 4.katında sağlanmıştır. Odanın üye sayısındaki artışa paralel olarak mimarlık etkinliklerindeki artış ve mimarlık ortamının beklentileri, kongre, konferans, toplantı, sergi, kokteyl gibi etkinlikler için uygun mekânın organizasyonunu gerektirmiştir. Kentte bu işlevleri sunabilen mekânların kendi program yoğunlukları ve maliyetleri sürekli sorunlar yaratmış, hedeflenen çalışmaları güçleştirmiştir. Özetle tanımlanan bu gelişmeler, İzmir'de mimarlık ortamını destekleyecek ve Şube hizmetlerine olanak sağlayacak mekân arayışlarını gündeme gelmiştir. Mimarlar Odası İzmir Şubesi Yönetim Kurulu bu gereksinimi karşılamak amacıyla çeşitli girişimlerde bulunmuş, uzun araştırmalar ve çabalar sonucunda Alsancak 1252 ada, 1 parsel üzerinde yer alan Tekel Eski Depo Binası'nı 11.08.2010 tarihinde satın almıştır.

- 01/ Yapının dış görünümü
02/ Zemin Kat
03/ Ara Kat
04/ Birinci Kat
05/ İkinci Kat

Alsancak Limanı'na yakın konumdaki Tekel depolarının bulunduğu imar adaları, yürürlükteki imar planlarında "TM-Ticaret Seçenekli Konut" kullanım kararı içermektedir. 1990'ların sonunda bu yapıların yıkılması ve imar planının değiştirilerek yerlerine yüksek yapıların yapılması tartışmaları kent gündemine getirilmiştir. Mimarlar Odası bu depo binalarının İzmir kenti mekânsal oluşumu ve kent belleğindeki önemine işaret ederek korunması gerektiğini belirtmiş ve tescil edilmeleri için İzmir 1 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kuruluna başvurmuşlardır. Yapılan başvuru doğrultusunda, İzmir 1 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 20.10.2003 tarihli kararı ile Alsancak'ta bulunan Tekel eski depo yapılarının İzmir kent tarihi açısından önemi, liman çevresindeki depolama işlevlerinin ve mekânsal oluşumunun gelişimini yansıtan özellikleri kapsamında kent belleği açısından korunmasına ve tesciline karar verilmiştir.

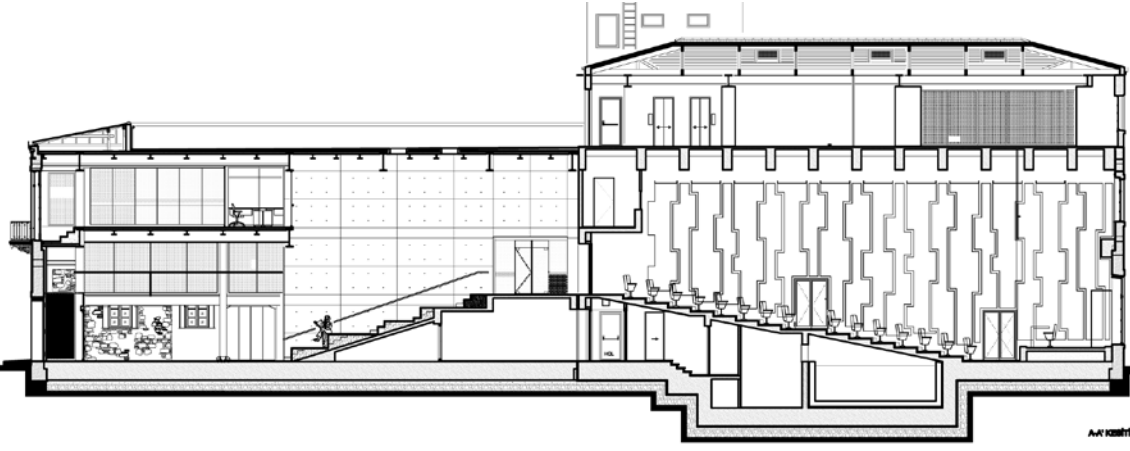
Alsancak 1252 ada, 1 parsel üzerinde yer alan Tekel eski depo yapısı, 19. yüzyıl sonları ve 20. yüzyıl başlarında İzmir'de yarı sömürge ilişkilerinin şekillendirdiği ve Alsancak yük iskelesi çevresinde gelişen depolama işlevlerinin ilk örneklerinden sayılabilir. Tapu kayıtlarında yapı mülkiyetinin Bezmi Alem Valide Sultan Vakfı'na ait olduğu ve yapı cinsinin "langar" olduğu belirtilmektedir.¹ 1940 yılında Spierer Tütün İhracat Sanayi AŞ'nin mülkiyetine geçmiş olan yapı 1993 yılına kadar Tekel İdaresi tarafından kiralık olarak kullanılmış, 25.08.1993 tarihinde Tekel Genel Müdürlüğü'nün mülkiyetine geçmiştir. Yapı 2000'li yılların başlarına dek depo kullanımını sürdürmüş, Tekel'in Alsancak'ta bulunan depo binalarını satışa çıkarma kararı doğrultusunda mülkiyet hakları Özelleştirme İdaresi'ne geçmiş ve Mimarlar Odası tarafından 2010 tarihinde satın alınmıştır.

Tarihi net olarak belirlenememekle birlikte 19. yüzyıl sonları ve 20. yüzyıl başlarında inşa edildiği düşünülen yapının dış duvarları zemin katta yığma taş; daha sonra ilave edildiği düşünülen birinci katta almalı kama, yarı bağdadi sistem; 1960'larda ilave edilmiş olan ikinci katta ise yığma tuğladır. Dönem içinde yapının zemin katına, dış duvarlara bağlanmayan ilave çelik kolonlar üzerinde oluşturulmuş bir ara kat eklenmiştir. Yapının zemin katında, Tekel depoları kompleksine hizmet veren, işçi duş, wc ve soyunma kabinleri bulunmaktadır. Kompleksin tesisat mekânları ve makine dairesinin büyük bir bölümü de bu yapının zemin katında yer almıştır. Yapının birinci katı ise uzun yıllar Tekel İdaresi Lokali ve Tekel Güreş Kulübü olarak kullanılmıştır.

Yapının depo kullanımının sonlanmasıyla birlikte bulunan mekanik tesisat ve donanımların hemen hemen tamamı sökülmüş ve satışa çıkarılmıştır. Bu nedenle günümüzde, yapının özgün işlevine ait hiçbir mekanik donanım bulunmamaktadır. Bununla birlikte, döşemelerde ve duvarlarda bu donanıma ait montaj ve ankraj izleri gözlenmekte, parseller arası duvarlarda boşluklar ve yırtıklar izlenebilmektedir.

Tarihi depo yapısının İzmir Mimarlık Merkezi olarak yeniden işlevlendirilmesinde, Kentin mimarlık düzeyinin yükseltilmesi; kentsel, mekânsal gelişmede mimarlık boyutuna daha çok önem verilmesi; kentlilerde ve karar vericilerde canlı bir mimarlık kültürünün geliştirilmesi; sürekli ve kalıcı mimarlık politikası oluşturulabilmesine mekânsal bir katkı sağlanması hedeflenmiştir. Bu doğrultuda oluşturulan ihtiyaç programında: rahatlıkla erişilebilen 350 kişi kapasiteli bir konferans salonu; büyük bir sergi – fuaye holü; toplanma alanı; küçük toplantı salonları; kütüphane ve arşiv; atölye mekânları; üye işlemleri ve mesleki denetimi içeren hizmet mekânları; idari birimler ve tüm bu işlevlerin gereksinimi olan ıslak mekânlar ve servis mekânları yer almıştır.

1 Langar: üç yanı duvarla kapalı üstü örtülü sundurma

06

07

Yenileme Projesi: Mimarlar Odası İzmir Şubesi

İşveren: Mimarlar Odası İzmir Şubesi

Proje Danışma Kurulu: Hasan Topal, Alev Ağrı, İlker Özdel, Nilüfer Çınarlı Mutlu, Hikmet Sivri Gökmen, Erdal Uzunoglu, Ali Okan Yılmaz, Cenk Kocaman, Hakan Kılınçarslan, Selin Zağpus Yiğitoğlu, Halil İbrahim Alpaslan, Serdar Uslubaş, Turgay Bakır, Tamer Başbuğ, Deniz Dokgöz, Orhan Ersan, Ufuk Ersoy, Ferhat Hacılibeyoğlu, Hüseyin Hepşengünler, Güngör Kaftancı, İlker Kahraman, Erdal Kemahlioğlu, Seçkin Kutucu, Ahmet Küçük, Salih Seğmen, Talat Sivri, Adnan Turan, Necdet Ulema, Aytül Yaşarol, Hilal Arslan Yıldırım

Rölöve: Hasan Topal, Gözde Doğutürk, Gamze Kahya, Özenç Özdere, Müjgan Özkan, Zübeyda Özkan

Konsept Proje ve İç Mekan Tasarımı: Deniz Dokgöz, Ferhat Hacılibeyoğlu, Orhan Ersan

Uygulama Proje: Hasan Topal, Zübeyda Özkan, Gamze Kahya

Yapım Kontrol: Sinan Akyol, Zeynep Gülden Teket Öncü, Erol Ünsal

Statik Proje: Ergun Dinçer

Elektrik Tesisat Proje: Namık Onmuş

Mekanik Tesisat Proje: Murat Başaran

Yüklenici

Kaba İnşaat: Kare Mimarlık Mühendislik

İnce İnşaat: MTU Mimari Tasarım Uygulama

Elektrik: Mar Elektrik

Tesisat: Genta A.Ş.

Yapımcı: Kare Mimarlık; MTU; Mar Elektrik; Genta A.Ş.

Yenileme Tarihi: 2012-2013

Yeni Kullanım: Mimarlık Merkezi

Yapım Tarihi: 20. Yüzyıl başı

Özgün Kullanım: Depo Yapısı

Gerçekleştirilen işlevlendirme uygulanmasında benimsenen yaklaşım, tarihi yapının strüktürel olarak güvenli olan elemanlarını ve mekân kurgusunu koruyarak yeni gereksinimlerin yenilikçi ve yaratıcı tasarımı anlayışıyla eklemlenmesi olarak tanımlanabilir. Bir başka ifadeyle hedeflenen, tarihi yapıyı koruma sürecine güncel mimari yaklaşımları katabilme arayışıdır.

Yapının yeniden kullanımı için gerekli olan sağlıklılaştırma müdahalesinin önemli bir ayağını temel güçlendirmesi oluşturmuştur. Bu kapsamda emniyeti düşük zeminin iyileştirmesi için jet groud uygulanmış ve betonarme radye temel sistemi oluşturulmuştur. Ayrıca, yapılan incelemeler sonucunda aşınma ve sehimler tespit edilen dış duvarlar 3 ayrı kotta çelik kuşaklarla içten ve dıştan desteklenmiş, tüm cephe yüzeyleri çelik hasır üzeri sıva ile güçlendirilmiş, mevcut ahşap makasların temizliği ve onarımı yapılmış, çatı fenerleri özgün detay doğrultusunda yenilenmiştir.

Dış duvarlara yeni bir yükün getirilmemesi gerekliliği, iç mekânın dış yüzeyden geri çekilerek ve özgün mekân kurgusunun koruyarak yeniden üretilmesi yaklaşımını doğurmuştur. Yapı, çelik ve betonarme olarak karma sistemle yenilenmiş, betonarme perde, çelik konstrüksiyon, mekanik tesisat ve elektrik tesisatı gibi yapısal ve teknik elemanların açık bırakılması yaklaşımı benimsenmiştir. İç mekânda bölme elemanlarının büyük çoğunluğu, şeffaflığı sağlamak için alüminyum doğrama ve cam olarak uygulanmıştır. Zemin katta, özgün beden duvarlarının sıvasız bırakılarak iç mekândan algılanabilmesi sağlanmıştır.

Yeni kullanımda yapı zemin katı 330 kişi kapasiteli konferans salonu, 200 kişilik etkinlik amfisi, bu iki mekânı kavrayan 550 m² sergi salonu – fuaye, kafeterya ve bu işlevlerin gereksinimi olan ıslak mekânları içerecek biçimde düzenlenmiştir. Ara katta düzenlenen kütüphane ile kültürel-kamusal işlevler desteklenmekte, mimarlık ortamına sınırsız bilgi alanı yaratılmaktadır. Mimarlar Odası İzmir Şubesi İdari Bölümü'ne hizmet veren birinci katta, Yönetim Kurulu, Başkanlık, sekreteryaya, muhasebe, mesleki denetim, yayın ve bilgisayar kurs mekânları konumlandırılmış, bu kullanımlar ıslak mekânlar ve mutfağ ile desteklenmiştir. Erişimi iki asansörle desteklenen ikinci katta, oda çalışma programlarında yoğun gereksinim duyulan atölyeler, eğitim salonları, değişken toplantı mekânları, bu mekânların ortak fuayeleri ve hizmet birimleri yerleştirilmiş, bütün bu işlevleri destekleyen ve bu mekânlarla bütünleşen açık teras tanımlanmıştır. Su depoları, hidrofor ve mekanik donanımın bir bölümü bodrum katta, arşiv ise amfi eğiminin yarattığı hacimde çözümlenmiştir.

06/ Kesit (AA)

07/ Kesit (DD)

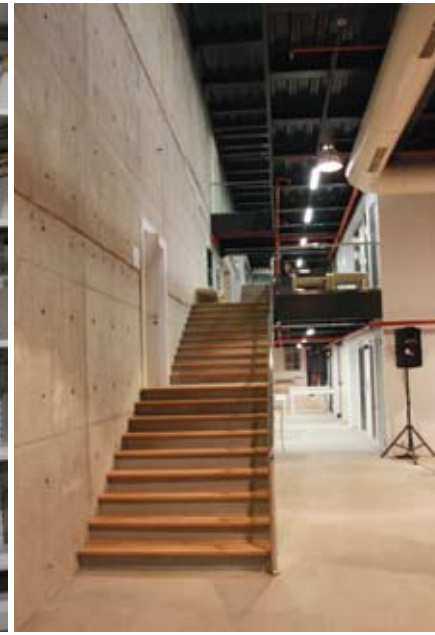
08

09

10

11

12

08/ Etkinlik amfisi ve fuaye
09/ Konferans salonu
10/ Kütüphane
11/ Ana sirkülasyon ve sergi alanları
12/ İdari mekanların yer aldığı birinci kat
*Yapıya ilişkin tüm görseller Mimarlar Odası
İzmir Şubesi arşivine aittir.

Mimarlık Merkezi'nin tasarım, projelendirme ve uygulama süreci çok sayıda mimarın destek ve katkılarıyla gerçekleştirilmiştir. Mimarlık Merkezi ve Hizmet Binası ihtiyaç programı Yönetim Kurulunca hazırlanmış, rölöve, restitüsyon ve restorasyon proje ve raporları Şube mimar personeli tarafından hazırlanmıştır. Mimarlık Merkezi Proje Danışma Kurulu oluşturulmuş, müdahale ve tasarım ilkeleri tartışılmış, bu ilkelere göre üç mimarlık ofisince hazırlanan alternatif etütler üzerinde değerlendirmeler yapılmış, öneriler geliştirilmiş, benimsenen ana kabuller kapsamında öneri yaklaşımlar oluşturulmuş, proje kurulunda tartışılan bu yaklaşımlar doğrultusunda konsept proje hazırlanmıştır. İzmir Mimarlık Merkezi yapımında dört aşamalı bir ihale düzeni uygulanmıştır. İlk olarak kaba inşaat ihalesi ve yapımı gerçekleştirilmiş, daha sonra ince yapı, Elektrik Tesisatı ve Mekanik Tesisatı işlerine ilişkin ihaleler ve uygulamalar gerçekleştirilmiştir. Bütün bu

aşamalar proje danışma kurulu, proje kurulu, ihale komisyonu, yapım komisyonu ve geçici kabul heyetinde görev alan mimarların özverili katkıları ile gerçekleşmiştir.

Kültür mirası olarak tescilli Tekel Eski Depo Binası, mimarlığın yenilikçi ve yaratıcı gücü, tasarımın sonsuz zenginliği ile buluşturularak yeniden işlevlendirilmiş, bu uygulama ile mevcut yapı stokunun mimarlık aracılığı ile yeniden kent yaşamına katılmasının başarılı bir örneği gerçekleştirilmiştir. İzmir Mimarlık Merkezi, 330 kişilik konferans salonu, 200 kişilik etkinlik amfisi bu iki mekânı bütünleştiren 550 m²'lik sergi salonu + fuaye, kütüphane, eğitim salonları ve atölyeleri ile yaşlı, engelli, çocuk her kesimden kentlilerin ve ilgi gruplarının kolayca erişebileceği, önceliği mimarlığın oluşturduğu **nitelikli kültürel-kamusal kullanım** boyutuyla mimarlara ve kentin kültür ortamına sunulmaktadır.

01

SALHANE İŞ MERKEZİ

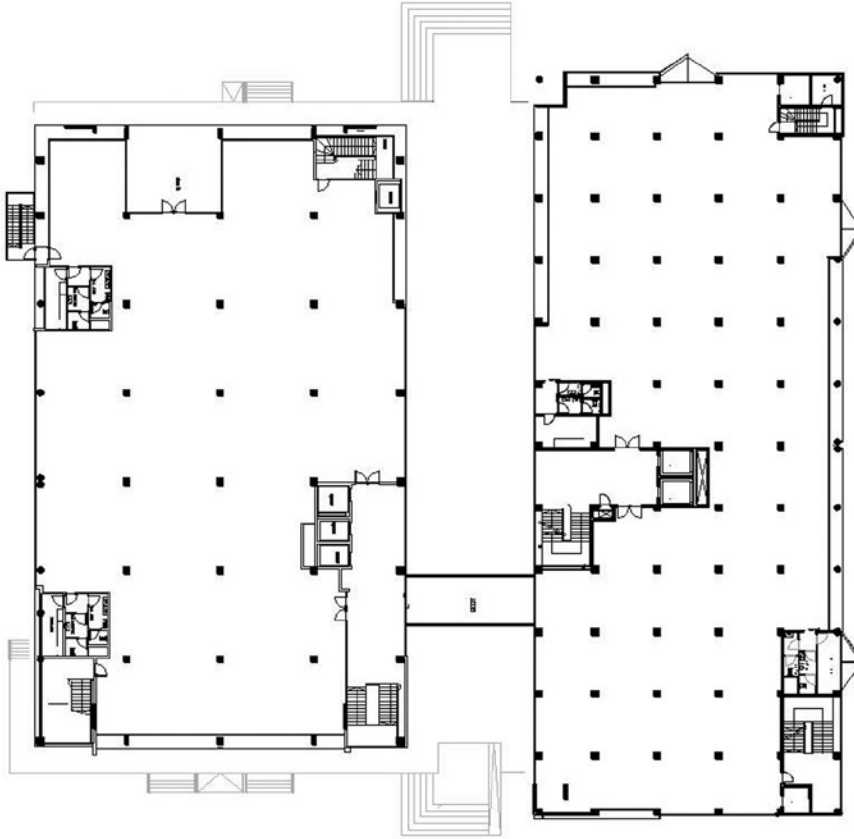
AUSTRO-TÜRK TÜTÜN İŞLEME VE DEPOLAMA BİNALARI

Yenileme projesinin temel sorunsalı
özgün programın dışı kapalı mekan kurgusuna karşın
yeni kullanımın öngördüğü
şeffaf yapı cıdarının üretilmesidir

Hümeysra Birol Akkurt

Austro-Türk Tütün İşleme ve Depolama Binaları, inşa edildiği dönemde Salhane Sanayi Bölgesi olarak bilinen ancak günümüzde İzmir'in yeni kent merkezi olarak dönüşen Bayraklı sahil bölgesinde yer almaktadır. Mimari tasarımı Erbil Coşkuner -Sedef Tunçağ tarafından gerçekleştirilen ve 1987 yılında inşa edilen tesis, farklı programlara sahip iki kütlelerden oluşmuştur. Üçüncü kat kodundan birbirine bağlanan yapı bloklarından kuzeyde konumlanan blok tütün balyalarının depo alanı olarak kurgulanmış, güney blok ise tütün işleme ve imalat mekânlarını barındırmıştır. Program farklılığının kütle cephelerinden de okunabildiği yapı grubu, modern-sonrası stilin fabrika tipolojisinde uygulandığı, İzmir'deki az sayıda örnekten biri olarak ifade edilmektedir¹. Yapıların simetrik cephe düzeni, köşe boşaltmaları, prizmatik üçgen çıkmaları ve boşluk içinde yerleştirilmiş taç kapı yorumları, modern-sonrası stilin mimari repertuarı arasında yer alan unsurlardır.

¹ Eyüce, Özen. 2005. İzmir Mimarlık Rehberi, s.176

04

- 01/ Özgün yapı- Altinyol (batı) cephesi (Mimarlık, sayı:225, 1987, kapak fotoğrafı)
 02/ Yenileme Projesi- Anadolu Caddesi (doğu) cephesi (E.Coşkuner arşivi)
 03/ Yenileme Projesi- Altinyol (batı) cephesi (E.Coşkuner arşivi)
 04/ Yenileme Projesi- tip kat planı (projenin yazar tarafından üretilmiştir)

Yenileme Projesi: Erbil Coşkuner, Bilge Kaan

İşveren: Megapol İnş.Ltd. Şti

Yapımcı: Megapol İnş.Ltd.Şti.

Yapım Tarihi: 2006-2007

Yeni Kullanım: Ofis Yapısı

Özgün Tasarım: Erbil Coşkuner, Sedef Tunçağ

Yapım Tarihi: 1987

Özgün Kullanım: Tütün İşleme ve Depolama Tesisi

Yapıların mekânsal kurgusunda öncelik alınan husus, tütünün malzeme yapısı gereği direkt güneşten korunaklı, buna karşın doğal hava akımına sahip ortamların gerekliliğidir. Bu gereklilik nedeniyle yapı cidarları ısı yalıtımlı sandviç prekast panellerden oluşturulmuş ve brüt beton olarak bırakılmış, ışık ve havanın denetimli alınması için dar uzun şerit pencereler kullanılmıştır. Yapı, mimari programın gereklilikleri doğrultusunda tasarlanan yapım sistemi ve Betontaş firması tarafından gerçekleştirilen nitelikli işçiliği nedeni ile beğeni toplamış, yetkin betonarme kullanımı nedeniyle 1988 yılında Birinci Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri kapsamında Gri Sanatı Ödülü kazanmıştır.

Tesinin zamanla işlevini yitirmesi mülkiyet değişimine neden olmuştur. 2000'li yılların başında mülkiyet haklarını devralan Megapol İnşaat Ltd. Şti., yapının yeni kentsel aktivite alanı içindeki konumu nedeniyle ofis yapısı olarak yenilenmesine karar vermiştir. Yeni kullanım çerçevesinde, her iki yapının büyük firmalara kat özelinde kiralanması öngörülmüş ve bu kapsamda esaslı tadilat projesi hazırlanmıştır.

Esaslı tadilat olarak ele alınan yenileme projesi, orijinal projenin müelliflerinden Erbil Coşkuner tarafından gerçekleştirilmiştir. Müellifler göre yenileme projesinin oluşturulma sürecinde ortaya çıkan temel sorun, özgün programın gerektirdiği dışa kapalı mekânsal kurguya karşın yeni kullanımın olabildiğince şeffaf bir yapı cidarını öngörmesidir. Öte yandan, işverenin “binalarının yeni yüksek yapıların yer alacağı bölgede ancak cepheleri ile var olabileceğini” ifade etmesi, sınırlı ancak etkili bir müdahale olarak düşünülebilir. Bu kaygılar doğrultusunda hazırlanan yenileme projesinde yapının masif dış cidarı yok edilmiş, yeni kullanımda yer alan derin ofis mekânlarına olabildiğince ışık sağlayacak ve körfez manzarasını içeri alacak şeffaf bir kabuk oluşturulmuştur. Batı güneşinin kullandığı olumsuz etkisi, deniz cephesinin çift cidarlı ve güneş kontrollü cam ile oluşturulması, bu yüzeyde bahçe niteliğine sahip ve yer yer ağaçlı bitkilerin de kullanıldığı boşluk düzenlemeleri ile çözülmeye çalışılmıştır.

- 05/ Altınyol Caddesi'nden günümüz görünümü
(H.Birol Akkurt arşivi)
- 06/ Anadolu Caddesi'nden günümüz görünümü
(H.Birol Akkurt arşivi)
- 07/ Güney cephesinin günümüz görünümü
(H.Birol Akkurt arşivi)
- 08/ Kuzey cephesinin günümüz görünümü
(H.Birol Akkurt arşivi)

Ancak, yenileme projesinin uygulanma süreci yapının mimari dilinin yeniden evrildiği bir dönemdir ve yapının dönüşüm sürecindeki üçüncü evre olarak tanımlanabilir. Ne yazık ki, yenileme projelerinin hazırlanıp belediyeye tesliminin ardından, müellifin bilgisi ve onayı dışı bazı müdahaleler gerçekleşmiş ve uygulama sonucu ortaya çıkan yapı yenileme projesi ile örtüşmeyen bir dile bürünmüştür.

Salhane İş Merkezi adı ile ofis kullanıma hizmet veren yapı, siyasi parti merkezi, inşaat şirketi ve medya kuruluşu gibi farklı işkollarına mekân sunmaktadır. Bu işkollarının ortak mekânsal talebi, açık ofis kullanımına uygun, esnek ve dönüştürülebilir hacimlerdir. Yenileme projesinin bu talep doğrultusunda hazırlanmış olması, kullanıcı tarafından biçimlendirilmesi öngörülen ofis katlarının kullanımını kolaylaştırmıştır.

Yenileme projesinin gerçekleştirilmeyen unsurlarının temel etkisi ortaya çıkan cephe dilinde gözlenmektedir. Projede iç-dış ilişkisinin kurulmasını öneren ve bu doğrultuda yapı cephesinin farklı kotlarına yerleştirilen yeşil boşluklar uygulanmamıştır. Projenin iki kütleli bütünleştiren, boşluklu ve yatay etkiye sahip cephe diline karşın uygulamada masif köşe vurgusu ile kütlelerin ayrıştırıldığı, yapı cephesinin tek satıhta oluşturularak kübik bir etki oluşturduğu görülmektedir. Cephede kullanılan malzeme ve detaylar, proje ile oluşturulmak istenen görsel imge ve çevre etki değerinden uzaktır. Yenileme uygulamasının proje öngörülleri ile örtüşmemesi, Austro-Türk Tütün İşleme ve Depolama Binalarının Salhane İş Merkezi olarak dönüşümünü tartışmalı bir uygulama haline getirmiştir. Bir yandan yapının özgün kurgusuna atıflar içeren yenileme yaklaşımının uygulanmaması, öte yandan mimari projeye aykırı ve müellifin onayı olmadan gerçekleştirilen uygulama, bu tartışmanın ana konularıdır.

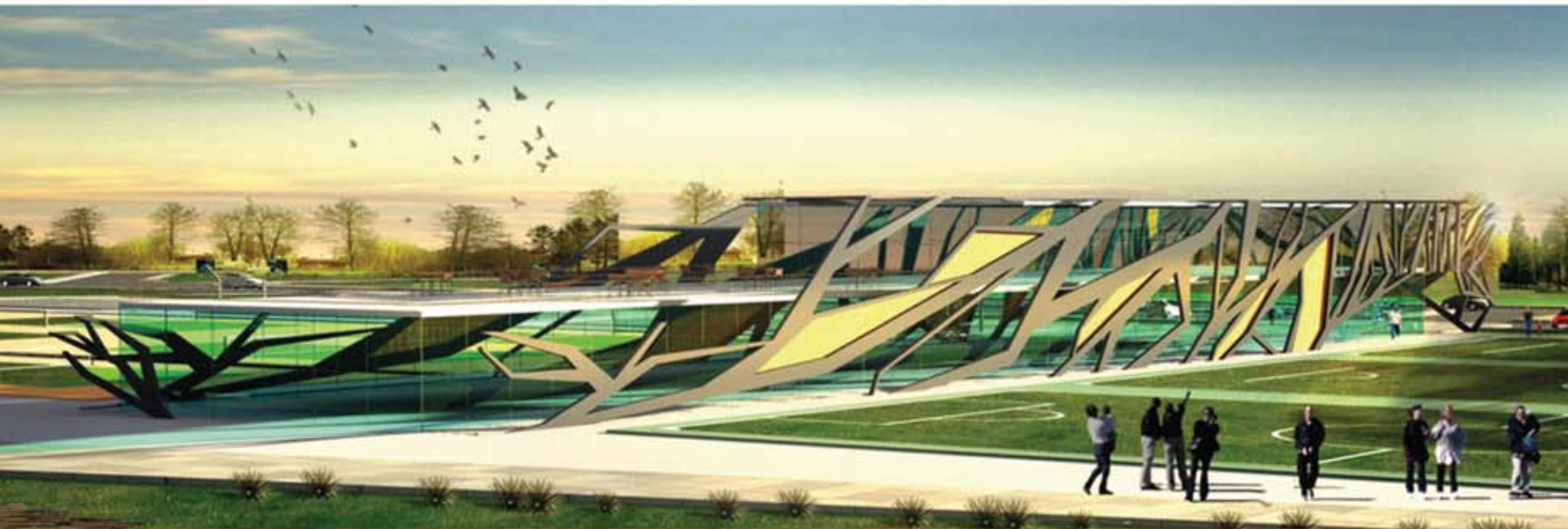
İşinize Taş Koyduk...

Toprağın kalbinde yıllarca bekleyen çok çeşitli doğal taş ürünlerini ustalığımızla birleştirerek, en iyi ürün ve hizmet ile sunmak için buradayız...

FABER YAPI

İnşaat + Doğal Taş Uygulamaları

Denizli - Merkez Tel: 0258 211 66 00-21 • Faks: 0258 211 66 20 Çamlaraltı Mah. Şehit Dr.Munise Özcan Cad. No:10/A
Denizli - Fabrika Tel: 0258 269 11 22-23 • Faks: 0258 269 16 15 OSB 1. Kısım Fahri Karaca Caddesi. No: 17
İstanbul - Depo Tel: 0216 471 43 86 • Faks: 0216 471 43 85 Ferhatpaşa Mah. G101 Sok. No:79/A Ataşehir
İstanbul - Şube Tel: 0216 688 06 73 • Faks: 0216 688 06 72 Eyüp Sultan Mahallesi Gülibrişim Sokak No: 2 Sancaktepe
Ankara - Şube Tel: 0312 286 16 38 • Faks: 0312 286 16 39 1066 Cadde No: 10/B Öveçler
Çin - Şube Tel: +86 (595) 86 99 0021 Stone Public Bond Warehouse, Binhai Industry Dist.Office: 9/910 ShuiTou, Nanan, ÇİN

İZMİR OTOMATİK OTOPARK PROJESİ

İNSANSIZ BİNA

Baran Uyan
Y.Mimar

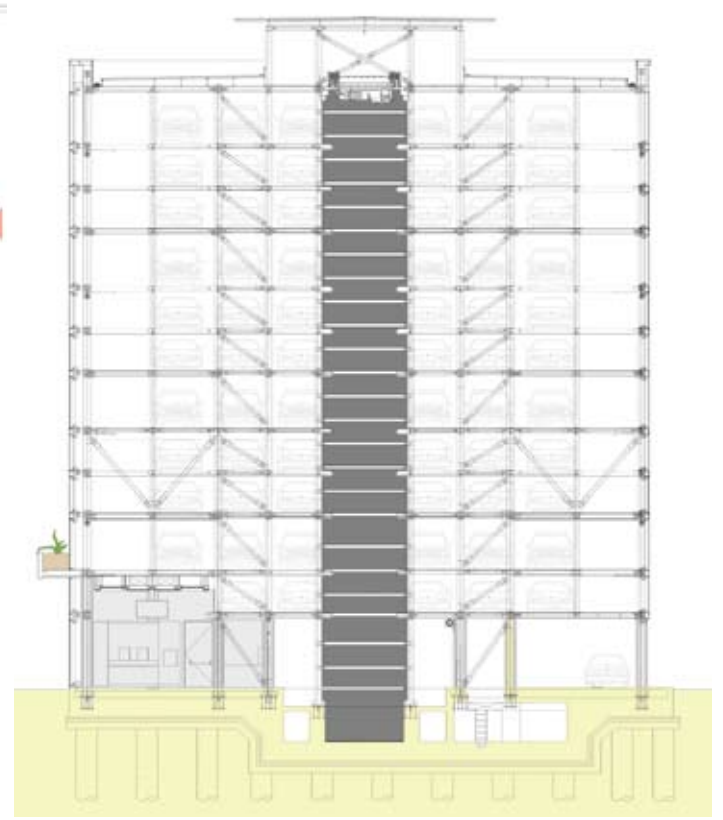
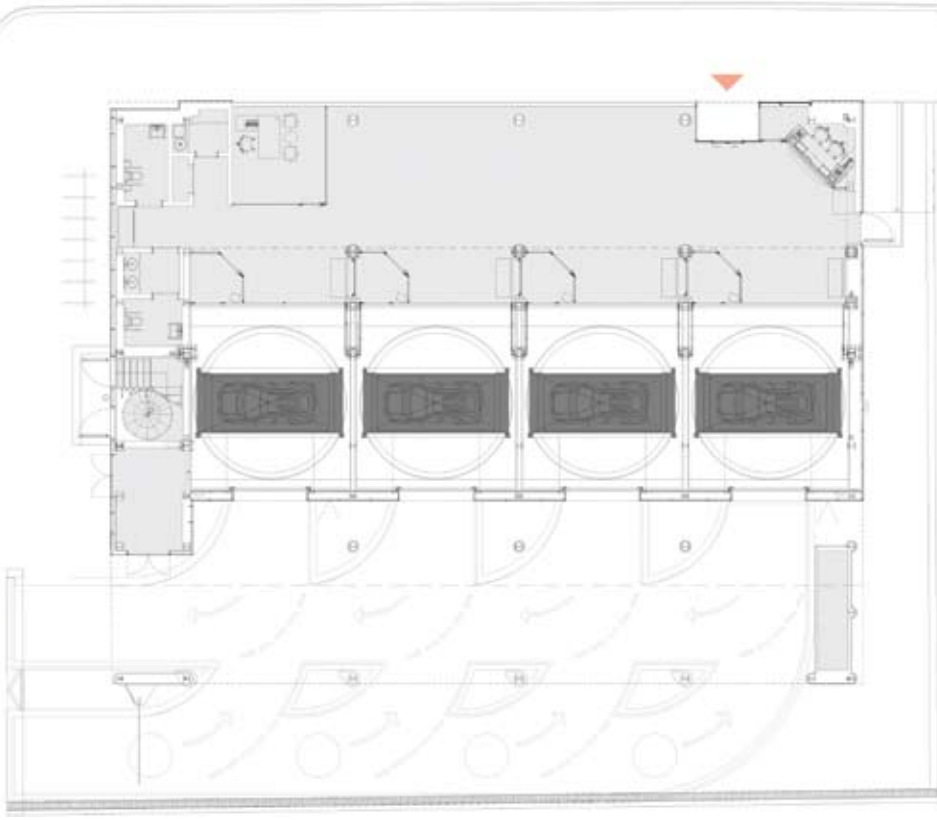
Ana İşveren: İzmir
Büyükşehir Belediyesi
İşveren: Otomatik
Otopark A.Ş.

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin, Alsancak'ta yatırımını yaptığı tam otomatik otopark projesi Mayıs 2014'te hizmete açıldı.

Şair Eşref Bulvarı Alsancak Hocaade Cami karşısında bulunan 939 metrekarelik arsada, kamulaştırma dahil toplam 20 milyon TL maliyetle "Tam Otomatik Katlı Otopark Projesi"ni inşa eden İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin bu şartlar altında gelişen, evrimleşen İzmir'in en güzide semtlerinden biri olan Alsancak'ın merkezinde yer alan bir parselde, bölgenin ana ihtiyacı olan bir otopark binasını yapıyor olması, İzmir'in gelişen dünya ve coğrafya içerisindeki büyüme potansiyeli ve kullanım esneklikleri hesaba katıldığında, yerel yöneticilerin vizyonunu ortaya koymaları bakımından oldukça önemlidir. İzmir Büyükşehir Belediyesi, arsaların küçük ve kıymetli olduğu, otopark ihtiyacının da yoğun olduğu böyle bir bölgede, "kamu yatırımı olarak" gerçekleştirilen Türkiye'deki ilk projeyi yapmıştır. Aynı zamanda bu proje, araç kapasitesi ile de Türkiye'nin en büyük tam otomatik otoparkıdır.

Tasarımlarını gerçekleştirmek için birçok mimarlık ofisinin istekli olduğu, şehrin en merkezi semtinde ve en yoğun kullanıma sahip Şair Eşref Bulvarı üzerinde konumlanan, yoğun konut dokusunun, sağlık birimlerinin ve üç hastanenin çevrelediği parselin üzerinde tasarlanacak olan tam otomasyonlu katlı otoparkın, çelik strüktür ile gerçekleştirilecek 11 katlı bir "makina"nın tasarım kararlarını verebilmek, BRN Mimarlık olarak bizlere önemli bir sorumluluk yüklemiştir. Şair Eşref Caddesi üzerinde, Alsancak Hocaade Cami karşısında bulunan 938 m²'lik alanda Alsancak ve civarının otopark ihtiyacını karşılayacak olan ve İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne ait parsel üzerinde inşa edilen "Tam Otomatik Otopark Projesi", değişken yüksekliklere sahip 11 kat düzlemine ve tamamı çelik konstrüksiyona sahip İzmir'deki en yüksek bina olacaktır. Bina içerisinde araçların depolanması otomasyonlu asansör sistemleri ile yapılacaktır.

Binanın bulunduğu bölge 24 saatlik zaman dilimi içerisinde kentin ritmi en yüksek noktalarından birisidir. Gündüz saatlerinde kentin çeşitli sosyo-kültürel ve ekonomik kesimlerinden birçok kent sakininin hastaneler, sağlık birimleri ve iş yerlerini ziyaret ettiği, gece saatlerinde ise yoğunluklu olarak konut kullanıcılarına ve eğlence sektörüne hizmet veren bu bölge, mevsimsel olarak Kültürpark'ta gerçekleştirilen fuar alanına yakınlığı nedeniyle de turistik ve kültürel anlamda birçok ziyaretçiye ağırlamaktadır. Ritmi bu kadar yüksek bir bölgede, sirkülasyonu ve ritmi yüksek bir "makina" bina tasarlarken, çevrenin hızına

uygun olarak cephelerinde de mekanik etkiyi güçlendirecek, devinimi hissettirecek, simetrik olmayan bir yaklaşım sürdürülmüştür. Cephesinde kullanılan kompozit panel ve reflekte cam oranı, İzmir'in sıcak iklimi, otopark sisteminin dışarıdan algılanabilirliği, şehir dokusuna uygunluğu gibi parametreler tasarım kararlarının temel verilerini oluşturmuştur.

Yapının içindeki mekanik hareketleri dışarıdan hissettirebilmek amacıyla cephedeki yırtıklar açılmış, iç mekan yer yer gösterilerek, kentin ritmi katlara taşınmıştır. Ayrıca ışıklandırma sisteminin rengi de bu devinim ile ele alınmış, gündüz temposundan geceye ya da kıştan yaz geçişlerde yine çevrenin mekansal psikolojisine ve ritmine uyum sağlayacak biçimde değişebilir olarak tasarlanmıştır. Yapı temelde otomobiller için tasarlanmıştır. Kullanıcılar araçlarını zemin katta bırakacakları için, sadece zemin kat insanlar içindir. Bu nedenle bina girişinde bulunan hol mümkün olan en yakın tonlarda tasarlanmış ve sokağa en şeffaf açılım sağlanmıştır. Araç girişi-çıkışı ve yaya girişi-çıkışı binanın işleyişindeki en temel iki girdidir. Bu sebeple tüm organizasyon fonksiyonel olarak bu iki veri üzerine planlanmıştır. Bu fonksiyonel kurguya ek olarak yapı, işleyiş mantığı nedeniyle tamamen yapay olarak iklimlendirilmek zorundadır. Bulvarın yeşili bol orta refüjü, lobi üzerindeki gölgelendirme saçığının üzerine bitki bahçesi olarak taşınmıştır. Böylelikle kentinin göz hizasında yeni bir yeşil bitki çizgisi oluşturulmuştur. Ayrıca bu saçık sayesinde güçlü akşam güneşinin iç mekana girmesi ve iklimlendirme maliyetlerinin ve enerji tüketiminin artması engellenmiştir. Bina otomasyon sistemleri ile idare edilen aydınlatma ve iklimlendirme sistemi, güneş ışığından maksimum verimi alacak şekilde dizayn edilmiştir. Ayrıca otopark katlarında iklimlendirme yapılmaması ve ekstra yalıtımlı dış cephesinin sağladığı avantajla minimum enerji sarf edilerek, doğaya en az emisyonun ve sera gazının salınması hedeflenmiştir. Normal bir otopark binasından farklı olarak, tüm katlara otomasyonlu asansör sistemi ile ulaştırılan otomobiller, doğaya egzoz gazı salınımı yapmazlar ve bina sakinlerinin tehlikeli kimyasal partiküllere maruz kalmalarını en aza indirirler. Bina, egzoz tüketimini düşürmesi ve bulunduğu merkezi konumun trafiğini azaltan etkisinin yanı sıra, gerek ulaşım ağlarına yakın, kolay ulaşılabilir bir noktada bulunması ile, gerekse içerdiği mekanik ve otomasyon sistemlerinin katkısı ile yeşil ve akıllı bir bina.

Otopark, 280 araç kapasiteli ve 11 katlı olarak projelendirilmiştir. Tam otomatik otoparkta aynı anda 4 araç işlem yapılabilir. Her bir aracın park edilmesi 3 dakika olarak planlanmıştır. 616 m²'lik alan üzerine çelik konstrüksiyon ve giydirme cephe olarak projelendirilen yapı, düşeyde hareket eden 4 adet taşıyıcı asansör, asansör üzerindeki döner platformlar, hareket eden yatay taşıyıcılar, otomatik açılır-kapanır kapılar ve bunlara bağlı elektronik ekipmanların çalışmasını kumanda eden entegre yönetim siste-

minden oluşmaktadır. Ünitelerin kendi içerisinde ve birbirleriyle iletişimi gelişmiş endüstriyel donanım ve yazılımlar ile sağlanmaktadır.

Binanın çelik taşıyıcı sistem projesi Çağlar Bahadır / MAYER Mühendislik tarafından hazırlanmıştır. Yapı, 4 adet asansörün oluşturduğu çekirdek etrafında gelişen simetrik bir kurguya sahiptir. Binanın Şair Eşref Bulvarı'na bakan cephesi, araç otopark sistemine ait 630 cm aralığında 4 adet akstan oluşmaktadır. Son iki aksı arasındaki 255 cm'lik kısmında ise yapının teknik ihtiyaç bölümleri ve yangın merdiveni bulunmaktadır. Teknik ihtiyaç bölümü +7.00 kotuna kadar yükselirken, otopark bölümü +25.00 kotuna kadar, yangın merdiveni ise çatı katına kadar ulaşmaktadır.

Yapının esnek kullanımı açısından binada döşeme sistemi bulunmayıp, kat yükseklikleri bir arabanın sığabileceği kadardır. Strüktürel açıdan, kat düzensizliklerini gidermek amacıyla binanın rijit diyafram hareketi yapmasını sağlayacak şekilde yapının kullanımını engellemeden her üç katta bir yatay çapraz sistemi oluşturulmuştur. Düşey çaprazlama için, X ve Y yönünde simetrik olarak çaprazlamalar yapılmaya çalışılmıştır. Yapı sistemi çözümünde Sap2000 programı kullanılmış, yapı strüktürü ile temel birlikte ele alınmıştır. Taşıyıcı sistem kolonlarının güçlü yönü, Y doğrultusunda olacak şekilde seçilmiştir. Y yönünde kirişler kolona rijit bağlanmış, kolonların zayıf olduğu X yönünde ise kirişler kolonlara mafsallı olarak bağlanmışlardır. Sisteme gelen araç yükleri guse kiriş uçlarına verilmiştir. Temel sistemi ve perdeler Shell eleman olarak modellenmiş ve maksimum 50x50cm'lik sonlu elemanlara bölünmüşlerdir.

MİMARİ PROJE YARIŞMALARINA

GENEL BİR BAKIŞ

“Açılan her yarışma genç mimarlar için vazgeçilmez bir deneyim ve gelecek sunmaktadır...”

Ali Sinan
Mimar

Lisans eğitimi sırasında, meslek ile tanışmanın sanırım en iyi yoludur mimari proje yarışmaları. Öğrenci kategorisi bulunan yarışmalar, mimarlık öğrencileri için teorik eğitimin içerisinde meslek pratiğinin işlendiği ortamlar haline gelmekte, birçok mimar kazandığı yarışmalar ile profesyonel meslek yaşantısına başlamaktadır. Yarışmalar ile pratik edinen genç mimar bireyler için sonrasında serbest çalışabilmek, meslek içerisinde yer edinebilmek ve fikirlerini mimar olarak sunabilmenin kapıları aralanmaktadır. Tam da bu noktada açılan her yarışma genç mimarlar için vazgeçilmez bir deneyim ve gelecek sunmaktadır.

Yeni mezun veya deneyimli mimar için de durum çok farklı değil. Mimar ancak düşüncelerini özgürce aktarabildiği, çizgilerini en serbest biçimde çizebildiği, sözünü rahatça söyleyebildiği zaman mesleğini hakkı ile yapabilmekte ve bir teknisyenden bu öz itibarı ile ayrılmaktadır. Bununla beraber yarışmalar, katılan veya katılmayan tüm mimarlar için de çözümlenmiş problem çeşitliliği ile önemli bir kaynak oluşturmaktadır. Yani mimar, bir yandan katıldığı her yarışma ile kendini geliştirmekte, bir yandan da ürettiği fikir ve projeler ile ülke mimarlığının gelişimini sağlayarak birbirini besleyen bir mekanizma kurmaktadır. Yarışmaların ülke mimarisine ve mimara kattığı değerler ortada iken bugün farklı türevlerinin uygulandığını görmekte ve endişelenmekteyim.

Ön Seçimli Yarışmalar ve Tercih Edilme Sebepleri

Endişem, yarışmanın salt ön seçimli olmasından ziyade, yarışmaların ön seçimli olarak açılma nedenleri, yöntemi gibi konular temelinde yatmaktadır. Yarışmanın “ön seçimli” başlığı altında belirsiz nedenler ve seçimler üzerinden fırsatlarımızın önüne geçmesi sürecinin başlaması sanırım bizi ürküten bir gerçeklik.

Mimari Proje Yarışmaları’na katılanların yanı sıra, yarışmaların tüm mimarlar için önemini bilen jüri üyelerinin de bu durum üzerinde belli endişeleri oldukları düşüncesi içerisindeyim. Aslında yarışmaya katılan meslektaşlarının haklarını da en iyi savunan jürilerin, top-

lumsal yarar çerçevesinde mimarın menfaatini ön plana alan tutumlarını, hazırladıkları yarışma şartnamesi içeriklerinden de anlamak (mesleki kontrollük hizmetinin zorunlu hale getirilmesi, proje ücreti hesabına esas yapı sınıfı tanımı vb.) mümkündür. Onların son dönem yarışmaların gerek ihtiyaç programı büyüklüğü, gerek konunun karmaşık işlevler içermediği gerekçesiyle açık ulusal yarışma olarak açılması için çaba sarf ettiklerine de inanmaktayım.

Bu içerikler değerlendirildiği takdirde yarışmaların açık yarışma olarak açılmamasının nedenleri ve bu nedenlerin yeterliliklerinin hangi ölçüde olduklarını tartışmak özellikle bizim gibi genç kuşak mimarlar açısından önemli bir hal almaktadır.

Neden Ön Seçimli Yarışmalar Tercih Edilir?

Madde 6, (2) fıkrada; Ön Seçimli Ulusal Yarışmalar:

“İdarenin önerisi ve jürinin gerekli bulması durumunda, çok özel uzmanlık veya deneyim gerektiren konularda, ilanla duyurulacak ön seçim ölçütlerine göre yapılacak değerlendirmede seçileceklerin katılabileceği yarışmalar” olarak tanımlanmaktadır.

“Çok özel uzmanlık veya deneyim” sözcüklerinden yola çıkarak yarışmanın ön seçimli açılmasının gerekçesi olarak ilk aklımıza gelen neden, idarelerin daha önce yeni mezun mimarlar ile proje çalışması yapmaları ya da farklı idarelerden duydukları kulaktan dolma bilgiler oluyor. Bu tür endişelerin giderilmesi tabii ki idare yöneticilerinin jüri tarafından ikna edilmesi ile mümkündür. Aslında Yarışmalar Yönetmeliği’nin 20., 31. ve 32. maddeleri jüriye bu olanağı sağlamaktadır. Yarışma şartnamesinde duyurulması koşuluyla, 20. ve 32. maddeye göre jürinin yetkileri içinde;

“.....birinci seçilen proje müellif ya da müelliflerinin danışman ya da danışmanlarla çalışmasını istemek, müellifçe teklif edilecek danışmanları onaylamak” ibaresi yer almaktadır.

Ayrıca 31. Madde’de;

“.....Gerekli görülmesi durumunda; jüri, birinci seçilen projeye tavsiyelerde bulunabilir. Jüri tavsiyeleri yazılı olarak tutanağa eklenir ve yarışmacıya bu tavsiyelerin yerine getirilmesi için yarışma süresinin 1/3’ünü aşmayacak bir süre verilir. Jüri verdiği sürenin sonunda tekrar toplanarak tavsiyelerin yerine getirilip getirilmediğine karar verir ve sonucu idareye bildirir.” ibareleri yer almaktadır.

Bu ibarelerden de anlaşılacağı gibi, bu kapsamdaki yarışmaların ön seçimli olması için yarışmaya katılan mimarlar nezdinde hiçbir neden olmadığı, genç ve deneyimsiz mimarlardan bu derece çekinmenin gereksiz olduğu açık olarak görülmektedir. Bu noktada asıl tartışılması gereken yarışmaya katılan genç mimarların yeterliliğinden öte, jürinin projeleri değerlendirme ve yönlendirmesi aşamasındaki yeterliliğidir. Bu sorun temelinde jüri tarafından ele alınabilecek en kestirme yol, bir ön seçimle sorumluluğu üzerinden atmak olabiliyor. Fakat unutulmamalı ki, bugün en kolay çözümü seçmek, yarın için telafi edilemez hataları beraberinde getirmektedir. Gelecekte, bu hatanın en önemli nedeni; yeni fikirlerin önünün kesilmesi ile ülke mimarisinin salt bugün ön seçimli yarışmalara girebilenlerin tasarım çerçevesi içerisinde sınırlı kalması olacaktır. Tabii ön seçimli yarışmalara katılmaya hak kazananların ülkenin tüm mimarlarının fikir ve tasarım kabiliyetine hakim oldukları savına ihtimal veriyorsak, tüm söylediklerimizi geri alabiliriz. Kaldı ki genç mimarların deneyim eksikliklerinin verdiği cesaretin etkisiyle, sahip oldukları bakış açısı ve düşünce zenginliğinin mimarlık ortamının ve gelişimin etkin gücü olduğunu düşünüyorum. Hepimizin hayranlıkla mimarlığını beğendiği Behruz Çinici 1954 yılında mezun olmuş, ilk atölyesini 1954 yılında Ayhan Tayman’la

birlikte İstanbul’da kurmuştu. 1956’da Enver Tokay, Hayati Tabanlıoğlu, Ayhan Tayman ile birlikte katıldığı Erzurum Atatürk Üniversitesi Kampüsü Planlama Yarışması’nda birincilik ödülünü kazanmıştır. Ankara Petrol Ofisi Yönetim Binası (1957; Ayhan Tayman ile), Ankara Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (1958; Enver Tokay, Teoman Doruk ile) ve İstanbul Eminönü Çarşı Merkezi ve Ofis Kompleksi (1959) yarışmalarında birincilik ödülleri kazandı ve projelerin tümü uygulandı.

Bu örnekten sonra akıllara tek bir soru geliyor aslında: “Behruz Çinici’nin kazandığı yarışmalar ön seçimli olsaydı ve yeni mezun olduğu için gönderebilecek portfolyosu olmadığından yarışmalara katılamasaydı bugün uluslararası değeri olan yapıları ile övünebilecek miydik?”

Ön Seçimli Yarışmaların Süreçleri Üzerine

Ele almamız gereken bir diğer konu da, ön seçim sürecinde istenilen yeterlilik belgelerinin değerlendirilmesi ve sonuçların isteklilere iletilmesi ile ilgilidir. Ön seçim şartnamesinin net ve açık olarak hazırlanmasına rağmen, yarışmaya katılma hakkı kazanamayanların nasıl belirlendiğine dair bilgi eksikliğinin olması ve yeterlilik dosyası teslim edenlere sonuçların bildirilmemesinin önemli bir eksikliği olarak görmekteyim. Ön seçim için müracaatlar fazla olabilir, hatta zaman da kısıtlı olabilir(!) Her şeye rağmen jüri değerlendirme yöntemini, belirleyici olan kararlarını içeren bir çalışma metnini, her istekliye genel metin olarak iletebilir ya da mimarlık ortamına görsel medya aracılığı ile duyurabilirdi. Bu şekilde değerli kaynak olarak gördüğümüz yarışmalar sayesinde, bizim gibi dosya gönderemeyen mimarlara ayrı bir kaynak yaratılamaz mıydı?

Sonuç Olarak

Günümüzde ve genel olarak merkezi yönetimin yeterli sayıda (hemen hemen hiç) yarışma açmadığı göz önüne alınacak olursa, son yıllarda yerel idareleri (Belediyeler, İl Özel İdareleri, vb.) açmış olduğu yarışmalardan dolayı ve onları bu konuda ikna eden kişi ve kurumları da kutlamak gerekir.

Son zamanlarda proje ihalelerinde uygulanan keyfi yöntemlerle (ihale dokümanları içinde ön proje istemek gibi, proje yaklaşık maliyetlerini özellikle düşük tutan idarelerin ihaleleri belirli kişilere ve daha düşük bedelle ihale(!) gibi...) yapılan proje ihalelerinin sonuçları ülke mimarlığının gelişimi ve yapı birikiminin oluşturulması açısından yarışmaların ne kadar önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Yapı sektöründe en büyük işverenin devlet olduğu düşünülecek olursa, bu yozlaşma ve değerler bütünü zedelenmesi bizleri ve bizden sonraki meslektaşlarımıza iyi bir geleceğin işaretini vermemektedir. Bugün dahi, mimarının özden uzak, biçim ve şekil olarak, nasıl olacağına muktedirlerin karar verdiği bir meslek ortamında mimarın sadece teknik gereklilikleri yerine getiren bir teknik eleman rolüne büründüğünü görüyoruz.

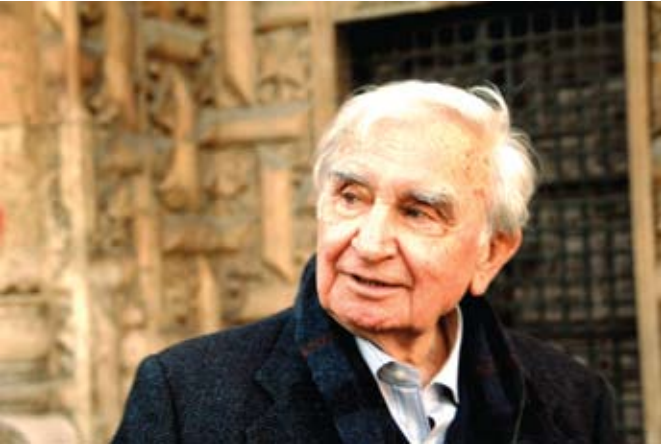
Genç mimardan endişe duymak yerine onu desteklemenin özellikle kültür sürekliliğinin en önemli araçlarından biri olan mimarlığın, bu coğrafya üzerinde gelişmesi ve söz söyleyebilmesi açısından önemli bulmaktayım. Sonuçta tecrübe kazanmış en iyi mimarın bile değişmeyeninin sadece değişkenlik olduğu bir dünya içerisinde genç be-yinden elde edeceği ya da tecrübe tazeleyeceği bir yığın fikir olduğuna inanmıyor muyuz?

Endişe ve üzerine eklenen eleştirilerin samimiyetle karşılanması ve meslek için önem arz eden yarışma(lar) ya da türevlerinin daha iyi irdelenip yaygınlaşması dileğiyle...

SİVAS DİVRİĞİ - KEMALİYE/EĞİN - ARAPGİR

“...Donuk ve
kendini sonsuz tekrarlarla büyüten bir bezeme dokunun yerine
doğadaki gibi büyüyen veya küçülen
bir düzen gelmişti
Bu yüzdendir ki, Divriği Ulucami yapısı/yontusu
bir daha tekrarlanamamıştır...”

01

Vedat Zeki Tokyay

Ekim ayında, Doğan Kuban, Basri Hamulu, Coşkun Karadeniz gibi mimarlar ve Sivas Divriği Ulucami ve Şifahane'ye gönül verenler ile gerçekleştirdiğimiz dört günlük gezinin içeriğinde yöresel mimarlık, o bölgenin inanılmaz değişkenlikleri olan doğası, hepsinden önemlisi, Doğan Bey'in deyişiyle “Edirne'deki Selimiye Camii kadar önemli olan dünya şaheseri” Divriği Cami ve Şifahanesi vardı. Yöresel mimarlığı, henüz restorasyon sürecine girmemiş olan Sivas Divriği kasabası ve restorasyon sürecini Metin Sözen'in üstün gayretleriyle sürdüren Kemaliye-Eğîn'de, şaşırtıcı doğal güzellikleri ise Sivas Divriği Mengücekoğulları ve Urartu kalelerinde, yapıların içlerinden suların geçtiği Kemaliye Eğîn'de ve Arapgir'in o muhteşem vadisinde gözlemledik.

Sivas Divriği

Ulucami ve Şifahane: Bir mimarlık mı yoksa bir yontu eseri mi?

“Dünya Kültürel Miras Listesinde yer alan Ulucami ve Şifahane yapısı, 1228 yılında Mengücekoğulları tarafından başmimar Ahlatlı Hürremşah'a yaptırıldı.”

Bu eşsiz yapının korunmasına ve canlandırılmasına 50 yılını veren Doğan Kuban ile yan yana olmak, onun yapıya ait özgün algılarını, sıkıntılarını ve endişelerini birlikte hissetmek, yapıyı (veya heykeli) farklı bir gözde algılamamızı sağladı.

Doğan Bey'in çok temel bazı kabulleri ve çok belirgin önerileri var. İlk ve en önemli kabulü, yapıyı bir “Ortaçağ Sanatı” yapısı gibi görmek, ayrıca mimarının içine nüfuz etmiş yontu sanatlarının arasında Divriği Ulucami'yi başyapıt düzeyine yerleştirmektir. Barok tarzda yapıya eklenmiş yontu gruplarının tersine, burada mimari yapının içine yerleşip ona nüfuz eden ve onun ana gövdesine kimliğini veren bir “yontu/mimari eser” ikiliği ortaya çıkmaktadır. Doğan Bey'in bir diğer önemli kabulü de, “11. yüzyıldan sonra yavaş yavaş müslümanlığı kabul ederek İslam dünyasına egemen olmaya başlayan Türklerin Asya'nın orta kuşağında göçer dünyası ile yerleşik dünyanın arakesitindeki sembiyotik yaşamlarının başka eşi olmayan ürünü” olduğudur. Doğan Bey'in kabullerini ayrıntılandırmadan ve değerli önerilerine geçmeden önce, kendi gözlemlerimi dile getirmek isterim.

Yapıya dıştan bakışındaki ilk algılarım, Selçuklu kervansaraylarını andıran taç kapılar, piramidel taş kümbetler ve uzun-yüksek penceresiz duvarlardı.

Yapıya, biraz daha yaklaştığımda ve şifahane ile cami giriş kapılarını incelediğimde görüşüm değişti. Selçuklu taç kapılarında egemen mukarnas dokunun yerini, konusunu doğadan alan ve özellikle çiçekler üzerine yoğunlaşan bir yontu sanatı alıvermişti.

02

Donuk ve kendini sonsuz tekrarlarla büyüten bir bezeme dokunun yerine doğadaki gibi büyüyen veya küçülen bir düzen gelmişti. Bu yüz-dendir ki, Divriği Ulucami yapısı/yontusu bir daha tekrarlanamamıştır. Bu noktadan zincirleme oluşan ikinci algım da, Ortaçağ'da nasıl geliştiğini anlayamadığım bir sanatçı bireyselliğinin ve sanatçı özgünlüğünün varlığıydı. Bu, sadece dış kabuktaki heykellerde kendini göstermiyor, şifahanedeki olağanüstü havuzda, camideki ve şifahanedeki her biri diğerinden farklı heykelsi kubbelerde, sütun başlıklarında ve gördüğüm en özgün mihrapta da ortaya çıkıyordu.

Burada farklı bir şey vardı...

Şifahane ve Ulucami kapılarındaki (ortadaki kapı daha sonraki dönemde yapılmış olup orijinal kapılarla benzerlik göstermez) sanatsal özellikler, yontucu/mimar Hürremşah'ın özgün düşünceleridir. 13. yüzyıl Avrupası Gotik mimarlığında, egemen sanat-din kültüründeki sanatsal kalıpların dışına çıkmanın ve özgür/özgün sanatsal bir yaratı oluşturmamanın bir mimar için ne kadar olanaksız olduğunu düşündüğümüzde, Divriği Ulucami kapısındaki egemen dışı özgün sanatsal yorum oldukça şaşırtıcı bir sürpriz oluyor.

Peki nerede bu farklılık ve özgünlük?

Cami kapısının yontu sanatına baktığımızda, burada alenen, alışageldiğimiz klasik İslam duyumunu değil, Şamanist dünya görüşünün doğaya bakışının görürüz. Ya da, kapının kompozisyonunda İslam dini, şamanist sembolleri kullanarak özümseme niyeti gizlidir. Öyle ki, çiçek figürleri kapının kenarlarında, yontudan çok duvarın üç boyutlu bir parçası gibi kıvrılırlar.

03

02-03-04-05/ Sivas Divriği Ulucami

Çiçek ve bitki yontularının biçimlenişleri, kapıya iliştilmiş süslemeler olmaktan çok, kapının kendisi ve caminin girişi olmaya yöneliktir. Değişken günışığının etkisiyle ortaya çıkan zengin ışık-gölge oyunları, yontu formlarının oldukça dinamik olarak algılanmasını sağlarlar. Bu yapının günışığındaki algısını üretmek isteyen yontucu mimar, Ahtamar Kilisesi'ndeki kabartmalar veya gotik kiliselerdeki taş kabartmalarda resimlenen dinsel kişilikler veya mitolojileri değil doğa varlıklarını odağına almıştır.

Peki kapıdan içeriye girdiğimizde bu yontu-mimarlık eseri neye dönüşüyor?

Camiye baktığımızda, kapıdaki yontucu, bu sefer mimari formları büyük bir lezzet ile üretmeye başlıyor. Doğal ışığın girdiği orta kubbe ile mihrap önü kubbe mukarnas pendantsifleri ve işlemleri ile çok güzel... Diğer küçük kubbelerin tümünün birbirinden farklı ve tümünde çiçek formları hakim olduğunu görüyoruz. Ancak, bu iç mekanın da en büyük ustalığının ve şaheserin mihrab olduğunu görüyoruz. Bu mihrab da diğerlerine benzemez... Mihraba kimliğini veren, geometrik figürlerden çok, doğa konulu büyük heykellerdir.

Şifahaneye baktığımızda, bizi ilk karşılayan, Elhamra Sarayının havuzlarına benzer güzellikte ve sembolik nitelikleri olan (yılan formunda bir drenaj hattı) bir havuz oluyor. Bu havuzdan çıkan müziksel sesin ruhsal hastalıkları olan hastalara tedavi olarak verildiğini öğreniyoruz. Havuz ekseninde ve yüksek bir kotta yer alan merkez sahının üstünde Şifahanenin en önemli kubbesi yer almakta.

06

08

06-07-08/ Sivas Divriği Yöresel Mimarisi

Peki Kültür Bakanlığı ve diğer kamu kurumları şimdiye kadar koruma adına ne yapmışlar?

“Üstü toprak kaplı, düz teraslı ve saçağı olmayan Ulucami çatısını, belli bir eğime sahip bir metal bir çatı ile kaplamışlar; yetmezmiş gibi bir de saçak yapmışlar ve saçaklarda yağmur boruları dolaştırmışlardır. Buradaki biçimsel bozulmanın düzeyini anlamak için arka cephesine bakmak yeterli olacaktır. Bu yolla, çörlenler çalışamaz olmuşlar ve saçaklardan dolayı duvarlar daha çok kirlenmeye başlamıştır.

Açıkcısı, bu yapıya kimliğini veren ve Kültürel Miras Listesi'ne girilmesini sağlayan ana kapıdaki yontuların korunmasına ilişkin bir önlem tasarlanmamıştır.”

Doğan Kuban'ın çok haklı olarak taşıdığı ana endişe, dünya çapındaki bu yontu/ mimarlık eserinin, kar, don, yağmur, rüzgar ve yükselen hava kirliliğiyle, zaman içinde tahrip olmasıdır. Doğan Kuban'ın buna karşı geliştirdiği Öneri Proje ise, bu mücevher yapıyı, Divriği coğrafyası ve eşsiz doğasının içinde, tümüyle çelik ve camdan bir yapıyla bir müze nesnesi gibi korumaktır. Bu camdan müze yapı, bir taraftan yapıyı kar, don, yağmur, rüzgar gibi doğal etkenlerden koruyup yıpranmamasını ve restorasyonun 12 ay yapılmasını sağlayacak, diğer yandan da izleyicinin yapıyı, Divriği kasabası ve kale panoraması içinde algılamasına yardım ettiği gibi, mevsimlerden bağımsız uzun süreli bir müze-izleyici ilişkisini kuracak ve dünyadaki tanınabilirliğini artıracaktır.

Bu gezide, bir dizi dersin arasında en büyüğünü, Doğan Bey'in ana kapıda erimeye yüz tutmuş bir taş figürün karşısında gözlerinin dolduğunu gördüğümde aldığımı söyleyebilirim. Bir mimarlık eseri ile mimar arasındaki varoluşsal ilişki...

Sivas Divriği Yöresel mimari örnekleri

Kasabada yaptığımız gezide, ilginç gelen bir gelişme, 19. yüzyıldan kalan konut yapılarının, aynı Güneydoğu Evleri gibi, önce düz çatılı, saçaksız ve ahşap-kerpiç kompoze yapı sistemiyle yapıldığı, zaman içinde bu konutların (gelir durumlarına göre) geniş saçaklı ahşap eğimli çatı biçimine dönüştürüldüğüdür. Bu ilginç dönüşüm, bazı saçakların eğrisel tonozvari biçimleriyle iyice belirginleşiyor. Bu iki katlı yapıların üst kat çıkmalarının altına yerleştirilen “furuş” adındaki ardıc ağacından yapılmış ahşap kirişler ve bu furuşların önüne yerleştirilen süslemeli koruma ahşap elemanlar bu yörenin mimarisinin en özgün yanlarıdır. Bazı evlerin ahşap çerçeve vitraylı tepe pencereleri ise çok ilginçtir...

Kasabada tek tük gördüğümüz restore edilmiş konaklar arasında Ayanğa Konağı en önemlisidir... Doğan Kuban'ın Ulucami söyleşisinin yapıldığı konağın selamlık mekanı tavan işlemleriyle yapının en özgün yeri gibi görünüyor. Kasabanın yeni restore edilmiş ahşap minareli kargir camisi ise; güzel oranları ve ahşap gövdeye sahip minaresiyle oldukça etkileyicidir... Genelde, tüm kasabada bir el değmemişlik hakim diyebiliriz.

11

Kemaliye Eğin Yöresel mimari örnekleri

Metin Sözen tarafından hayata kavuşturulan bu kasaba, zamanının (19. yüzyıl) en önemli ticari noktalarından birdir. Ticaret, el sanatları ve tarım topluluğun kimliğini oluşturmuş. Divriği'nin tersine yapılar da kerpiçe rastlanmadığı gibi, zeminde ahşap hatıllı taş duvar, üstte ise ahşap karkas ve ahşap kaplamalı duvarlar görülüyor. Eli böğründeli çıkmalar, furuşlu çıkmalar ve son katta yer alan ilginç balkon çıkmaları buranın yöresel mimarisinin özgün yanları... Restorasyonun olgunluğu kendini ahşap kabartmalı dükkan tabelalarında, özel demir kapı kollarında, özenle yapılmış saçak ve furuş önü ahşap süsleme alın elemanlarında, pencere önü asmalı kepenklerde gösteriyor.

Arapgir doğasında yöresel mimari örnekleri:

Akşamüstü vardığımız Arapgir'in tarihi vadisinde, olağanüstü zengin, verimli bir doğa ile bu doğanın bağrına yerleşmiş camiler, kitaplıklar, konaklar gördük. İpek yolu üzerinde bulunan, dokumacı ile çok ünlü olan bu kasabanın 19. yüzyılda çok önemli bir orta Anadolu kenti olduğu, vadisi ve kasaba merkezinde çok zengin sivil mimari örnekleri olduğu söyleniyor. Vadiden kasabaya geldiğimizde akşam olmuş ve sadece Belediye tarafından otel olmak üzere restore edilmiş bir konağı görebiliştik.

13

09

12

09-12-13/ Kemaliye Eğin Yöresel Mimarisi
10/ Arapgir Vadisi'nde Bir Cami
11/ Arapgir Vadisi'nde Bir Kitaplık

serbest.MİMAR Magazine - Issue 16

SUMMARY

We are now presenting you once again a number replete with interesting topics aiming to share the architectural agenda in İzmir with you.

The section “Table Top” contains a variety of projects associated with bureaus, commercial structures, houses, public buildings, hotels and university campuses the designs of which have already been completed or continue at the moment.

In the section “Collar Photos”, Akın Atauz remembers our deceased colleague Mehmet Yiğit Adam, who was a dignified person in every sense and Hans Hollein.

The section “Good Things” gives you information about the Ven Architecture Office which was awarded with an international prize.

The section “News from IAAs” is a section where you can find information about the activities realised by the Turkish Independent Architects Association and the IAAs in İstanbul and İzmir in previous periods.

The details about Baran Uyan’s Automatic Parking Lot Project in İzmir are found in the section “Construction Technology”.

We address the competition about the Service Building Architectural Project of İzmir in the section of “Competition”. Doç.Dr.Şeniz Çıkmış also gives her evaluations about the competition and the projects awarded in this section.

In the section “Profile”, we are continuing to include the comprehensive interviews realised with our colleagues. We are hosting in this number Mr. Orhan Erdil who is active as architect since 45 years.

In the section “From Competition to Practice” we present you the Museum of Life in Prehistoric Times of the Municipality of Bornova built and taken into service under a project which won the first place in a competition held in 2010. Evren Başbuğ, the architect of the project, speaks about the process before and after the competition.

We have included a specific section in this number: Re-functionalising”i It contains restoration projects of significant structures of historical and architectural importance constructed different periods in İzmir.

Vedat Zeki Tokyay shares his impressions he got in the townships of Sivas/Divriği - Kemaliye/Eğir - Arapgir in the section “We were there”.

Журнал «Свободный Архитектор», 16-й выпуск.

Содержание

Характер обсуждаемых вопросов повестки дня –это архитектура Измира а также множество других тем, которые будут затронуты в выпуске.

В разделе «рабочий стол» мы традиционно рассказываем о проектах как только что завершённых, так и тех, работа над хоторыми продолжается, таких как офис, торговый комплекс, здания общественного назначения, отель, университетский городок, жилой комплекс и другие.

Глава «Портреты» посвящена нашему коллеге Мехмет Иит Адаму, который уже к сожалению не с нами. Воспоминаниями о нем поделится Акын Атауз.

В главе «о хорошем» мы расскажем Вам о получившей международную архитектурную премию фирме «Вен Мимарлык».

О событиях и мероприятиях, произошедших за последнее время в Объединении Свободных Архитекторов Турции (SMD) , а именно в его филиалах Измира и Истамбула, повествуется в главе «новости SMD».

Проекту «Автоматический автопарк» посвящен рассказ Баран Уяна в разделе «строительная техника».

Глава «конкурс» этого выпуска посвящена проекту «Здание Агентства развития Архитектурных услуг и Строительства» (İZKA). Шениз Чикиш ознакомит Вас с проектами, получившими премии этого конкурса.

Широким обсуждениям с нашими коллегами в разделе “Профиль” будет и впредь уделяться место. Орхан Эрдиль, посвятивший 45 лет архитектурной практике в Измире, становится гостем в разделе «Профиль».

В главе «от конкурса к применению» Эврен Басбуг расскажет о том, как в результате завершения строительства по проекту, победившем в конкурсе в 2010 году, в Борнове (BORNOVA) открылся «Музей доисторической жизни».

В этот выпуск мы включили специальный раздел «реконструкция», где речь пойдет о зданиях, построенных в разные периоды в Измире, исторически и архитектурно значимых, которые включаются сейчас в проект реконструкции.

В главе «мы там были» Ведат Зеки Токуай расскажет о своих впечатлениях от города Сивас Диврии (Кемалие/Эин-Арапгиль).

مجلة المعمار الحرة – العدد 16

الملخص

من حيث طبيعة الموضوعات التي نوقشت ومن خلال مواضع الإعمار اليومية في ازмир فائنا نلتقي معكم من جديد في هذا العدد بمواضيع زاهرة.

ان قسم "سطح المكتب" للمشاريع التي تم الانتهاء للتو من تصميمها او المستمر اختيارها يتكون من العديد من المشروعات المختلفة مثل: مكاتب، منشآت تجارية، مساكن، منشآت عامه، بحث وتطوير، الحرم الجامعي والكليات و فنادق.

في قسم "صور النايقة" يوجد فيها صور لزملائنا الاعزاء الذين فارقونا وهم محمد يغيث ادم وكذلك كتابة أكين أطاوز.

وفي قسم "الاشياء الجيده" تجدوا امامكم خبر مكتب فان المعماري الذ حصل على جائزة دولية.

فيما يتعلّق بأنشطة واعمال الموسم السابق لمصلحة الارصاد الجوية التركية، مصلحة الارصاد الجوية في اسطنبول و ازмир ستجدونها في قسم "مصلحة الارصاد الجوية".

اما قسم "المنشآت التكنولوجية" تجدوا معلومات وشروحات تفصيلية عن مشروع باران اويان المتعلق بالاوتوبارك الاوتوماتيكي في ازмир.

في هذا العدد فان موضوع قسم "المسابقه" هو مسابقة مبنى الخدمات المعمارية لوكالة التنمية (İZKA). ويحتوي القسم على تقييم من الاستاذ الدكتور شانيز تشيكيش للمشاريع التي حصلت على جوائز.

نستمر بوضع المقابلات الشاملة مع زملائنا في العمل في قسم "الملف الشخصي" . ويضم قسم " الملف الشخصي" مقابلة السيد اورهان أردیل الذي استمر في الممارسة المعمارية في ازмир 45 عاما.

في قسم "من المسابقة الى التطبيق" نقوم بالتعريف بالتعليقات والانتقادات والاستقاءات وبما قيل في المشاريع التي حصلت على الدرجة الاولى في المسابقات التصميمية في العام 2010 والتي تم الانتهاء من تنفيذها وبدات بالخدمة الفعلية ومنها بلدية بورنوبا و متحف الحياة ما قبل التاريخ حيث يتم الشرح عن المشروع ما قبل وما بعد المسابقة من قبل السيد إفران باشبوغ.

وفي القسم الجديد في هذا العدد "الإعادة إعمار من جديد" تجد كشاريح إعادة اعمار وتُشغيل مباني مختلفة لها اهمية تاريخية ومعمارية في ازмир.

وفي قسم "كنا هناك" نلتقي بكم مع تقييمات ومشاهدات وعدت زكي من مدينة طوكيو- و كماليه/إغين – من مدينة عريغير.

Translation : Çağla Mayda

Переводы : Natalia Troshina Soyлу

الترجمة : Çağla Mayda

ABONELİK FORMU

Adı / Soyadı : _____

Mesleği : _____

Çalıştığı Kurum : _____

Görevi : _____

Unvanı : _____

Posta Adresi : _____

Posta Kodu : _____ Semt : _____ Şehir : _____

Telefon : () _____ Faks : () _____

E-Posta : _____ @ _____ URL : _____

☐ İlk Abonelik

☐ Abonelik Yenileme

☐ 4 sayılı abonelik-35 TL / Öğrencilere-30 TL

Fatura Bilgisi ☐ Adıma fatura istiyorum ☐ Firma adına fatura istiyorum

Firma Adı : _____

Adres : _____

Vergi no : _____

Vergi Dairesi : _____

ÖDEME BİLGİLERİ

☐ Posta havalesiyle ödeme (Ödeme yaptığınız belgeyi bu form ile birlikte yollayınız).

☐ Banka havalesiyle ödeme (Ödeme yaptığınız belgeyi bu form ile birlikte yollayınız).

☐ Kredi kartı ile ödeme. ☐ Visa ☐ Master Card

Kart No:

Son Kullanma Tarihi: / İmza: _____

BANKA HESAP BİLGİLERİ

Garanti Bankası - Kuşulu Şube

IBAN: TR45 0006 2001 3610 0006 2979 12

Reklam İndeksi

4K YAPI..... ARKA KAPAK İÇİ

ACP 71

ALUÇ ÖN KAPAK İÇİ

AYGİPS 21

FABER YAPI..... 79

IŞIKLAR İNŞAAT ARKA KAPAK

KALE SERAMİK 1

ÖZPLAN 47

SİFONİK 41

TEPE BETOPAN 35

WALLMERK 92

MAPEI®

Bizim deneyimimiz,
sizin çözümleriniz.

www.mapei.com.tr

Yenilik Ahenk Kalite Kusursuzluk

4K Yapı, aynı bir origami sanat eseri gibi sektörün önde gelen yerli ve yabancı markalarıyla, kendi yarattığı yenilikçi ve özgün markaların müthiş bir uyumla birbirini tamamlamasından oluşur.

Akrilik, Panel, Plywood, Laminant & Compact ve PVC gruplarındaki seçkin ürün portföyünü, müşteriye özel hizmet anlayışıyla harmanlayan 4K Yapı, projelerinize değer katan çözümler sunar.

LAMI GLOSS

Dalboyu Sokak No: 16 Siteler 06160 Ankara
T: +90 312 348 21 00 F: +90 312 348 22 00
bilgi@4kyapi.com.tr
4kyapi.com.tr

Çatı Sistemleri

I-CBOARD

Archilton

Kaplama Tuğla

Taban Tuğla

Yaşam olan
her yerde
ışıklar!

Isı Yalıtım Sistemleri

Pres Tuğla

Yapı Kimyasalları

ışıklar
Yaşam Olan Her Yerde...

ışıklar Destek Hattı
444 0 300

www.isiklartugla.com.tr